SUPREME AUDIT INSTITUTION OF INDIA

लोकहितार्थ सत्यनिष्ठा

Dedicated to Truth in Public Interest

ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੇਖਾ ਨਿਰੀਖਕ ਅਤੇ ਮਹਾਂ ਲੇਖਾ ਪਰੀਖਕ
ਦੀ
ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਰਿਪੋਰਟ
ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਲਈ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ

ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਭਾਗ

2026 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰ. 1

ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੇਖਾ ਨਿਰੀਖਕ ਅਤੇ ਮਹਾਂ ਲੇਖਾ ਪਰੀਖਕ

ਦੀ

ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਰਿਪੋਰਟ

ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਲਈ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ

ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਭਾਗ

2026 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰ. 1

ਵਿਸ਼ਾ ਸਾਰਣੀ

ਵੇਰਵੇ	ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ	
	ਪੈਰ੍ਹਾ	ਪੰਨਾ
ਭੂਮਿਕਾ	v	
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਾਰ	vii-xii	
ਅਧਿਆਇ-I: ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ		
ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਝਲਕ	1.1	1
ਫੰਡ ਦਾ ਵਹਾਅ	1.2	2
ਡਿਵੈਲਿਊਏਸ਼ਨ ਦੀ ਝਲਕ	1.3	3
ਸਾਲ 2018-23 ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ	1.4	3
ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਧੀ	1.5	3
ਸੀ ਏ ਜੀ ਦੀਆਂ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਝਲਕ	1.6	4
ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਦਾਇਰਾ	1.7	5
ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਸਰੋਤ	1.8	5
ਆਭਾਰ	1.9	5
ਅਧਿਆਇ-II: ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਝਲਕ		
ਜਾਣ-ਪਛਾਣ	2.1	7
ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ	2.2	8
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ	2.3	11
ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ	2.4	13
ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਸਰੋਤ	2.5	13
ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐਸ ਐਫ ਸੀ) ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਐਸ ਐਫ ਸੀ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	2.6	16
ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ (ਸੀ ਐਫ ਸੀ) ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਫੰਡ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	2.7	17

ਵੇਰਵੇ	ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ	
	ਪੈਰ੍ਹਾ	ਪੰਨਾ
ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ	2.8	19
ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ	2.9	19
ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਾਇਮ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ	2.10	20
ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ	2.11	21
ਅਧਿਆਇ-III: ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਲੰਮੇ ਡਰਾਫਟ ਪੈਰ੍ਹੇ		
ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਉੱਤੇ ਐਲ ਡੀ ਪੀ	3.1	23
ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉੱਤੇ ਐਲ ਡੀ ਪੀ	3.2	36
ਅਧਿਆਇ-IV: ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ		
₹ 8.88 ਲੱਖ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ₹ 49.53 ਲੱਖ ਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਦਾਇਗੀ	4.1	47
ਅਧਿਆਇ –V: ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਝਲਕ		
ਜਾਣ-ਪਛਾਣ	5.1	49
ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ	5.2	49
ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ	5.3	53
ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ	5.4	54
ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਬੋਰਡ	5.5	54
ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤ	5.6	54
ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ	5.7	59
ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੀ ਐਫ ਸੀ) ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	5.8	60
ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ	5.9	61
ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ	5.10	62
ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਖਿਆਂ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ	5.11	62

ਵੇਰਵੇ	ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ	
	ਪੈਰ੍ਹਾ	ਪੰਨਾ
ਅਧਿਆਇ-VI: ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਲੰਮੇ ਡਰਾਫਟ ਪੈਰ੍ਹੇ		
ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ 'ਤੇ ਐਲ ਡੀ ਪੀ	6.1	65
ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੈਵੀਨਿਊ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਐਲ ਡੀ ਪੀ	6.2	70
ਅਧਿਆਇ-VII: ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ		
ਕੋਡਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੌਂਸਲ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ₹ ਇੱਕ ਲੱਖ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ	7.1	83
ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਕੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੀ ਵਾਧੂ ਅਦਾਇਗੀ - ₹ 1.33 ਲੱਖ	7.2	84
ਅੰਤਿਕਾਵਾਂ		87

ਭੂਮਿਕਾ

ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀ ਏ ਜੀ ਦੇ ਡੀ ਪੀ ਸੀ ਐਕਟ, 1971 ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼) ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼) ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਤੀਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

2022-23 ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਮੂਨਾ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਏ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ, ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੇਖਾ ਨਿਰੀਖਕ ਅਤੇ ਮਹਾਂ ਲੇਖਾ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਕਥਨ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਹ ਹੋਵੇ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਥਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਜੀ।

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਾਰ

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਾਰ

ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਅਧਿਆਇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼) ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼) ਦੀ ਝਲਕ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਲਈ ਲੰਮੇ ਡਰਾਫਟ ਪੈਰ੍ਹੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਆਇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਅਧਿਆਇ I: ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਇਹ ਅਧਿਆਇ 73ਵੇਂ ਅਤੇ 74ਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1992 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤ, ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵੰਡ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਆਦਿ ਦੀ ਝਲਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

- ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 13,415 ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ (22 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ, 152 ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ, 13,241 ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ) ਅਤੇ 166 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ (13 ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ, 101 ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ, 52 ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲਾਂ) ਹਨ ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 173.44 ਲੱਖ ਅਤੇ 98.67 ਲੱਖ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਬਾਦੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

  ਪੈਰ੍ਹਾ 1.1

- ਗਿਆਰਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ 29 ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, 2004 ਅਤੇ 2006 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ 13 ਕਾਰਜ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 16 ਕਾਰਜ ਬਿਨਾਂ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ। 2006 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

  ਪੈਰ੍ਹਾ 1.3

- ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਸਾਰੇ 18 ਕਾਰਜ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਛੇ ਕਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, 11 ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਲਈ ਸਿਰਫ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

  ਪੈਰ੍ਹਾ 1.3 ਅਤੇ 5.2.1

ਅਧਿਆਇ II: ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਝਲਕ

- ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਨਪਾਵਰ ਵਿੱਚ 11.21 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੋਂ 65.89 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੱਕ ਦੀ ਰੇਂਜ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਮੀ ਵੇਖੀ ਗਈ ਸੀ।

  ਪੈਰ੍ਹਾ 2.2.2

- 2018-23 ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ₹ 2,411.87 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ₹ 3,813.46 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਦੇ ਕੁੱਲ ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦਾ ਖਰਚਾ ₹ 1,758.93 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ₹ 3,001.14 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਸੀ।

  ਪੈਰ੍ਹਾ 2.5

- ਛੇਵੇਂ ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਲ 2021-22 ਅਤੇ 2022-23 ਲਈ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 2.6

- ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਨਮੂਨਾ-ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਰਜਿਸਟਰ, ਵਰਕਸ ਰਜਿਸਟਰ, ਲੈਂਡ ਰਿਕਾਰਡ ਰਜਿਸਟਰ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੋਵੇਂ), ਬਜਟ ਤਿਆਰ ਨਾ ਕਰਨ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੇਖੀਆਂ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 2.8

ਅਧਿਆਇ III: ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਲੰਮੇ ਡਰਾਫਟ ਪੈਰ੍ਹੇ

1. ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਉੱਤੇ ਐਲ ਡੀ ਪੀ

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਵੇਖੀਆਂ:

- ਗਿਆਰਾਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ, ₹ 140.86 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਧੂਰੀ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 3.1.2.1 (i) ਤੋਂ (vii)

- ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਪਖਾਨੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਦੋ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ (ਜੀ ਪੀਜ਼) (ਕਾਈਨੌਰ ਅਤੇ ਮਾਜਰੀ) ਨੂੰ ₹ 9.00 ਲੱਖ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਮਿਲੀ ਪਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 3.1.2.2

- ₹ 7.89 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੀਆਂ ਛੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਣਵਰਤੀ ਰਹੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੇਕਾਰ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਗਾੜ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 3.1.2.3 (i) ਅਤੇ 3.1.2.3 (ii)

- ਜੁਲਾਈ 2021 ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ 2023 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ₹ 78.80 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤਿੰਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਨਾਕਾਫੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਘੱਟ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 3.1.2.4 (i) ਅਤੇ 3.1.2.4 (ii)

- ਐਸ ਈ ਪੀ ਓ/ਪੀ ਓ ਦੁਆਰਾ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਰੀਖਣ ਨਮੂਨਾ-ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਰੀਖਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 3.1.3

2. ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉੱਤੇ ਐਲ ਡੀ ਪੀ

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਵੇਖੀਆਂ:

- ਪੰਚਾਇਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ, ਜੋ ਕਿ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.1

- ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਦਰਾਂ ਤੇ ਲੀਜ਼ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.2(i)

- ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ₹ 6.31 ਲੱਖ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਾੜੇ ਵਿੱਤੀ ਨਿਯੰਤਰਣਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.2(ii)

- 18,123 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ₹ 63.33 ਲੱਖ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅਨਿਯਮਿਤ ਉਪਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.2(iii) ਅਤੇ 3.2.2.3

- ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ₹ 9.64 ਕਰੋੜ ਦਾ ਵਸੂਲਣਯੋਗ ਕਿਰਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੈਵੀਨਿਊ ਉਗਰਾਹੀਂ ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.4

ਅਧਿਆਇ IV: ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

- **₹ 8.88 ਲੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ₹ 49.53 ਲੱਖ ਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਦਾਇਗੀ**

  ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ, ਫਿਲੌਰ ਅਤੇ ਭੋਗਪੁਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਦਾ ਸਹੀ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 4.1

ਅਧਿਆਇ V: ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ

- ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 5,611 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਾਧੂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਵਿੱਚ 8,914 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 5.2.2

- ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ₹ 3,520.47 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ₹ 6,600.05 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਦੇ ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਰਚਾ ₹ 3,537.23 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ₹ 6,472.47 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਸੀ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 5.6

- ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਅਤੇ ਅਸਲ ਆਪਣੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ 2018-19 ਤੋਂ 2022-23 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 5.6.2

- ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਛੇਵੇਂ ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਇਹ ਘਾਟ 6.74 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੋਂ 100 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 5.7

- 14ਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੀ ਐਫ ਸੀ) ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਨੂੰ 15 ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ 15ਵੀਂ ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਨੂੰ 10 ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 157 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ₹ 18.02 ਕਰੋੜ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੋਈ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 5.8

- ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਨੇ ਐਸ ਓ ਪੀ 2018 ਦੀ ਕਲਾਜ਼ 2.1(ix) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ, ਅਨੁਮਾਨ ਇਤਿਹਾਸ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 5.9

- ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 2019-20 ਤੋਂ 2022-23 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਲੋਕਲ ਫੰਡ ਅਕਾਊਂਟਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇਖੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾਂ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 5.11

ਅਧਿਆਇ VI: ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਲੰਮੇ ਡਰਾਫਟ ਪੈਰ੍ਹੇ

1. ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ 'ਤੇ ਐਲ ਡੀ ਪੀ

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ:

- ₹ 4.54 ਕਰੋੜ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 6.1.2 (1)

- ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਪਠਾਨਕੋਟ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਰੁਕਾਵਟ-ਮੁਕਤ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ₹ 16.93 ਲੱਖ ਦਾ ਵਿਅਰਥ ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 6.1.2 (2)

- ਚਾਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ (ਬਟਾਲਾ, ਬਰੇਟਾ, ਅਜਨਾਲਾ ਅਤੇ ਭੁਚੋ ਮੰਡੀ) ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਅਸਲ ਖਰਚਾ ਅਸਲ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤਾਂ ਨਾਲੋਂ 13.21 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੋਂ 38.94 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਵੱਧ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 6.1.2 (3)

- ਚਾਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਸਪਲ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ₹ 221.03 ਲੱਖ ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 6.1.2 (4)

- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੀਜੀ-ਪਾਰਟੀ ਤਕਨੀਕੀ-ਵਿੱਤੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਐਸ ਟੀ ਪੀ ਟੀ ਏ) ਲਈ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਐਸ ਟੀ ਪੀ ਟੀ ਏ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ₹ 2,087.51 ਲੱਖ ਦੀ ਮੁੱਲ ਦੇ 88 ਕੰਮ ਕੀਤੇ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 6.1.2 (5)

2. ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੈਵੀਨਿਊ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਐਲ ਡੀ ਪੀ

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ:

- ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (₹ 104.12 ਲੱਖ) ਅਤੇ ਪੈਨਿਨਸੁਲਾ ਮਾਲ (₹ 101.48 ਲੱਖ) ਵਰਗੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕਾਰਨ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.1(i) ਅਤੇ 6.2.3.1 (ii)

- ਤਿੰਨ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ 'ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ₹ 20.24 ਲੱਖ ਦਾ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ₹ 6.07 ਲੱਖ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ₹ 31.69 ਲੱਖ ਦਾ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.2(i) ਅਤੇ 6.2.3.2 (ii)

- ਵੈਂਡਰ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਈ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ 'ਤੇ ₹ 98.40 ਲੱਖ ਦਾ ਵਿਅਰਥ ਖਰਚਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.3

- ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ₹ 126.58 ਕਰੋੜ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.5

- ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਡ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ/ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.7

ਅਧਿਆਇ VII: ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

- **ਕੋਡਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ₹ ਇੱਕ ਲੱਖ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ**

  ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਮਲੂਕਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਐਲ ਈ ਡੀ ਚੋਕਸ ਅਤੇ ਟੈਪ ਰੋਲਜ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋ ਵਧੇ ਹੋਏ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ₹ ਇੱਕ ਲੱਖ ਕਢਵਾ ਲਿਆ। ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਰਾਸ਼ੀ ਕਢਵਾਉਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਵਾਊਚਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 29 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

  ਪੈਰ੍ਹਾ 7.1

- **ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਕੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਕਿਓਰਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੀ ਵਾਧੂ ਅਦਾਇਗੀ– ₹ 1.33 ਲੱਖ**

  ਮਿਊਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ, ਅਮਲੋਹ ਨੇ ਇੱਕ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਕਿਓਰਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਜੋਂ ₹ 1.33 ਲੱਖ ਦੀ ਵਾਧੂ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਇਗੀ ਵਾਊਚਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਟੇ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਿੱਲਾਂ ਤੋਂ ਅਸਲ ਕਟੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 24 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਸਫਲਤਾ ਐਮ ਸੀ ਅਮਲੋਹ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

  ਪੈਰ੍ਹਾ 7.2

ਅਧਿਆਇ-I

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਅਧਿਆਇ-I

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

1.1 ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਝਲਕ

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ (ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ-ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ) ਅਤੇ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾਵਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ-ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ) ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ 1992 ਵਿੱਚ 73$^{ਵੀਂ}$ ਅਤੇ 74$^{ਵੀਂ}$ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਐਕਟ (73$^{ਵੀਂ}$ ਅਤੇ 74$^{ਵੀਂ}$ ਸੀ ਏ ਏ) ਨੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨੇ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਢਾਂਚਾ, ਨਿਯਮਤ ਚੋਣਾਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫੰਡਿੰਗ ਆਦਿ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸੌਂਪਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਥਾਨਕ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਗਿਆਰਵੀਂ ਅਤੇ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਮਾਰਚ 2023 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 1.1: ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

ਰਾਜ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼				ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼				ਕੁੱਲ ਜੋੜ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਜ਼ੈਡ ਪੀ)	ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ (ਪੀ ਐਸ)	ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ (ਜੀ ਪੀ)	ਕੁੱਲ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼	ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਐਮ ਕਾਰਪ)	ਮਿਊਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ (ਐਮ ਸੀ)	ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲ (ਟੀ ਸੀ)	ਕੁੱਲ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼	
ਪੰਜਾਬ	22	152	13,241	13,415	13	101	52	166	13,581

ਸਰੋਤ: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

ਸਾਰਣੀ 1.2: ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਵਾਰ ਵੇਰਵੇ

ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼				ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼				ਕੁੱਲ ਜੋੜ
	ਜੈਡ ਪੀ	ਪੀ ਐਸ	ਜੀ ਪੀ	ਕੁੱਲ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼	ਐਮ ਕਾਰਪ	ਐਮ ਸੀ	ਟੀ ਸੀ	ਕੁੱਲ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼	
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	1	9	860	870	1	3	4	8	878
ਬਰਨਾਲਾ	1	3	175	179	0	4	1	5	184
ਬਠਿੰਡਾ	1	9	318	328	1	8	8	17	345
ਫਰੀਦਕੋਟ	1	3	243	247	0	3	0	3	250
ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	1	5	428	434	0	4	1	5	439
ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	1	6	836	843	0	4	4	8	851
ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ	1	5	435	441	1	2	1	4	445

ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼				ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼				ਕੁੱਲ ਜੋੜ
	ਜ਼ੈਡ ਪੀ	ਪੀ ਐਸ	ਜੀ ਪੀ	ਕੁੱਲ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼	ਐਮ ਕਾਰਪ	ਐਮ ਸੀ	ਟੀ ਸੀ	ਕੁੱਲ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼	
ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	1	11	1,285	1,297	1	7	0	8	1,305
ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	1	10	1,405	1,416	1	8	1	10	1,426
ਜਲੰਧਰ	1	11	890	902	1	8	4	13	915
ਕਪੂਰਥਲਾ	1	5	546	552	2	1	4	7	559
ਲੁਧਿਆਣਾ	1	13	940	954	1	9	1	11	965
ਮਾਨਸਾ	1	5	245	251	0	3	4	7	258
ਮੋਗਾ	1	5	341	347	1	2	4	7	354
ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ	1	4	269	274	0	3	1	4	278
ਪਠਾਨਕੋਟ	1	6	421	428	1	1	1	3	431
ਪਟਿਆਲਾ	1	10	1,022	1,033	1	5	4	10	1,043
ਰੂਪਨਗਰ	1	5	611	617	0	5	1	6	623
ਐਸ ਏ ਐਸ ਨਗਰ	1	4	332	337	1	7	1	9	346
ਸੰਗਰੂਰ	1	10	598	609	0	6	4	10	619
ਐਸ ਬੀ ਐਸ ਨਗਰ	1	5	466	472	0	4	0	4	476
ਤਰਨ ਤਾਰਨ	1	8	575	584	0	2	2	4	588
ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	0	0	0	0	0	2	1	3	3
	22	**152**	**13,241**	**13,415**	**13**	**101**	**52**	**166**	**13,581**

ਸਰੋਤ: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 173.44 ਲੱਖ ਅਤੇ 98.67 ਲੱਖ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

1.2 ਫੰਡ ਦਾ ਵਹਾਅ

ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ (ਸੀ ਐਸ ਐਸ) ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ (ਐਸ ਐਸ ਐਸ) ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। 2018-23 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੁੱਲ ਫੰਡ ₹ 2,411.87 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ₹ 3,813.46 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਰਚਾ ₹ 1,758.93 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ₹ 3,001.14 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁੱਲ ਫੰਡ ₹ 3,520.47 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ₹ 6,600.05 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਰਚਾ ₹ 3,537.23 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ₹ 6,472.47 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਸੀ। ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵੇਰਵਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਨਾਲ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਧਿਆਇ II ਅਤੇ V ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.3 ਡਿਵੈਲਿਊਏਸ਼ਨ ਦੀ ਝਲਕ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਗਿਆਰਵੀਂ ਅਤੇ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 29 ਅਤੇ 18 ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਕਤੂਬਰ 2025 ਤੱਕ, 29 ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਸਿਰਫ 13 ਕਾਰਜ (2004 ਅਤੇ 2006 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ) ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ 16 ਕਾਰਜ ਸੌਂਪੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 2006 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵਾਂ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ 18 ਕਾਰਜ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦਾ ਸਿਰਫ ਛੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤੇ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵੇਰਵਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਧਿਆਇ II ਅਤੇ V ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.4 ਸਾਲ 2018-23 ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ

ਸਾਲ 2018-23 ਦੌਰਾਨ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਾਰੰਟੀ ਸਕੀਮ (ਐਮ ਜੀ ਐਨ ਆਰ ਈ ਜੀ ਐਸ), ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ-ਗ੍ਰਾਮੀਣ (ਪੀ ਐਮ ਏ ਵਾਈ-ਜੀ), ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੇਂਡੂ ਆਜੀਵਿਕਾ ਮਿਸ਼ਨ (ਐਨ ਆਰ ਐਲ ਐਮ), ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸਿੰਚਾਈ ਯੋਜਨਾ (ਪੀ ਐਮ ਕੇ ਐਸ ਵਾਈ), ਸ਼ਿਆਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੁਖਰਜੀ ਰੂਰਬਨ ਮਿਸ਼ਨ, ਪਸ਼ੂ ਮੇਲਾ, ਅਖਤਿਆਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਆਰ ਡੀ ਓ (ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸਕੀਮ) ਆਦਿ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਵਰਣ ਜਯੰਤੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਹੁਣ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਜੀਵਿਕਾ ਮਿਸ਼ਨ (ਐਨ ਯੂ ਐਲ ਐਮ), ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਰਬਨ ਰੀਨਿਊਅਲ ਮਿਸ਼ਨ (ਜੇ ਐਨ ਐਨ ਯੂ ਆਰ ਐਮ)/ਸ਼ਹਿਰੀ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਬੀ ਐਸ ਯੂ ਪੀ), ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ(ਪੀ ਐਮ ਏ ਵਾਈ), ਅਟਲ ਮਿਸ਼ਨ ਫਾਰ ਰੀਜੁਵੀਨੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਅਰਬਨ ਟਰਾਂਸਫੋਰਮੇਸ਼ਨ (ਏ ਐਮ ਆਰ ਯੂ ਟੀ), ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਮਿਸ਼ਨ, ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ (ਸ਼ਹਿਰੀ), ਅੱਗ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ, ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਸਰਵਿਸ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਮਿਊਂਸਪਲ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕਾਓ ਸੈਸ ਆਦਿ ।

1.5 ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਧੀ

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਦੇਸ਼

(i) ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੇਖਾ ਨਿਰੀਖਕ ਅਤੇ ਮਹਾਂ ਲੇਖਾ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਅਗਸਤ 2011 ਅਤੇ ਅਗਸਤ 2016 ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੀ ਐਂਡ ਏ ਜੀ (ਕਰੱਤਵ, ਸ਼ਕੀਤਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ) ਐਕਟ 1971 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੀ ਨਮੂਨਾ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੀ ਐਂਡ ਏ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਸੀ (ਮਾਰਚ 2022)। ਸੀ ਐਂਡ ਏ ਜੀ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਲੋਕਲ ਫੰਡ ਅਕਾਊਂਟਸ

(ਈ ਐਲ ਐਫ ਏ) ਦੇ ਕੰਮ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ (ਟੀ ਜੀ ਐਸ) ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਰਾਣ ਵਾਲੀ ਸਾਲਾਨਾ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟ (ਏ ਟੀ ਆਈ ਆਰ) ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2016-19 ਅਤੇ 2019-22 ਲਈ ਏ ਟੀ ਆਈ ਆਰਜ਼ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜੂਨ 2022 ਅਤੇ ਮਾਰਚ 2025 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ।

(ii) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਪੀ ਏ ਆਈ)

ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 97, 143 ਅਤੇ 194 ਈ ਐਲ ਐਫ ਏ ਦੁਆਰਾ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਈ ਐਲ ਐਫ ਏ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੇਖਾ ਪਰੀਖਕ ਵਜੋਂ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਮਾਰਚ 2022)। ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 2019-20 ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀ ਐਸ ਅਤੇ ਜੈਡ ਪੀ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 2020-21 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2019-23 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੈਡ ਪੀਜ਼, ਪੀ ਐਸਜ਼ ਅਤੇ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਲਈ 'ਆਡੀਟ ਔਨਲਾਈਨ' ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ 45,397 ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 42,926 ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 176(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਈ ਐਲ ਐਫ ਏ ਨੂੰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ (ਐਮ. ਕਾਰਪ) ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ (ਐਮ ਸੀਜ਼) ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲਾਂ (ਟੀ ਸੀਜ਼) ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਐਕਟ, 2011 ਦੀ ਧਾਰਾ 240 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਅਕਾਊਂਟ ਕੋਡ ਦੇ ਨਿਯਮ XVII.17(I)(ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 2018-19 ਤੋਂ 2022-23 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਈ ਐਲ ਐਫ ਏ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਧਿਆਇ V ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

1.6 ਸੀ ਏ ਜੀ ਦੀਆਂ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਝਲਕ

ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸੱਤ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਰਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਝਲਕ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਲੰਮੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀ ਐਂਡ ਏ ਜੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਲਈ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਸੀ, ਜੋ ਅਪ੍ਰੈਲ 2005 ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਰਚ 2021 ਵਿੱਚ, ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਵਜੋਂ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ ਐਂਡ ਏ ਜੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 1.3: ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਨਾਂਅ ਅਤੇ ਸਾਲ	ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਪੈਰ੍ਹੇ	ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਪੈਰ੍ਹੇ	ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਪੈਰ੍ਹੇ	ਬਕਾਇਆ ਪੈਰ੍ਹੇ
ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼					
ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ (74ਵੀਂ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1992)	29.06.2022	29	ਅਜੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ		29
ਪੀ ਆਰ ਆਈ					
ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੇਂਡੂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਗਾਰੰਟੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂਕਰਨ 'ਤੇ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ	07.03.2023	31	31	31	0

ਸਰੋਤ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਾਂ ਲੇਖਾਕਾਰ (ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ) ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਡਾਟਾ

1.7 ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਦਾਇਰਾ

2023-24 ਦੌਰਾਨ 198 ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ (08: ਜ਼ੈਡ ਪੀਜ਼, 38: ਪੀ ਐਸਜ਼ ਅਤੇ 152: ਜੀ ਪੀਜ਼) ਅਤੇ 81 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ (13: ਐਮ ਕਾਰਪਜ਼, 56: ਐਮ ਸੀਜ਼ ਅਤੇ 12: ਟੀ ਸੀਜ਼) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.8 ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਸਰੋਤ

ਸਾਲ 2023-24 ਦੌਰਾਨ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 1.4: ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡ

ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ	ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ
ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 ਪੰਜਾਬ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1961 ਪੰਜਾਬ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਰੂਲਜ਼, 1964 ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੇ ਵਿੱਤ, ਬਜਟ ਅਤੇ ਅਕਾਊਂਟਸ ਰੂਲਜ਼, 2014 ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ (ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ) ਰੂਲਜ਼, 2012	ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਪੀ ਐਮ ਸੀ) ਐਕਟ, 1976 ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ (ਪੀ ਐਮ) ਐਕਟ, 1911 (1994 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ, 2017

1.9 ਆਭਾਰ

ਅਸੀਂ 2023-24 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਆਭਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਧਿਆਇ-II

ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਝਲਕ

ਅਧਿਆਇ-II

ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਝਲਕ

2.1 ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

73ਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1992 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 (ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994) ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ, ਬਲਾਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ[1] ਐਕਟਾਂ/ਨਿਯਮਾਂ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੀ ਐਸਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ੈਡ ਪੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਤਾਜ਼ਾ ਚੋਣਾਂ ਸਤੰਬਰ 2018 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਲਈ ਦਸੰਬਰ 2018 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 2.1: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਕੜੇ

ਵੇਰਵੇ	ਯੂਨਿਟ	ਅੰਕੜੇ
ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ	ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ	48,265
ਵਸਦੇ ਪਿੰਡ (ਜਨਗਣਨਾ 2011)	ਸੰਖਿਆ	12,581
ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ (ਜਨਗਣਨਾ 2011)	ਲੱਖ	277.43
ਪੇਂਡੂ ਆਬਾਦੀ (ਜਨਗਣਨਾ 2011)	ਲੱਖ	173.44
ਪੇਂਡੂ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	*ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ*	62.52
ਮੌਜੂਦਾ ਕੀਮਤ 2022-23 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ	₹	1,82,515
ਸਥਿਰ ਕੀਮਤ 2022-23 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ	₹	1,23,823
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ	ਸੰਖਿਆ	22[2]
ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ	ਸੰਖਿਆ	152
ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ	ਸੰਖਿਆ	13,241

ਸਰੋਤ: ਪੰਜਾਬ 2023 ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ

---

[1] ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994; ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ (ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ) ਨਿਯਮ, 2012; ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਯਮ, 1965 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਿੱਤ, ਬਜਟ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਨਿਯਮ 2014 ਆਦਿ।

[2] ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ 23ਵਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ, 02 ਜੂਨ 2021 ਨੂੰ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਵੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਗਸਤ 2024 ਤੱਕ ਗਠਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2.2 ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ (ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ) ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਮੁਖੀ ਹਨ। ਵਿਭਾਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ੈਡ ਪੀ, ਪੀ ਐਸ ਅਤੇ ਜੀ ਪੀ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦਾ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚਾ **ਚਾਰਟ** 2.1 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚਾਰਟ 2.1: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚਾ

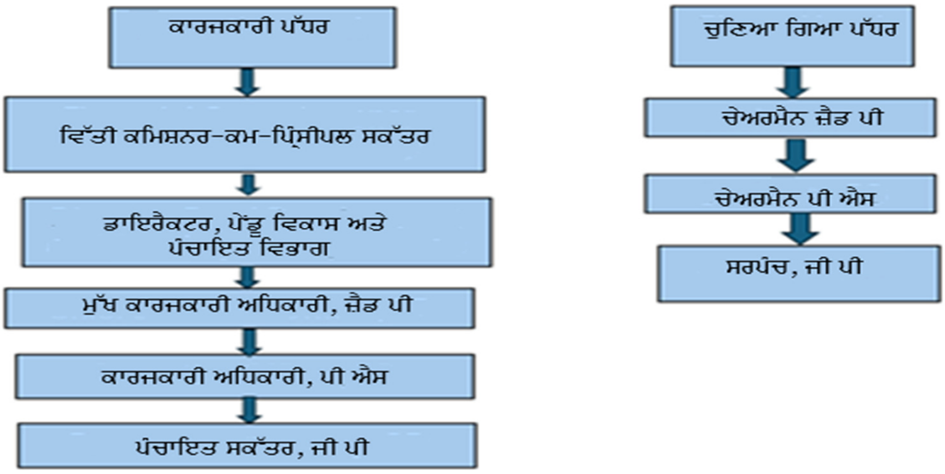

ਸਰੋਤ: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ

ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994, ਪੰਜਾਬ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1961 ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੈਨੂਅਲ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਪੰਚ/ਪੰਚ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ, ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਢੁਕਵੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਜੀ ਪੀਜ਼, ਪੀ ਐਸਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ੈਡ ਪੀਜ਼ ਆਦਿ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਸਾਰਣੀ 2.2: ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ

ਸਰਕਾਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ		ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ	
ਅਹੁਦਾ	**ਡਿਊਟੀਆਂ**	**ਅਹੁਦਾ**	**ਡਿਊਟੀਆਂ**
ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜ਼ੈਡ ਪੀ	ਜ਼ੈਡ ਪੀ ਦਾ ਬਜਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ। ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਬਜਟ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਿੱਤ, ਬਜਟ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਨਿਯਮ, 2014 ਦੇ ਨਿਯਮ 18, ਨਿਯਮ 25 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 26 ਵਿੱਚ	ਜ਼ੈਡ ਪੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ (ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 168)	ਜੈਡ ਪੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਬੁਲਾਉਣਾ, ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ ਆਦਿ (ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 172)

ਸਰਕਾਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ		ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ	
ਅਹੁਦਾ	**ਡਿਊਟੀਆਂ**	**ਅਹੁਦਾ**	**ਡਿਊਟੀਆਂ**
	ਨਿਰਧਾਰਤ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਪੀ ਐਸਜ਼ ਦੀ ਛਿਮਾਈ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ		
ਪੀ ਐਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ	ਪੀ ਐਸ ਦਾ ਬਜਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ੈਡ ਪੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ। ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੇ ਬਜਟ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ	ਪੀ ਐਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ (ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 105)	ਪੀ ਐਸ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਬੁਲਾਉਣਾ, ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨਾ; ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994 ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤ ਪੀ ਐਸ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮਤਿਆਂ ਜਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀ ਐਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ ਆਦਿ (ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 109)
ਜੀ ਪੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ	ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਬੁੱਕ, ਨਿਰੀਖਣ ਰਜਿਸਟਰ, ਨਕਦ ਰਸੀਦ ਬੁੱਕ, ਵਰਕਸ ਰਜਿਸਟਰ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣਾ।	ਜੀ ਪੀ ਦੇ ਸਰਪੰਚ (ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 10)	ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨਾ; ਜੀ ਪੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨਾ ਆਦਿ (ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 16)

ਸਰੋਤ: ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ 1994, ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਿੱਤ, ਬਜਟ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਨਿਯਮ 2014, ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ (ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ) ਨਿਯਮ, 2012

2.2.1 ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243ਜੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਗਿਆਰਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ 29 ਵਿਸ਼ਿਆਂ (*ਅੰਤਿਕਾ* 2.1) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਲਈ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2004 ਤੋਂ 2006 ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ 13 ਕਾਰਜ ਸੌਂਪੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ 16 ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

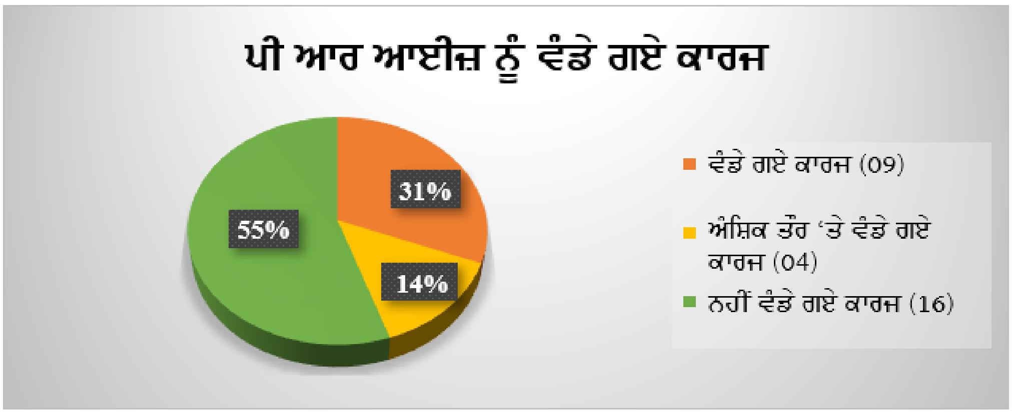

ਸਰੋਤ: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

13 ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਚਾਰ ਕਾਰਜ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਗਏ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਕਤੂਬਰ 2025 ਤੱਕ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਕੋਲ ਨੌਂ ਕਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਕਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਅੰਸ਼ਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 2.3: ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਅਨੁਸੂਚੀ XI ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਵੰਡੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ	ਨੋਡਲ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਨਾਂ	ਵੰਡ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
25. ਮਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ 26. ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।	1. ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਮਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ	ਪੂਰੀ
27. ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ।	2. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ	ਪੂਰੀ
11. ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ	3. ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ	ਪੂਰੀ
10. ਪੇਂਡੂ ਰਿਹਾਇਸ਼ 20. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ 21. ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 22. ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਮੇਲੇ 23. ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ	4. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ	ਪੂਰੀ
23. ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਸਪਤਾਲ, ਪੀ ਐਚ ਸੀ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ (1,186 ਸਹਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ)। 24. ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ	5. ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ	ਅੰਸ਼ਿਕ
17. ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖਿਆ (ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 5,752 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਸਮੇਤ ਈ ਟੀ ਟੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ 13,034 ਅਸਾਮੀਆਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀਆਂ)।	6. ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ	ਅੰਸ਼ਿਕ
4. ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ (ਵਿਭਾਗ ਨੇ 581 ਪੇਂਡੂ ਵੇਟਰਨਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ)।	7. ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ	ਅੰਸ਼ਿਕ

ਸਰੋਤ: ਛੇਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਵਿਭਾਗੀ ਬੇਨਤੀ (ਅਪ੍ਰੈਲ ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ 2018) ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ (ਦਸੰਬਰ 2019) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਕੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਵੱਲ ਕੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 73ਵੇਂ ਸੀ ਏ ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 32 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਨੌਂ ਕਾਰਜਾਂ (29 ਵਿੱਚੋਂ) 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ 2006 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਸੌਂਪੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਕਲਪਿਤ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਿਕ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਮਨ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣ।

2.2.2 ਮੈਨਪਾਵਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਮਾਰਚ 2023 ਤੱਕ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ 3,053 ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੈਨਾਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ 1,879 ਸਨ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤਾਂ ਲਈ 1,174 ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 2.4: ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਤੈਨਾਤ ਵਿਅਕਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਅਹੁਦਾ	ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ	ਤੈਨਾਤ ਵਿਅਕਤੀ	ਕਮੀ	ਕਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ
1	ਡਿਪਟੀ ਸੀ ਈ ਓ	8	4	4	50.00
2	ਲੇਖਾਕਾਰ	58	32	26	44.83
3	ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ	16	11	5	31.25
4	ਪੰਚਾਇਤ ਅਧਿਕਾਰੀ	99	61	38	38.38
5	ਸੁਪਰਡੈਂਟ	132	101	31	23.48
6	ਗ੍ਰਾਮ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ	116	103	13	11.21
7	ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ	2,406	1,466	940	39.07
8	ਸੰਮਤੀ ਪਟਵਾਰੀ	89	57	32	35.96
9	ਟੈਕਸ ਕੁਲੈਕਟਰ	129	44	85	65.89
ਜੋੜ		**3,053**	**1,879**	**1,174**	

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਡਾਟਾ

ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਤੈਨਾਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ***ਅੰਤਿਕਾ*** 2.2 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। 11.21 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੋਂ 65.89 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੱਕ ਦੀ ਰੇਂਜ ਵਿੱਚ ਮੈਨਪਾਵਰ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਮੀ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

2.3 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ

ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 184(1), 134(1) ਅਤੇ 25(1) ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ੈਡ ਪੀ, ਪੀ ਐਸ ਅਤੇ ਜੀ ਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਵਿੱਤ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ (ਦਸੰਬਰ 2024), ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ (ਮਾਰਚ 2025) ਕਿ ਕੁੱਲ 13,415 ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ (ਜ਼ੈਡ ਪੀ: 22, ਪੀ ਐਸ: 152 ਅਤੇ ਜੀ ਪੀਜ਼: 13,241) ਵਿੱਚੋਂ, 2022-23 ਦੌਰਾਨ 13,386 ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ (ਜ਼ੈਡ ਪੀ: 22, ਪੀ ਐਸ: 151 ਅਤੇ ਜੀ ਪੀਜ਼:13,213) ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 29 ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ (ਪੀ ਐਸ: ਇੱਕ ਅਤੇ ਜੀ ਪੀਜ਼: 28) ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਵਿੱਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 2.5: ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ

ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦਾ ਪੱਧਰ	ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ	ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ	ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ	ਚੇਅਰਮੈਨ	ਜਨਰਲ ਕਮੇਟੀ	ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਸੰਚਾਰ, ਇਮਾਰਤਾਂ, ਪੇਂਡੂ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜ।
		ਵਿੱਤ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਮੇਟੀ	ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜ, ਰੈਵੀਨਿਊ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਰਣੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਜ਼ੈਡ ਪੀਜ਼ ਦੇ ਵਿੱਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ, ਜ਼ੈਡ ਪੀਜ਼ ਦੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਆਮ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਬੱਚਤ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ।
		ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਕਮੇਟੀ	ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ (ਐਸ ਸੀਜ਼) ਅਤੇ ਪਿਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਬੀ ਸੀਜ਼) ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪਿਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਅਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜ।
		ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਕਮੇਟੀ	ਜ਼ੈਡ ਪੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਰਨਾ, ਜ਼ੈਡ ਪੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ, ਸਿੱਖਿਆ, ਬਾਲਗ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਾ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ੈਡ ਪੀਜ਼ ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਡਰੇਨੇਜ, ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ।
		ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਕਮੇਟੀ	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਨ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਕਾਟੇਜ ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜ।
ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ	ਚੇਅਰਮੈਨ	ਜਨਰਲ ਕਮੇਟੀ	ਸਥਾਪਨਾ ਮਾਮਲੇ, ਸੰਚਾਰ, ਇਮਾਰਤ, ਪੇਂਡੂ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ, ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜ
		ਵਿੱਤ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਧੀ ਕਮੇਟੀ	ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਰੈਵੀਨਿਊ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਰਚ ਵਿਵਰਣੀ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਪੀ ਐਸ ਦੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਆਮ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਲਘੂ ਬੱਚਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੀ ਐਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਰਜ।
		ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਕਮੇਟੀ	ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਉਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ੈਡ ਪੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।
ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ	ਸਰਪੰਚ	ਉਤਪਾਦਨ ਕਮੇਟੀ	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਨ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਪੇਂਡੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜ।
		ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਕਮੇਟੀ	ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਉਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ੈਡ ਪੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੱਸੀਆ ਗਈਆਂ ਹਨ।
		ਸਹੂਲਤ ਕਮੇਟੀ	ਸਿੱਖਿਆ, ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ, ਜਨਤਕ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜ।

ਸਰੋਤ: ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994

2.4 ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ

2018-19 ਤੋਂ 2022-23 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਪੀ ਏ ਜੀ (ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇ 205 ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟਾਂ (ਜ਼ੈਡ ਪੀ: 25 ਅਤੇ ਪੀ ਐਸ: 180) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ੈਡ ਪੀ ਅਤੇ ਪੀ ਐਸ ਦੇ ਕੁੱਲ 2,358 ਪੈਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 2.6: ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਪੈਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

ਸਾਲ	ਜ਼ੈਡ ਪੀ								ਪੀ ਐਸ							
	ਮੁੱਢਲਾ ਬਕਾਇਆ		ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਧਾ		ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਲੀਅਰੈਂਸ		ਅੰਤਿਮ ਬਕਾਇਆ		ਮੁੱਢਲਾ ਬਕਾਇਆ		ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਧਾ		ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਲੀਅਰੈਂਸ		ਅੰਤਿਮ ਬਕਾਇਆ	
	ਆਈ ਆਰ	ਪੈਰ੍ਹਾ	ਆਈ ਆਰ	ਪੈਰ੍ਹਾ	ਆਈ ਆਰ	ਪੈਰ੍ਹਾ	ਆਈ ਆਰ	ਪੈਰ੍ਹਾ	ਆਈ ਆਰ	ਪੈਰ੍ਹਾ	ਆਈ ਆਰ	ਪੈਰ੍ਹਾ	ਆਈ ਆਰ	ਪੈਰ੍ਹਾ	ਆਈ ਆਰ	ਪੈਰ੍ਹਾ
2018-19	59	208	3	19	0	4	62	223	1,251	6,418	39	522	0	75	1,290	6,865
2019-20	62	223	1	6	0	4	63	225	1,290	6,865	30	347	0	32	1,320	7,180
2020-21	63	225	4	64	0	4	67	285	1,320	7,180	35	393	0	36	1,355	7,537
2021-22	67	285	6	40	0	7	73	318	1,355	7,537	38	481	0	52	1,393	7,966
2022-23	73	318	11	78	0	5	84	391	1,393	7,966	38	408	0	31	1,431	8,343
ਜੋੜ	**324**	**1,259**	**25**	**207**	**0**	**24**	**349**	**1,442**	**6,609**	**35,966**	**180**	**2,151**	**0**	**226**	**6,789**	**37,891**

ਸਰੋਤ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਾਂ ਲੇਖਾਕਾਰ (ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਡਾਟਾ

(ii) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਭਾਵ ਅਪ੍ਰੈਲ 2016 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2019 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟ (ਏ ਟੀ ਆਈ ਆਰ) ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਰੰਟੀ ਸਕੀਮ (ਐਮ ਜੀ ਐਨ ਆਰ ਈ ਜੀ ਐਸ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ 29 ਜੂਨ 2022 ਅਤੇ 07 ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ

2.5 ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਸਰੋਤ

ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ (i) ਆਪਣੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਤੋਂ ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਲਿਆਂ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੇ ਕਰ, ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪੂੰਜੀਗਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, (ii) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ, ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ/ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਲਾਗੂਕਰਨ, ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ, ਆਦਿ ਅਤੇ (iii) ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ।

2018-23 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ **ਸਾਰਣੀ** 2.7 ਅਤੇ 2.8 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 2.7: 2018-23 ਦੌਰਾਨ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਸਾਲ	ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ	ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ	ਰਾਜ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ	ਕੇਂਦਰੀ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ	ਆਪਣਾ ਰੈਵੀਨਿਊ	ਕੁੱਲ
2018-19	817.48	0	179.48	962.96	451.95	2,411.87
2019-20	1,104.58	0	232.04	1,045.40	465.94	2,847.96
2020-21	1,388	0	217.47	1,613.77	594.22	3,813.46
2021-22	1,026	0	516.48	1,610.41	510.75	3,663.64
2022-23	1,062	0	227.71	1,750.01	585.66	3,625.38

ਸਰੋਤ: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ, ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਸਾਰਣੀ 2.8: 2018-23 ਦੌਰਾਨ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦਾ ਖਰਚਾ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਸਾਲ	ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ	ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ	ਰਾਜ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ	ਕੇਂਦਰੀ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ	ਆਪਣਾ ਰੈਵੀਨਿਊ	ਕੁੱਲ
2018-19	817.48	0	136.77	804.68	ਐਨ ਏ	1,758.93
2019-20	1,104.58	0	154.95	906.25	ਐਨ ਏ	2,165.78
2020-21	1,388	0	145.28	1,467.86	ਐਨ ਏ	3,001.14
2021-22	1,026	0	366.82	1,473.18	ਐਨ ਏ	2,866.00
2022-23	1,062	0	126.49	1,637.06	ਐਨ ਏ	2,825.55

ਸਰੋਤ: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ 2018-23 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਫੰਡ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਧੂਰੀ ਵਿੱਤੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਤੋਂ ਖਰਚਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਐਨ ਏ (ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਪੰਜ ਕੇਂਦਰੀ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ (ਸੀ ਐਸ ਐਸ) (***ਅੰਤਿਕਾ*** 2.3) ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਰਾਜ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ (ਐਸ ਐਸ ਐਸ) ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। 2019-20 ਤੋਂ 2023-24 ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਫੰਡਾਂ (ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ) ਦੇ ਵੇਰਵੇ **ਸਾਰਣੀ** 2.9 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਸਾਰਣੀ 2.9: ਸੀ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਸਾਲ	ਵੇਰਵੇ	ਐਮ ਜੀ ਐਨ ਆਰ ਈ ਜੀ ਐਸ	ਪੀ ਐਮ ਏ ਵਾਈ ਜੀ	ਐਨ ਆਰ ਐਲ ਐਮ	ਪੀ ਐਮ ਕੇ ਐਸ ਵਾਈ	ਐਸ ਪੀ ਐਮ ਆਰ ਐਮ
					ਆਈ ਡਬਲਯੂ ਐਮ ਪੀ	(ਆਰ ਯੂ ਆਰ ਬੀ ਏ ਐਨ)
2018-19	ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ	725.74	139.64	25.97	19.03	52.58
	ਖਰਚਾ	633.38	128.03	13.74	4.81	24.72
	ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	**12.73**	**8.31**	**47.09**	**74.72**	**52.99**
2019-20	ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ	889.96	45.53	41.72	19.45	48.74
	ਖਰਚਾ	824.44	36.42	31.84	4.94	8.61
	ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	**7.36**	**20.01**	**23.68**	**74.60**	**82.33**
2020-21	ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ	1,393.37	89.85	43.96	16.54	70.05
	ਖਰਚਾ	1,313.75	59.13	37.65	12.61	44.72
	ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	**5.71**	**34.19**	**14.35**	**23.76**	**36.16**
2021-22	ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ	1,446.13	60.57	52.42	4.58	46.71
	ਖਰਚਾ	1,328.43	59.56	37.49	4.53	43.17
	ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	**8.14**	**1.67**	**28.48**	**1.09**	**7.58**
2022-23	ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ	1,448.40	120.19	81.92	13.96	85.54
	ਖਰਚਾ	1,392.27	100.06	60.53	8.48	75.72
	ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	**3.88**	**16.75**	**26.11**	**39.26**	**11.48**

ਸਰੋਤ: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੀ ਐਸ ਐਸ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕਾਰਨ (ਮਈ 2024) ਐਮ ਜੀ ਐਨ ਆਰ ਈ ਜੀ ਐਸ, ਪੀ ਐਮ ਏ ਵਾਈ (ਜੀ) ਅਤੇ ਐਨ ਆਰ ਐਲ ਐਮ ਵਰਗੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਿਡ ਵਾਟਰਸ਼ੈਡ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ ਡਬਲਯੂ ਐਮ ਪੀ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰ ਯੂ ਆਰ ਬੀ ਏ ਐਨ ਸਕੀਮ ਲਈ, 2018-19 ਅਤੇ 2019-20 ਦੌਰਾਨ ਪੜਾਅ-I ਲਈ ਕਲੱਸਟਰਾਂ ਅਤੇ ਡੀਟੇਲਡ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ (ਡੀ ਪੀ ਆਰਜ਼) ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਦੇਰੀ ਹੋਈ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਸੀ।

ਜਵਾਬ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਉਪਲਬਧ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ

ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਰਵੋਤਮ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਈ ਡਬਲਯੂ ਐਮ ਪੀ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਰ ਯੂ ਆਰ ਬੀ ਏ ਐਨ ਸਕੀਮ ਦੇ ਪੜਾਅ-I ਦੇ ਲਈ ਡੀ ਪੀ ਆਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਆਮ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ।

ਸਾਰਣੀ 2.10: ਐਸ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਸਾਲ	ਵੇਰਵੇ	ਪਸ਼ੂ ਮੇਲਾ	ਅਖਤਿਆਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ	ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਸੰਗਠਨ ਸਕੀਮ
2018-19	ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ	112.79	61.00	5.69
	ਖਰਚਾ	70.43	60.65	5.69
	ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	**37.56**	**0.57**	**0.00**
2019-20	ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ	116.85	61.00	54.19
	ਖਰਚਾ	48.61	52.15	54.19
	ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	**58.40**	**14.51**	**0.00**
2020-21	ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ	110.60	101.00	5.87
	ਖਰਚਾ	50.56	88.85	5.87
	ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	**54.29**	**12.03**	**0.00**
2021-22	ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ	126.41	302.50	87.57
	ਖਰਚਾ	69.98	215.64	81.20
	ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	**44.64**	**28.71**	**7.27**
2022-23	ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ	120.51	26.00	81.20
	ਖਰਚਾ	34.87	25.67	65.95
	ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ	**71.06**	**1.27**	**18.78**

ਸਰੋਤ: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਪਸ਼ੂ ਮੇਲੇ ਸਕੀਮ ਲਈ, 2018-23 ਦੌਰਾਨ 38 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਅਤੇ 71 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਦੀ ਰੇਂਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਚਤ ਦੇ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾੜੀ ਰਹੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਖਤਿਆਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਕੀਮ ਲਈ, ਬੱਚਤ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚਾ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਰ ਡੀ ਓ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸਕੀਮ ਨੇ 2018-21 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 2021-22 ਅਤੇ 2022-23 ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਉਪਯੋਗ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਬਿਹਤਰ ਫੰਡ ਉਪਯੋਗ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ।

ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੋਂ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ (ਮਈ 2024) ਜੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਫੰਡ ਨਾ ਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਆਰ ਡੀ ਓ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੰਗ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਬਜਟ (ਹੈਡਕੁਆਰਟਰਾਂ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਫੰਡ) ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਅਣਵਰਤੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2.6 ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐਸ ਐਫ ਸੀ) ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਐਸ ਐਫ ਸੀ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਛੇਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਚ 2022 ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਐਕਸ਼ਨ ਟੇਕਨ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ

ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 11 ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਨੁਸਾਰੀ ਫੰਡ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਸਾਰਣੀ 2.11: ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਰਿਲੀਜ਼

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ		ਸਾਲ	ਕੁੱਲ ਰਾਸ਼ੀ	ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਵੰਡੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ	ਵੰਡੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ
ਰਾਜ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਨਿਰੋਲ ਕਰ ਦਾ 3.5 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ (55 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ)	1	2021-22	1,316	723.80 (1,316 ਦਾ 55%)	0
	2	2022-23	1,353	744.15 (1,353 ਦਾ 55%)	
ਵਾਧੂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ 16 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਅਤੇ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ 10 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ*	3	2021-22	323	130	0
	4	2022-23	338	135	
ਟੀ-1 ਵਿੱਚ 'ਪੇਸ਼ੇ, ਵਪਾਰ, ਕਾਲਿੰਗ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੇ ਕਰ' ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਮਾਈ (100 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ*)	5	2021-22	0	0	0
	6	2022-23	157	31	
2021-22 ਲਈ ਜੋੜ (1+3+5)				**853.80**	0
2022-23 ਲਈ ਜੋੜ (2+4+6)				**910.15**	0

ਸਰੋਤ: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਣੀ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਸ ਐਫ ਸੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਕੋਈ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ 2021-22 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਭਾਵ ਪੰਜਵੇਂ ਐਸ ਐਫ ਸੀ ਦੇ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ/ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ।

2.7 ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ (ਸੀ ਐਫ ਸੀ) ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਫੰਡ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਪੰਦਰਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ($15^{ਵੇਂ}$ ਐਫ ਸੀ) ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਲਈ ਰੱਖੀਆ ਗਈਆਂ ਕੁੱਲ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, 60 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ (ਟਾਈਡ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ) ਵਰਗੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਰਜੀਹਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ 40 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਅਨਟਾਈਡ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ) ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

$15^{ਵੇਂ}$ ਐਫ ਸੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੂਨ ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਿਸ਼ਤਾਂ

ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਜੀ ਓ ਆਈ) ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦਸ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਰੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਕਰਜ਼ਿਆਂ/ਰਾਜ ਵਿਕਾਸ ਕਰਜ਼ਿਆਂ (ਐਸ ਡੀ ਐਲਜ਼) ਤੇ ਲਾਗੂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ।

2020-21 ਤੋਂ 2022-23 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 15ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ ਅਤੇ 14ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ ਅਧੀਨ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵੰਡ, ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 2.12: 15ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੰਡ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਸਾਲ	ਜੀ ਓ ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ	ਜੀ ਓ ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ		ਪੀ ਆਰ ਆਈ ਨੂੰ 1ਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ (ਦੇਰੀ)	ਦੇਰੀ ਕਰਕੇ ਜੀ ਓ ਪੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਆਜ	ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ 2ਜੀ ਕਿਸ਼ਤ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ (ਦੇਰੀ)	ਦੇਰੀ ਕਰਕੇ ਜੀ ਓ ਪੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਆਜ
		1ਲੀ ਕਿਸ਼ਤ (ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ)	2ਜੀ ਕਿਸ਼ਤ (ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ)				
2020-21	694.00 (ਅਨਟਾਈਡ)	347.00 (17.06.2020)	347.00 (31.03.2021)	13.08.2020 (43 ਦਿਨ)	2.96	23.04.2021 ਤੋਂ 28.12.2021 (3 ਤੋਂ 252 ਦਿਨ)	4.11
	694.00 (ਟਾਈਡ)	347.00 (15.07.2020)	347.00 (07.05.2021)	27.07.2020 (ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ)	0	05.08.2021 ਤੋਂ 28.12.2021 (72 ਤੋਂ 217 ਦਿਨ)	4.49
2021-22	410.40 (ਅਨਟਾਈਡ)	205.20 (08.05.2021)	205.20 (29.03.2022)	12.07.2021 ਤੋਂ 28.12.2021 (48 ਤੋਂ 217 ਦਿਨ)	2.39	06.05.2022 ਤੋਂ 07.05.2022 (22 ਤੋਂ 23 ਦਿਨ)	0.84
	615.60 (ਟਾਈਡ)	307.80 (27.08.2021)	307.80 (26.09.2022)	24.11.2021 ਤੋਂ 09.03.2022 (71 ਤੋਂ 176 ਦਿਨ)	4.28	11.10.2022 (ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ)	0
2022-23	424.80 (ਅਨਟਾਈਡ)	212.4 (05.12.2022)	212.4 (16.03.2023)	16.12.2022 (ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ)	0	16.05.2023 (42 ਦਿਨ)	1.70
	637.20 (ਟਾਈਡ)	318.6 (05.12.2022)	318.6 (30.10.2023)	16.12.2022 (ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ)	0	10.11.2023 (ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ)	0
ਜੋੜ					**9.63**		**11.14**

ਸਰੋਤ: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ 2020-21 ਤੋਂ 2022-23 ਦੌਰਾਨ ਜੀ ਓ ਪੀ ਤੋਂ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ 252 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੀ ਓ ਪੀ ਨੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ₹ 20.77 ਕਰੋੜ (₹ 9.63 ਕਰੋੜ + ₹ 11.14 ਕਰੋੜ) ਦਾ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੇਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਵਾਰਡ ਅਧੀਨ ਪਰਿਕਲਪਿਤ ਵਿੱਤੀ ਵੰਡ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

14ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਵਿਧੀਵਤ ਗਠਿਤ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਲਈ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ: ਮੁੱਢਲੀ ਗ੍ਰਾਂਟ (ਬੀ ਜੀ) ਅਤੇ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ (ਪੀ ਜੀ), ਜਿੱਥੇ ਕੁੱਲ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਾ 90 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਮੁੱਢਲੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਜੋਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ 10 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਸਾਰਣੀ 2.13: 14ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੰਡ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ	14ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ		ਜੀ ਓ ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਅਸਲ		ਜੀ ਓ ਪੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ	
	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
ਮੁੱਢਲੀ ਗ੍ਰਾਂਟ	817.48	1,104.58	817.48	1,104.58	817.48	1,104.58
ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ (ਪੀ ਜੀ)	103.10	135.00	0	0	0	0
ਜੋੜ	**920.58**	**1,239.58**	**817.48**	**1,104.58**	**817.48**	**1,104.58**

ਸਰੋਤ: ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2018-20 ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ₹ 21,60.16 ਕਰੋੜ ਦੀ ਕੁੱਲ ਵੰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 14ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ (ਮੁੱਢਲੀ ਗ੍ਰਾਂਟ) ਅਧੀਨ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ₹ 1,922.06 ਕਰੋੜ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਪੀ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ₹ 238.10 ਕਰੋੜ ਦੀ ਘੱਟ ਰਿਲੀਜ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਵਰਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਦੱਸੇ ਜਾਣ 'ਤੇ (ਸਤੰਬਰ 2024), ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰੀਮਾਈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਅਕਤੂਬਰ 2025)। ਵਿੱਤੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਅਤੇ ਦਰੁਸਤਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਅੰਤਰ ਦੀ ਰਿਕੰਸੀਲੇਸ਼ਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

2.8 ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ

ਪੀ ਪੀ ਆਰ (ਜੀ ਪੀ) ਨਿਯਮ 2012 ਦਾ ਨਿਯਮ 8, ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 87 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗਜ਼ ਬੁੱਕ, ਨਕਦ ਰਸੀਦ ਬੁੱਕ, ਰੈਵੀਨਿਊ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰ, ਰਸੀਦ ਬੁੱਕ ਦਾ ਸਟਾਕ ਰਜਿਸਟਰ, ਵਰਕਸ ਰਜਿਸਟਰ, ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰ, ਸੰਪਤੀ ਰਜਿਸਟਰ ਆਦਿ ਦੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 95 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਜੀ ਪੀ ਆਪਣਾ ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਸਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਸਾਲ 2023-24 ਦੇ ਪਾਲਨ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਸੰਪਤੀ ਰਜਿਸਟਰ, ਵਰਕਸ ਰਜਿਸਟਰ, ਲੈਂਡ ਰਿਕਾਰਡ ਰਜਿਸਟਰ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੋਵੇਂ), ਬਜਟ ਤਿਆਰ ਨਾ ਕਰਨ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੇਖੀਆਂ।

2.9 ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਨਕਦ ਆਧਾਰਿਤ ਮਾਡਲ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ (ਐਮ ਏ ਐਸ) ਨੂੰ (2009) ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ। ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦਾ ਲੇਖਾ ਢਾਂਚਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ

ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਆਮਦਨੀ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ[3] ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 31 ਮਾਰਚ 2023 ਤੱਕ, 13,241 ਜੀ ਪੀਜ਼, 152 ਪੀ ਐਸਜ਼ ਅਤੇ 22 ਜ਼ੈਡ ਪੀਜ਼ ਨੇ ਐਮ ਏ ਐਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਈ-ਗ੍ਰਾਮ ਸਵਰਾਜ ਪੋਰਟਲ ਰਾਹੀਂ 15ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪੀ ਪੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 96, 143 ਅਤੇ 193, ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜੀ ਪੀਜ਼, ਪੀ ਐਸਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ੈਡ ਪੀਜ਼ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 97, 143 ਅਤੇ 194 ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ, ਲੋਕਲ ਫੰਡ ਅਕਾਊਂਟਸ (ਈ ਐਲ ਐਫ ਏ) ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। 15ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਲਈ ਵਿਕਸਿਤ ਈ-ਗ੍ਰਾਮ ਸਵਰਾਜ ਪੋਰਟਲ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ 'ਆਡਿਟ ਔਨਲਾਈਨ' ਪੋਰਟਲ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਨੇ ਈ ਗ੍ਰਾਮ ਸਵਰਾਜ ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ 15ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਅਧੀਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਡਾਟਾ ਪੰਚ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ। ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਸਚਾਈ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਈ ਐਲ ਐਫ ਏ ਦੁਆਰਾ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਹਿਤਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਖਾਤੇ ਭੌਤਿਕ ਗਲਤ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕਾਈ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਾਤਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 2.14: ਸਾਲ 2022-23 ਲਈ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਪੀ ਆਰ ਆਈ ਕਿਸਮ	ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ		
		ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਜਿੱਥੇ ਖਾਤੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ	ਕੁੱਲ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼	*ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ
1.	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ	22	22	100
2.	ਬਲਾਕ ਪੰਚਾਇਤਾਂ	151	152	99.34
3.	ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ	13,237	13,241	99.96

ਸਰੋਤ: ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਔਨਲਾਈਨ ਪੋਰਟਲ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਡਾਟਾ।

2.10 ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਾਇਮ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

2019-23 ਦੌਰਾਨ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਪੱਧਰਾਂ ਵਿੱਚ 'ਆਡਿਟ ਔਨਲਾਈਨ' ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਕੁੱਲ 45,417 ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 42,960 ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਇਸੇ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜੋ ਕਿ 0.07 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਅਤੇ 16.83 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ*

[3] ਧਾਰਾ 96 (ਜੀ ਪੀ) ਧਾਰਾ 143 (ਪੀ ਐਸ) ਧਾਰਾ 193 (ਜ਼ੈਡ ਪੀ)।

(***ਅੰਤਿਕਾ*** 2.4) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਰੇਂਜ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਈ ਐਲ ਐਫ ਏ ਦੁਆਰਾ 2019-20 ਤੋਂ ਆਡਿਟ ਔਨਲਾਈਨ ਪੋਰਟਲ ਰਾਹੀਂ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੋ ਪੱਧਰਾਂ ਯਾਨੀ ਪੀ ਐਸਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ੈਡ ਪੀਜ਼ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 2020-21 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ।

2.11 ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕਾਂ, ਕਿਸੇ ਸਕੀਮ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਤਮ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇੱਕ ਚੱਲ ਰਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਧੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸਾਰੇ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸੋਸ਼ਲ ਆਡਿਟ ਯੂਨਿਟ (ਐਸ ਏ ਯੂ), ਪੰਜਾਬ, ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਅਗਸਤ 2016) ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ (ਅਕਤੂਬਰ 2016) ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਚਾਰ ਐਸ ਆਰ ਪੀਜ਼ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਡੀ ਆਰ ਪੀਜ਼ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਦੋ ਸਟੇਟ ਰਿਸੋਰਸ ਪਰਸਨਜ਼ (ਐਸ ਆਰ ਪੀਜ਼) ਅਤੇ ਦੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰਿਸੋਰਸ ਪਰਸਨਜ਼ (ਡੀ ਆਰ ਪੀਜ਼) ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜੋ ਮੈਨਪਾਵਰ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਐਸ ਏ ਯੂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ ਐਸ ਐਸਜ਼ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਐਮ ਜੀ ਐਨ ਆਰ ਈ ਜੀ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਕੀਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 15ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ (ਗ੍ਰਾਮੀਣ), ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ।

2018-19 ਤੋਂ 2022-23 ਦੌਰਾਨ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਸਾਰਣੀ 2.15: ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੈਲੰਡਰ ਬਨਾਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ	ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ	ਐਫ ਵਾਈ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਵਾਰ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਜੀ ਪੀਜ਼	ਐਫ ਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੀ ਪੀਜ਼	ਐਫ ਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੀ ਪੀਜ਼	ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਮੀ	ਕਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ
1	2018-19	13,363	4,793	4,792	1	0	0
2	2019-20	13,334	6,654	6,650	2	2	0.03
3	2020-21	13,330	13,093	5,925	0	7,168	54.75
4	2021-22	13,325	9,451	7,394	401	1,656	17.52
5	2022-23	13,308	6,412	6,176	433	0	0

ਸਰੋਤ: ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਯੂਨਿਟ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੋਜਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ 54.75 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੱਕ ਦੀ ਕਮੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ 2022-23 ਦੌਰਾਨ, ਨਿਯੋਜਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ 197 ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ।

2022-23 ਦੌਰਾਨ, ਸੀ ਐਸ ਐਸਜ਼ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੱਭਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਦੁਰਉਪਯੋਗ; ਵਿੱਤੀ ਡਿਵਿਏਸ਼ਨ; ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਲੱਭਤਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਸ ਏ ਯੂ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ, ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ, ਵਾਧੂ ਖਰਚਾ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਭੁਗਤਾਨ, ਵਰਤੀ ਗਈ ਮਟੀਰੀਅਲ ਦੀ ਮਾੜੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਰਕ ਸਾਈਟ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਕਈ ਜੌਬ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਤੰਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਸੀ (ਮਈ 2025)।

ਅਧਿਆਇ-III

ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਲੰਮੇ ਡਰਾਫਟ ਪੈਰ੍ਹੇ

ਅਧਿਆਇ-III

ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਲੰਮੇ ਡਰਾਫਟ ਪੈਰ੍ਹੇ

3.1 ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਉੱਤੇ ਐਲ ਡੀ ਪੀ

ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰਾਂ ਸਮੇਤ, ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ, ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ/ਸਟੇਡੀਅਮ, ਦਫਤਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ₹ 239.03 ਲੱਖ ਦੇ ਫੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕੰਮ ₹ 140.86 ਲੱਖ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਧੂਰੇ ਪਏ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਭਲਾਈ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ₹ 7.89 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਛੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਣਵਰਤੀ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖਰਚਾ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਕਾਫੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ₹ 78.80 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਘੱਟ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

3.1.1 ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਡਰੇਨ, ਖੂਹ, ਕਬਰਸਤਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ, ਛੱਪੜ, ਜਨਤਕ ਬਗੀਚੇ, ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ, ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਰਸਤੇ ਬਣਾਉਣਾ, ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਕੰਮ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, 2023-24 ਦੌਰਾਨ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ 198 ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ (ਜ਼ੈਡ ਪੀ: 8, ਪੀ ਐਸ: 38 ਅਤੇ ਜੀ ਪੀ : 152) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਭੌਤਿਕ ਤਸਦੀਕ (ਜੇ ਪੀ ਵੀ) ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੱਭਤਾਂ ਦੀ ਅਗਲੇ ਪੈਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

3.1.2 ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਉਪਯੋਗ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ

ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ, ਕੰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜੀਪੀਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਸਮੇਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਨਮੂਨਾ ਜਾਂਚ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਗਲੇ ਪੈਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

3.1.2.1 ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੇਕਾਰ ਖਰਚਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ, ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ, ਖੇਡ ਦਾ ਮੈਦਾਨ/ਸਟੇਡੀਅਮ, ਦਫਤਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ 14ਵੇਂ/15ਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਅਖਤਿਆਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਪੀ ਐਨ ਪੀ) ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ, ਆਦਿ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਨਮੂਨਾ-ਜਾਂਚ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ 11 ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ₹ 230.03 ਲੱਖ ਦੇ ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫੰਡ/ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੰਮ ਅਜੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

(i) ਜੀ ਪੀ, ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

(ੳ) ਜੀ ਪੀ ਓ, ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ₹ 40.00 ਲੱਖ ਦੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ (ਜੂਨ 2021) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਵ ਜੂਨ 2022 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

ਤਸਵੀਰ 1: ਅਧੂਰਾ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ, ਜੀ ਪੀ ਮੱਲਾਂਪੁਰ (19.01.2024)

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੀ ਪੀ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 2021 ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਈ 2022 ਤੱਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ 'ਤੇ ₹ 19.07 ਲੱਖ ਖਰਚ ਕੀਤੇ। ਸਾਈਟ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਭੌਤਿਕ ਤਸਦੀਕ (ਜੇ ਪੀ ਵੀ) ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ (ਜਨਵਰੀ 2024) ਕਿ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ (ਜੂਨ 2022) ਤੋਂ ਡੇਢ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਬਲਧਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਿਰਮਾਣ ਸਿਰਫ ਪਲਿੰਥ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ।

ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਆਫਿਸਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ (ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ) ਨੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ, ਕੰਮ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ (ਜਨਵਰੀ 2024)। ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ (ਅਕਤੂਬਰ 2025)।

(ਅ) ਜੀ ਪੀ, ਬਜਰੂਰ ਵਿਖੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਤਸਵੀਰ 2: ਅਧੂਰਾ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ, ਜੀ ਪੀ ਬਜਰੂਰ (23.11.2023)

ਜੀ ਪੀ ਬਜਰੂਰ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ₹ ਅੱਠ ਲੱਖ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ (ਦਸੰਬਰ 2021) ਮਿਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੀ ਪੀ ਨੇ ਮਈ 2022 ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਲੇਬਰ 'ਤੇ ₹ 5.65 ਲੱਖ ਖਰਚ ਕੀਤੇ। ਸਾਂਝੀ ਭੌਤਿਕ ਤਸਦੀਕ (ਨਵੰਬਰ 2023) ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀ ਐਨ ਪੀ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, *ਭਾਵ* ਜੂਨ 2022 ਤੱਕ ਕਰਨੀ ਸੀ ।

ਈ ਪੀ ਓ ਐਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ (ਨਵੰਬਰ 2023) ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ।

ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੰਮ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਅਪਡੇਟ ਮੰਗਣ ਲਈ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਬੇਨਤੀਆਂ/ਸੁਆਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦਾ ਅਜੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਦਸੰਬਰ 2023/ਫਰਵਰੀ 2025 ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ 2025)।

(ੲ) ਜੀ ਪੀਜ਼ ਨਵੀਂ ਨੰਗਲੀ, ਭਿੰਡਰ ਅਤੇ ਕੋਟ ਮਹਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਈ ਪੀ ਓ ਐਸ ਰਇਆ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਨਵੀਂ ਨੰਗਲੀ, ਭਿੰਡਰ ਅਤੇ ਕੋਟ ਮਹਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਘਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਡਵੀਜ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ 2020 ਤੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 2021 ਦੌਰਾਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਜੇ ਪੀ ਵੀ (ਅਗਸਤ 2023) ਦੌਰਾਨ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 27 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ (ਅਗਸਤ 2023 ਤੱਕ) ਅਤੇ 2020-21 ਤੋਂ 2022-23 ਦੌਰਾਨ ₹ 58.29 ਲੱਖ ਦੇ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, **ਸਾਰਣੀ 3.1** ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਅਜੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਸਾਰਣੀ 3.1: ਅਧੂਰੇ ਪੰਚਾਇਤ ਘਰਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ	ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ	ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ	ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ	ਤਸਵੀਰ 3, 4 ਅਤੇ 5: ਅਧੂਰੇ ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ
ਜੀ ਪੀ ਨਵੀਂ ਨੰਗਲੀ	ਮਿਤੀ 21.05.2020 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ₹ 20 ਲੱਖ ਅਤੇ ਮਗਨਰੇਗਜ਼ ਤੋਂ ₹ 5 ਲੱਖ	01.07. 2020	30.07. 2020	₹ 18.99 ਲੱਖ	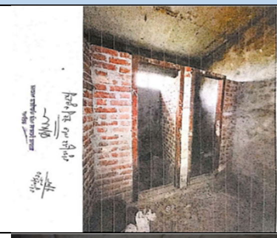
ਜੀ ਪੀ ਕੋਟ ਮਹਿਤਾਬ	₹ 20 ਲੱਖ ਮਿਤੀ 23.03.21 ਨੂੰ ਆਰ ਜੀ ਐਸ ਏ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ	30.04. 2021	30.07. 2021	₹ 19.54 ਲੱਖ	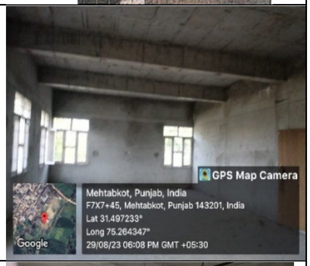
ਜੀ ਪੀ ਭਿੰਡਰ	₹ 20 ਲੱਖ ਮਿਤੀ 23.03.21 ਨੂੰ ਆਰ ਜੀ ਐਸ ਏ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ	30.04. 2021	30.07. 2021	₹ 19.76 ਲੱਖ	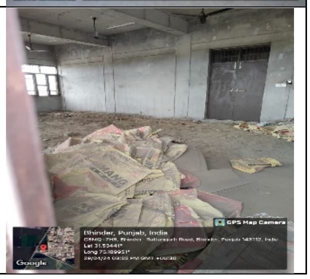

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਡਾਟਾ

ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ, ਫਲੋਰਿੰਗ ਆਦਿ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਧੂਰੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ।

ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਨੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ (ਅਗਸਤ 2023)।

ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੀ ਪੀ ਨਵੀਂ ਨੰਗਲੀ ਨੇ ₹ 25.05 ਲੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ₹ 18.99 ਲੱਖ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ₹ 6.06 ਲੱਖ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਨੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੰਮ ਦੀ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ (ਅਕਤੂਬਰ 2025)।

(ii) ਜੀ ਪੀ ਦੁਲਚੀ ਕੇ ਵਿੱਚ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਲਚੀ ਕੇ ਨੂੰ ਐਸ ਸੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ₹ ਪੰਜ ਲੱਖ ਦੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ (ਦਸੰਬਰ 2021)। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਭਾਵ ਜੂਨ 2022 ਤੱਕ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ₹ ਪੰਜ ਲੱਖ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਾ ਜੂਨ 2022 ਤੱਕ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਾਂਝੀ ਭੌਤਿਕ ਤਸਦੀਕ (ਫਰਵਰੀ 2024) ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੂਨ 2022 ਤੋਂ 19 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਅਧੂਰੀ ਅਤੇ ਅਣਵਰਤੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਦੇਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕਲਪਿਤ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤਸਵੀਰ 6: ਅਧੂਰੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਜੀ ਪੀ ਦੁਲਚੀ ਕੇ (06.02.2024)

ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਫਰਵਰੀ 2024) ਕਿ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵਾਧੂ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਵਾਬ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਧੂ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯਤਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੰਮ ਦੀ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

(iii) ਜੀ ਪੀ ਅਟਾਰੀ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਜੀ ਪੀ ਅਟਾਰੀ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਬਾਰਡਰ ਏਰੀਆ ਸਕੀਮ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ₹ 40 ਲੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ (ਸਤੰਬਰ 2021)। ਇਹ ਕੰਮ ਜ਼ੈਡ ਪੀ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਤੋਂ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਤਸਵੀਰ 7: ਅਧੂਰਾ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ, ਜੀ ਪੀ ਅਟਾਰੀ (08.03.2024)

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ 06 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ ਕੰਮ ਨੂੰ 06 ਜਨਵਰੀ 2022 ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਜੇ ਪੀ ਵੀ (ਫਰਵਰੀ 2024) ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ₹ 40 ਲੱਖ ਵਿੱਚੋਂ, ਜੀ ਪੀ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2022 ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ ₹ 29.76 ਲੱਖ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੰਮ ਅਧੂਰਾ ਰਿਹਾ।

ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ, ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਫਰਵਰੀ 2024) ਕਿ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੰਮ ਦੀ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

(iv) ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਮਹਿਤਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ) ਦੀਆਂ ਦਫਤਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

15ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ₹ 10.53 ਲੱਖ (ਫਰਵਰੀ 2021) ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ, ਮਹਿਤਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ) ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਕੰਮ ਨਵੰਬਰ 2021 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ₹7.87 ਲੱਖ ਦੇ ਖਰਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵਕਫ ਬੋਰਡ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਵਰੀ 2022 ਵਿੱਚ ਕਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਜੇ ਪੀ ਵੀ (ਸਤੰਬਰ 2023) ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕੰਮ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਲਸਤਰ, ਫਰਸ਼, ਗੇਟਾਂ, ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਤਸਵੀਰ 8: ਅਧੂਰੀ ਦਫਤਰੀ ਇਮਾਰਤ, ਜੀ ਪੀ ਮਹਿਤਪੁਰ (11.09.2023)

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤੀ ਸੰਮਤੀ ਨੇ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ (ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਾਰੀ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ (ਫਰਵਰੀ 2023)। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਨੇ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜੀ ਪੀ ਨੂੰ 30 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ ਤੇ ਦੇਵੇ (ਮਾਰਚ 2023)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਸਤੰਬਰ 2023) ਕਿ ਬਾਕੀ ਕੰਮ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਵਾਬ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਹੱਕ ਭਾਰ-ਮੁਕਤ ਉਪਲਬਧਤਾ ਸਮੇਤ, ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੰਮ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਅਜੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਅਕਤੂਬਰ 2025)।

(v) ਜੀ ਪੀ ਚੱਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ

ਜੀ ਪੀ ਚੱਕਲਾਂ (ਬਲਾਕ ਮੋਰਿੰਡਾ) ਨੂੰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ₹ 50.00 ਲੱਖ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ (ਅਕਤੂਬਰ 2021) ਮਿਲੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ (ਅਪ੍ਰੈਲ 2022 ਤੱਕ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਸਾਂਝੀ ਭੌਤਿਕ ਤਸਦੀਕ (ਸਤੰਬਰ 2023) ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਜਨਵਰੀ 2022 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ₹ 6.60 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ ਮਾਮੂਲੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੂਨ 2022 ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ₹ 8.14 ਲੱਖ (ਸਮੱਗਰੀ: ₹ 6.60 ਲੱਖ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ: ₹ 1.54 ਲੱਖ) ਖਰਚ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਅਣਵਰਤੀ ਪਈ ਸੀ। ਕੰਮ ਰੁਕਣਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਨਾਕਾਫੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਅਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਮਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਤਸਵੀਰ 9: ਅਧੂਰਾ ਸਟੇਡੀਅਮ, ਜੀ ਪੀ ਚੱਕਲਾਂ (18.09.2023)

ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਮੌਨਸੂਨ ਨੂੰ ਕੰਮ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ, ਕੰਮ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ (ਸਤੰਬਰ 2023)।

ਜਵਾਬ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਨਸੂਨ ਸੀਜ਼ਨ (ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਅਗਸਤ-ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੂਨ 2022 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ 2023 ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ 14 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੰਮ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕੰਮ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਅੰਤਮ ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟ (ਅਕਤੂਬਰ 2023) ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਦੀ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ (ਅਕਤੂਬਰ 2025)।

(vi) ਜੀ ਪੀ ਦੁਲਚੀ ਮਾਜਰਾ ਵਿੱਚ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ

ਜੀ ਪੀ ਦੁਲਚੀ ਮਾਜਰਾ ਨੂੰ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ₹ ਪੰਜ ਲੱਖ ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ (ਅਕਤੂਬਰ 2021), ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਰਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਭਾਵ ਅਪ੍ਰੈਲ 2022 ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਜੇ ਪੀ ਵੀ (ਅਗਸਤ 2023) ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੀ ਪੀ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2021 ਤੱਕ ₹ 4.62 ਲੱਖ ਖਰਚ ਕੀਤੇ, ਭਾਵ ਲਗਭਗ 92 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਫੰਡ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੰਮ ਅਜੇ ਵੀ ਅਧੂਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਣਵਰਤੀ ਪਈ ਸੀ।

ਤਸਵੀਰ 10: ਅਧੂਰੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਜੀ ਪੀ ਦੁਲਚੀ ਮਾਜਰਾ (14.08.2023)

ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਅਗਸਤ 2023) ਕਿ ਲੋਹੇ ਦੀ ਛੱਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਮੌਨਸੂਨ ਦੇ ਮੌਸਮ ਕਾਰਨ ਫਲੋਰਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਜਵਾਬ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਨਸੂਨ ਸੀਜ਼ਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਅਗਸਤ-ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ 2021 ਤੋਂ ਅਗਸਤ 2023 ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ 20 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੰਮ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅੰਤਮ ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟ (ਸਤੰਬਰ 2023) ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਦੀ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ (ਅਕਤੂਬਰ 2025)।

(vii) ਐਸ ਸੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ

ਜੀ ਪੀ ਅਮਲਾਲਾ (ਬਲਾਕ ਡੇਰਾ ਬੱਸੀ) ਨੂੰ ਐਸ ਸੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ₹ 6.50 ਲੱਖ (ਦਸੰਬਰ 2021) ਦੇ ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਰਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਵ ਜੂਨ 2022 ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

ਤਸਵੀਰ 11: ਅਧੂਰੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਜੀ ਪੀ ਅਮਲਾਲਾ (09.06.2023)

ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਜੇ ਪੀ ਵੀ (ਜੂਨ 2023) ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜੀ ਪੀ ਨੇ ₹ 2.46 ਲੱਖ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਪਰ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਬਲਾਕ ਡੇਵਲਪਮੈਂਟ ਐਂਡ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰ (ਬੀ ਡੀ ਪੀ ਓ) ਨੇ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ (ਜੂਨ 2023)। ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

3.1.2.2 ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਦੋ ਜੀ ਪੀਜ਼, ਕਾਈਨੌਰ ਅਤੇ ਮਾਜਰੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਪਖਾਨੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ₹ ਨੌਂ ਲੱਖ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ (ਅਕਤੂਬਰ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ 2021)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੀ ਐਨ ਪੀ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਲਈ ਕੰਮ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ (ਫਰਵਰੀ 2024 ਤੱਕ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 3.2: ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

(₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)

ਬਲਾਕ (ਜੀ ਪੀ)	ਕੰਮ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਫੰਡ	ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ	ਕੰਮ ਦੀ ਅਵਾਰਡ ਲਾਗਤ	ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ
ਮੋਰਿਡਾ (ਕਾਈਨੌਰ)	ਪ੍ਰਜਾਪਤੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਅੱਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ	6.00	16.10. 2021	ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ	16.04.2022	6.00	0
ਮਾਜਰੀ (ਜੀ ਪੀ ਮਾਜਰੀ)	ਜਨਤਕ ਪਖਾਨੇ	3.00	15.12. 2021	ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ	15.06.2022	3.00	0
ਜੋੜ		**9.00**					

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਡਾਟਾ

ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ (ਜੂਨ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ 2023) ਕਿ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਫੈਕਟਰਜ਼ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕੰਮ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ 2023 ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਅਤੇ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

3.1.2.3 ਮੁਕੰਮਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਵਰਸ ਓਸਮੋਸਿਸ (ਆਰ ਓ) ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹਾਲ ਸਮੇਤ ਛੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਪ੍ਰੈਲ 2021 ਤੋਂ ਜੂਨ 2022 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ₹ 7.89 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਗਲੇ ਪੈਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

(i) ਗੈਰ-ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਿਵਰਸ ਓਵਰਮੋਸਿਸ ਸਿਸਟਮ

ਜੀ ਪੀ ਅਪਰਾ ਅਤੇ ਜੀ ਪੀ ਵਿਰਕ (ਬਲਾਕ ਫਿਲੌਰ) ਨੇ ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਆਰ ਓ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ (ਅਪ੍ਰੈਲ 2021) ਲਈ 14ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ₹ 31 ਲੱਖ (ਜੀ ਪੀ ਅਪਰਾ ਵਿੱਚ ₹ 15.50 ਲੱਖ ਅਤੇ ਜੀ ਪੀ ਵਿਰਕ ਵਿੱਚ ₹ 15.50 ਲੱਖ) ਖਰਚ ਕੀਤੇ। ਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਜੇ ਪੀ ਵੀ (ਜੂਨ 2023) ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਆਰ ਓ ਸਿਸਟਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਆਰ ਓ ਸਿਸਟਮ ਦੇ

ਤਸਵੀਰ 12: ਗੈਰ-ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਆਰ ਓ ਸਿਸਟਮ, ਜੀ ਪੀ ਅਪਰਾ (28.06.2023)

ਤਸਵੀਰ 13: ਗੈਰ-ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਆਰ ਓ ਸਿਸਟਮ, ਜੀ ਪੀ ਵਿਰਕ (28.06.2023)

ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਲਾਕ ਸੁਧਾਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੀ ਪੀ ਅੱਬੂਵਾਲ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 2021 ਵਿੱਚ ₹ 0.99 ਲੱਖ ਮੁੱਲ ਦੇ ਦੋ ਆਰ ਓ ਸਿਸਟਮ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵਾਟਰ ਕੂਲਰ ਖਰੀਦਿਆ।

ਸਾਂਝੀ ਭੌਤਿਕ ਤਸਦੀਕ (ਜਨਵਰੀ 2024) ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੀ ਪੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰ ਓ ਸਿਸਟਮ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵਾਟਰ ਕੂਲਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਣੀ ਸ਼ੁੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਦੂਜਾ ਆਰ ਓ ਸਿਸਟਮ ਗੈਰ-ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤਸਵੀਰ: 14 ਗੈਰ-ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਆਰ ਓ ਸਿਸਟਮ, ਜੀ ਪੀ ਅੱਬੂਵਾਲ (25.01.2024)

₹ 31.99 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਆਰ ਓ ਸਿਸਟਮ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਸੁਧਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਜਨਵਰੀ 2024) ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਫਿਲੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਜੂਨ 2023) ਕਿ ਆਰ ਓ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਜਵਾਬ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਲਈ ਆਰ ਓ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ (ਜੁਲਾਈ 2023/ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਬਾਵਜੂਦ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(ii) ਹੋਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੁਰਬਨ ਮਿਸ਼ਨ (ਐਨ ਆਰ ਯੂ ਐਮ) ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤਕ ਡਵੀਜ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕੁਝ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ', 'ਐਗਰੋ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ' ਅਤੇ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੋਮ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਪਤੀਆਂ ਜੀ ਪੀ ਧਾਂਦਰਾ, ਬਲਾਕ ਲੁਧਿਆਣਾ-I ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਸਾਰਣੀ** 3.3 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 3.3: ਹੋਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

(₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)

ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਲਾਗਤ	ਆਖਰੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ	ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਰਾਂ (ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ)
ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ	ਮਈ 2022	141.00	ਜੂਨ 2023	1.80
ਐਗਰੋ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ	ਮਈ 2022	36.00	ਜੂਨ 2023	0.51
ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੋਮ	ਜੂਨ 2022	580.00	ਜੂਨ 2023	5.55

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਡਾਟਾ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੀ ਪੀ ਧਾਂਦਰਾ ਨੇ ਜੂਨ 2023 ਵਿੱਚ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਜਨਵਰੀ 2024 ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਨਿਲਾਮੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ₹ 7.57 ਕਰੋੜ ਦੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਬੇਕਾਰ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਤਸਵੀਰ 15: ਅਣਵਰਤਿਆ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੋਮ (18.01.2024)	ਤਸਵੀਰ 16: ਅਣਵਰਤਿਆ ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ (18.01.2024)	ਤਸਵੀਰ 17: ਅਣਵਰਤਿਆ ਐਗਰੋ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ (18.01.2024)

ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ 'ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ', 'ਐਗਰੋ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ' ਅਤੇ 'ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੋਮ' ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੈਵੀਨਿਊ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਲਾਮੀ ਜੀ ਪੀ, ਧਾਂਦਰਾ ਦੁਆਰਾ (ਜਨਵਰੀ 2024 ਤੱਕ) ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਰੈਵੀਨਿਓ ਘਾਟਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਬਣੀਆਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਲਗੀਆਂ।

ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਦਫਤਰ ਨੇ, ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਗੈਰ ਕਿਹਾ (ਜਨਵਰੀ 2024) ਕਿ ਇਹ ਸੰਪਤੀਆਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 20 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਬੇਨਤੀ/ਸੁਆਲ (ਫਰਵਰੀ 2024/ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਅਜੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

3.1.2.4 ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ

ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਵੀ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਜੇ ਪੀ ਵੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੁਲਾਈ 2021 ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ 2023 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ₹ 78.80 ਲੱਖ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਛੱਪੜਾਂ, ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ, ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਹੇਠਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਵੋਤਮ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਅਯੋਗ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ:

(i) ਬਲਾਕ ਧੂਰੀ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਪੁੰਨਾਵਾਲ ਅਤੇ ਭਲਵਾਨ ਵਿੱਚ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਛੱਪੜਾਂ ਦੀ ਰੀਮਾਡਲਿੰਗ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਜੁਲਾਈ 2021 ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ 2022 ਦੌਰਾਨ ₹ 75.27 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ (ਜੀ ਪੀ ਭਲਵਾਨ: ₹ 57.82 ਲੱਖ ਅਤੇ ਜੀ ਪੀ ਪੁੰਨਾਵਾਲ: ₹ 17.45 ਲੱਖ) ਜੇ ਪੀ ਵੀ

(ਮਾਰਚ 2023) ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛੱਪੜ ਦਾ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਚੈਂਬਰ ਕੂੜੇ ਦੀ ਗਾਰ ਕਾਰਨ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਉਪਕਰਣ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਣਸੋਧੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਨਾਲੀ ਵਿੱਚ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤਸਵੀਰ 18 ਅਤੇ 19: ਜੀ ਪੀ ਭਲਵਾਨ ਅਤੇ ਜੀ ਪੀ ਪੁੰਨਾਵਾਲ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਚੈਂਬਰ ਅਤੇ ਵਗਦਾ ਪਾਣੀ (15.03.2023)

ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਮਾਰਚ 2023) ਕਿ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਵੀਨਤਮ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ₹ 75.27 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਨਾਲੀ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਉਪਚਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਉਪਯੋਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ।

(ii) ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਲੁਧਿਆਣ-2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੀ ਪੀ ਖਾਸੀ ਕਲਾਂ ਨੂੰ (ਦਸੰਬਰ 2021) ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਛੱਪੜ ਦੀ ਵਾੜ ਅਤੇ ਜਾਲ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪੀ ਐਮ-10 ₹ 10.00 ਲੱਖ "ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਪਹਿਲ (ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ)" ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ 2022 ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ 2022 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾੜ ਸਮੱਗਰੀ (₹ 3.29 ਲੱਖ) ਅਤੇ ਲੇਬਰ ਚਾਰਜ (₹ 0.24 ਲੱਖ) ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੇ ₹ 3.53 ਲੱਖ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਪੀ ਵੀ (ਫਰਵਰੀ 2024) ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਖਰਚੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਛੱਪੜ ਬਿਨਾਂ ਵਾੜ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਤਸਵੀਰ 20: ਵਾੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਛੱਪੜ, ਜੀ ਪੀ ਖਾਸੀ ਕਲਾਂ (21.02.2024)

ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ (ਫਰਵਰੀ 2024) ਕਿ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚ ਚਿੱਕੜ ਕਾਰਨ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੰਮ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਬੇਨਤੀ/ਸੁਆਲ (ਮਾਰਚ 2024/ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਅਜੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ

ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਵਾਬ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕੰਮ ਵਾੜ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਜਾਲ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਛੱਪੜ ਦੇ ਅੰਦਰੋ ਚਿੱਕੜ ਹਟਾਉਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਾੜ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਜੀ ਪੀ ਵੀ ਦੌਰਾਨ ਵਾੜ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚ ਚਿੱਕੜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੇਰੀ ਨਾਕਾਫੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਅਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

3.1.3 ਐਸ ਈ ਪੀ ਓ/ਪੀ ਓ ਦੁਆਰਾ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦਾ ਤਿਮਾਹੀ ਨਿਰੀਖਣ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ (ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ) ਨਿਯਮ, 2012 ਦੇ ਨਿਯਮ 42(1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ (ਐਸ ਈ ਪੀ ਓ) ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ (ਪੀ ਓ) ਹਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੇਗਾ। ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਕਾਸ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਫਾਰਮ-XXIX ਵਿੱਚ ਸੌਂਪੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ *ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ* ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ, ਟੈਕਸਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਮੱਦਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੈਨਾਤ ਐਸ ਈ ਪੀ ਓ/ਪੀ ਓ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਮੂਨਾ-ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਰੀਖਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ।

31 ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ (ਜੂਨ 2023 ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ 2024 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ) ਕਿ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ 7 ਈ ਓ ਪੀ ਐਸਜ਼ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਜਟ ਤਿਆਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ/ਕਾਰਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਸੰਭਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਧਿਆਇ II ਦੇ ਪੈਰ੍ਹਾ 2.8 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

3.1.4 ਸਿੱਟਾ

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। 11 ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ, ₹ 140.86 ਲੱਖ (₹ 230.03 ਲੱਖ ਵਿੱਚੋਂ) ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ₹ 7.89 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੀਆਂ ਛੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਣਵਰਤੀ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੇਕਾਰ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਗਾੜ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਜੁਲਾਈ 2021 ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ 2023 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ₹ 78.80 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤਿੰਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਨਾਕਾਫੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਰਵੋਤਮ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ

ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਰੀਖਣ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੀ ਦੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ।

3.1.5 ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ

ਅਧੂਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ: ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧੂਰੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਤ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਾਅ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਮੁਕੰਮਲ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ: ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ: ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਬਜਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਅਗਸਤ 2024); ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ (ਅਕਤੂਬਰ 2025)।

3.2 ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉੱਤੇ ਐਲ ਡੀ ਪੀ

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਘੱਟ ਦਰਾਂ ਤੇ ਨੀਲਾਮੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਤੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੋ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ₹ 6.31 ਲੱਖ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਮਨੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 18,123 ਏਕੜ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ₹ 63.33 ਲੱਖ ਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦਾ ₹9.64 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਾ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ, ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੀ ਦੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ।

3.2.1 ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੋਲ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ 7.21 ਲੱਖ ਏਕੜ ਸ਼ਾਮਲਾਟ[1] ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ। ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼

[1] ਪੰਜਾਬ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਜੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ' ਵਿੱਚ ਰੈਵੀਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਬਾਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੈਵੀਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤਰਫਜ਼, ਪੱਟੀਜ਼, ਪੰਨਾਜ਼ ਅਤੇ ਥੋਲਾਜ਼ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਰਾਖਵੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੜਕਾਂ, ਗਲੀਆਂ, ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ, ਸਕੂਲ, ਖੂਹ ਜਾਂ ਛੱਪੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਜਰ ਕਾਦਿਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਰਬੋਤਮ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਸੰਪਤੀਆਂ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ, ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਕਾਰਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਕੇ ਲੰਘ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਲਈ ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ 29 ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ 'ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ' ਦੇ ਵੰਡੇ ਗਏ ਕਾਰਜ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3.2.2 ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੱਭਤਾਂ

ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ 2023-24 ਦੌਰਾਨ 176 ਚੁਣੇ ਗਏ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ (ਜ਼ੈਡ ਪੀ: 6, ਪੀ ਐਸ: 34 ਅਤੇ ਜੀ ਪੀ: 136) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਨਮੂਨਾ-ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੱਭਤਾਂ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3.2.2.1 ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ

ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ (ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ) ਨਿਯਮ 2012 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮਾਂ ਫਾਰਮ XXIV ਅਤੇ ਫਾਰਮ XXV ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਮਾਬੰਦੀ, ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਖੇਤਰ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈ ਡੀ, ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ 42(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ (ਐਸ ਈ ਪੀ ਓ) ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ (ਪੀ ਓ) ਦੁਆਰਾ ਤਿਮਾਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਭਾਗ (ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ) ਦੇ ਮੈਨੂਅਲ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਾਖਾ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਨਮੂਨਾ-ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 121 ਜੀ ਪੀਜ਼ ***{ਅੰਤਿਕਾ 3.1(ੳ)}*** ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਫਾਰਮ XXIV ਅਤੇ ਫਾਰਮ XXV ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ) ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਡਾਟਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਬਾਕੀ 15 ਜੀ ਪੀਜ਼ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ***{ਅੰਤਿਕਾ 3.1(ਅ)}***।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ (ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ/ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ) ਨੇ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 42 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਰੀਖਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਨੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ

ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੀ ਪੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, 107 ਜੀ ਪੀਜ਼ ਨੇ (ਮਾਰਚ 2024) ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਸਟਾਫ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ 10 ਜੀ ਪੀਜ਼ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ/ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਰਚ 2024 ਤੋਂ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਅਤੇ ਫਾਲੋ-ਅਪ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਸੀ।

ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਰੈਵੀਨਿਊ ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

3.2.2.2 ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼

ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਫੰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 2021-22 ਅਤੇ 2022-23 ਦੌਰਾਨ ਨੀਲਾਮੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 3.4: ਨਿਲਾਮ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਕਮਾਏ ਗਏ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

ਸਾਲ	ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਕੁੱਲ ਜ਼ਮੀਨ (ਏਕੜ ਵਿੱਚ)	ਨਿਲਾਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ (ਏਕੜ ਵਿੱਚ)	ਕਮਾਇਆ ਗਿਆ ਰੈਵੀਨਿਊ (ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)
2021-22	1,68,576	1,35,979	382.80
2022-23	1,68,576	1,39,549	409.37

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਡਾਟਾ

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ:

(i) ਘੱਟ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣਾ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਨਿਯਮ, 1964 ਦੇ ਨਿਯਮ 6(7-ਬੀ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਜੀ ਪੀ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ (ਮਾਰਚ 2021 ਅਤੇ ਮਾਰਚ 2022) ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਾਲ 2021-22 ਅਤੇ 2022-23 ਲਈ ਲੀਜ਼ ਮਨੀ (ਨਿਲਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ) ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਸਾਰਣੀ** 3.5 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 3.5: ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦਰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ	ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਵਾਧਾ
₹ 35,000/- ਤੋਂ ਵੱਧ	5 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ*
₹ 30,000/- ਤੋਂ ₹ 35,000/-	7.5 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ*
₹ 20,000/- ਤੋਂ ₹ 30,000/-	15 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ*
₹ 20,000/- ਤੱਕ	20 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ*

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਡਾਟਾ

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 12 ਜੀ ਪੀਜ਼ (121 ਜੀ ਪੀਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ) ਨੇ 2022-23 ਦੌਰਾਨ 502 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 2021-22 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ 2.48 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੋਂ 45.67 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੱਕ ਘੱਟ ਦਰਾਂ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ₹ 29.22 ਲੱਖ ਦੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦਾ ਘਾਟਾ ਹੋਇਆ ***(ਅੰਤਿਕਾ*** 3.2)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਘੱਟ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਲੀਜ਼ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸੀ।

ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਈ ਓ ਪੀ ਐਸਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ 2024) ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ/ਰੈਵੀਨਿਊ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ 2025 ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਉਪਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(ii) ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਰਾਸ਼ੀ ਘੱਟ ਜਮ੍ਹਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ (ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ) ਨਿਯਮ, 2012 ਦੇ ਨਿਯਮ 38 ਅਤੇ 39 ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬਕਾਏ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਭਾਗੀ ਹਦਾਇਤਾਂ (ਮਾਰਚ 2020/2021/2022) ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਤੁਰੰਤ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ₹ 50.78 ਲੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੰਧਿਕ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ₹ 44.47 ਲੱਖ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਸਾਰਣੀ** 3.6 ਵਿੱਚ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ:

ਸਾਰਣੀ 3.6: ਨਿਲਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ

(ਰਾਸ਼ੀ ₹ ਵਿੱਚ)

ਜੀ ਪੀ	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ	ਸਮਾਂ	ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਰਾਸ਼ੀ	ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਰਾਸ਼ੀ	ਘੱਟ ਜਮ੍ਹਾਂ
ਕਲੇਰ ਕਲਾਂ	ਧਾਰੀਵਾਲ	2019-20 ਤੋਂ 2022-23	21,70,000	17,93,000	3,77,000
ਕੰਧਵਾਲਾ ਹਾਜ਼ਰ ਖਾਂ	ਅਰਨੀਵਾਲਾ ਸ਼ੇਖ ਸੁਭਾਨ	2018-19 ਤੋਂ 2021-22	29,08,000	26,53,900	2,54,100
ਜੋੜ			**50,78,000**	**44,46,900**	**6,31,100**

ਸਰੋਤ: ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਰਿਕਾਰਡ

ਲੀਜ਼ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਧਾਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਅਗਸਤ 2023) ਕਿ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੀ ਪੀ ਕੰਧਵਾਲਾ ਹਾਜ਼ਰ ਖਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ (ਜਨਵਰੀ 2024) ਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰਾਂ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਸੂਲ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਸੂਲੀ/ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਨਵੀਨਤਮ ਸਥਿਤੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(iii) ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ਾ

ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਪਰੈਮਿਸਿਜ਼ ਅਤੇ ਲੈਂਡ (ਐਵਿਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰੈਂਟ ਰਿਕਵਰੀ) ਐਕਟ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਸਨੀਕ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਈ 2023 ਤੱਕ, ਰਾਜ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 18,123 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਅਣਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਸੀ। ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ *(ਅੰਤਿਕਾ 3.3)*।

ਸਾਰਣੀ 3.7: ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ		ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ		ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ		ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ		ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ	
ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਜ਼ਮੀਨ ਏ-ਕੇ-ਐਮ[2]	ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਜ਼ਮੀਨ ਏ-ਕੇ-ਐਮ	ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਜ਼ਮੀਨ ਏ-ਕੇ-ਐਮ	ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਜ਼ਮੀਨ ਏ-ਕੇ-ਐਮ	ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਜ਼ਮੀਨ ਏ-ਕੇ-ਐਮ
165	**1,715-6-2**	**80**	**864-2-19**	**9**	**139-4-10**	**45**	**388-6-0**	**31**	**322-8-13**

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਡਾਟਾ

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ:

- ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 1,715 ਏਕੜ, 06 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 02 ਮਰਲਾ ਜ਼ਮੀਨ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਕੁੱਲ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 9.47 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਸੀ।
- 864 ਏਕੜ, 02 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 19 ਮਰਲਾ ***(ਅੰਤਿਕਾ 3.3 ੳ)*** ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ।
- 139 ਏਕੜ, 04 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 10 ਮਰਲਾ ***(ਅੰਤਿਕਾ 3.3 ਅ)*** ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 2018 ਤੋਂ 2022 ਤੱਕ 9 ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਣਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ।
- 388 ਏਕੜ, 06 ਕਨਾਲ ***(ਅੰਤਿਕਾ 3.3 ੲ)*** ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 45 ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਲ 1996 ਤੋਂ 2023 ਤੱਕ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ।
- 31 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 323 ਏਕੜ ਅਤੇ 13 ਮਰਲੇ ***(ਅੰਤਿਕਾ 3.3 ਸ)***, ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ 2024) ਕਿ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਸੂਲੀ/ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਨਵੀਨਤਮ ਸਥਿਤੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਬਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਹੈ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ।

---

[2] ਏ-ਏਕੜ, ਕੇ-ਕਨਾਲ, ਐਮ-ਮਰਲਾ

3.2.2.3 ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਵਾਰਡ ਰਾਸ਼ੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਵਰਤੋਂ

ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ (ਨਵੰਬਰ 2021) ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਵਾਰਡ ਰਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਰਪੰਚ, ਸਬੰਧਤ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ, ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਾਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮਾਰਚ 2022 ਤੋ ਨਵੰਬਰ 2022 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਦੋ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ₹ 63.33 ਲੱਖ (ਮਾਨਾਵਾਲਾਂ ਕਲਾਂ (ਬਲਾਕ ਵੇਰਕਾ): ₹ 24.73 ਲੱਖ ਅਤੇ ਹੱਬੜਾਂ (ਬਲਾਕ ਲੁਧਿਆਣਾ-1): ₹ 38.60 ਲੱਖ) ਨੂੰ ਆਰ ਟੀ ਜੀ ਐਸ (ਰੀਅਲ ਟਾਈਮ ਗ੍ਰੌਸ ਸੈਟਲਮੈਂਟ) ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ/ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਐਨ ਐਚ ਏ ਆਈ) ਤੋਂ ਬਚਤ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਰਪੰਚ, ਸਬੰਧਤ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਬੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ₹ 63.33 ਲੱਖ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ। ਇਹ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ, ਵੇਰਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਸਤੰਬਰ 2023) ਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ, ਲੁਧਿਆਣਾ-1 ਨੇ ਕਿਹਾ (ਜਨਵਰੀ 2024) ਕਿ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਬੰਧਤ ਜੀ ਪੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਨਵਰੀ 2024 ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ (ਅਕਤੂਬਰ 2025)।

3.2.2.4 ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੀਮਿਸਸ ਐਂਡ ਲੈਂਡ (ਬੇਦਖਲੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਵਸੂਲੀ) ਐਕਟ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 7(1) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕਿਰਾਇਆ ਬਕਾਇਆ ਹੈ, ਕੁਲੈਕਟਰ, ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਖੋਖਿਆਂ, ਹਾਲ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਆਦਿ, 27 ਚੁਣੀਆਂ

ਗਈਆਂ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ₹ 9.64 ਕਰੋੜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ *(ਅੰਤਿਕਾ 3.4)*। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ/ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ 2024) ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 19 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਵਾਜੂਦ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ (ਅਕਤੂਬਰ 2025)।

ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਫਾਲੋ-ਅਪ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

3.2.2.5 ਲੀਜ਼ ਉੱਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ

ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਿੱਤ, ਬਜਟ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਨਿਯਮ, 2014 ਦੇ ਨਿਯਮ 84 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ₹ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਠੇਕਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਠੇਕੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ (ਵਿਕਰੀ, ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗਤਾ) ਨਿਯਮ, 1964 ਦੇ ਨਿਯਮ 3(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲੀਜ਼ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਲਾਮੀ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਨਮੂਨਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਹੇਠ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ:

(i) ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਰੂਪਨਗਰ ਨੇ 20 ਦੁਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ₹ 1,000 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਪੰਜ *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ (2010)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਮਿਆਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਤ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਤਤਕਾਲੀ ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾ ਦਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਾਬੱਧ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

(ii) ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਡੇਰਾ ਬੱਸੀ ਨੇ (2003) ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਤੇ ਦੋ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਫਲ ਬੋਲੀਕਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ 16 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਲ 2008 ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਨਿਲਾਮੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਦਰਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਹਨ। ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦਾ ਨਾ ਟਾਲਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ।

ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਡੇਰਾ ਬੱਸੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਵਿੱਚ ਪੰਜ *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਜਨਵਰੀ 2023 ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ, ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ, ਐਸ ਏ ਐਸ ਨਗਰ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਅਤੇ ਜੂਨ 2023)। ਜਵਾਬ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਜੂਨ 2023 ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਦਰਾਂ ਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਉਗਰਾਹੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਫਾਲੋ-ਅਪ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

(iii) ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਮਾਜਰੀ (1981) ਨੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ 33 ਦੁਕਾਨਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦਫਤਰ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਨਵੇਂ ਸਮਝੌਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਪੰਜ *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਦਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਿਰਾਇਆ 44 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਸੂਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿਰਾਇਆ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ।

ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸਮਝੌਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਘੱਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਾਂਬੱਧ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਉਪਲਬਧਤਾ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਘਾਟ, ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੀ ਘੱਟ ਵਸੂਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

3.2.3 ਸਿੱਟਾ

ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ, ਜੋ ਕਿ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ, ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ

ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਘੱਟ ਦਰਾਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਲਾਮੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ₹ 6.31 ਲੱਖ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਾੜੇ ਵਿੱਤੀ ਨਿਯੰਤਰਣਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। 18,123 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ₹ 63.33 ਲੱਖ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅਨਿਯਮਿਤ ਉਪਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ‘ਤੇ ਵੀ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਬਕਾਇਆ ਕਿਰਾਇਆ, ₹ 9.64 ਕਰੋੜ ਸੀ। ਇਹ ਕਮੀਆਂ ਜਨਤਕ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਵਧੀ ਹੋਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਿਹਤਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

3.2.4 ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਲੱਭਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ

1. ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ।
2. ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ।
3. ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਬੇਦਖਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ।

ਅਧਿਆਇ-IV

ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਅਧਿਆਇ-IV

ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

4.1 ₹ 8.88 ਲੱਖ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ₹ 49.53 ਲੱਖ ਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਦਾਇਗੀ

ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਫਾਈਨਾਂਸ, ਬਜਟ ਐਂਡ ਅਕਾਉਂਟਸ ਰੂਲਜ਼, 2014 ਦੇ ਨਿਯਮ 46 ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਈ ਓ) ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਕਾਏ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ 20 (1) ਅਤੇ 20 (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਸ਼ੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਰੇਕ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਈ ਓ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦਿਨ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕਠੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਗਲੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ (ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ) ਫਿਲੌਰ (ਸਤੰਬਰ 2017 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2023) ਅਤੇ ਭੋਗਪੁਰ, ਜਲੰਧਰ (ਅਪ੍ਰੈਲ 2014 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2023) ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਂ, ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਕਜ਼, ਬੈਂਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ, ਰਸੀਦ ਬੁਕਜ਼ ਦੇ ਖਰਚਾ ਵਾਊਚਰਾਂ ਅਤੇ ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਨੇ ₹ 276.13 ਲੱਖ (ਫਿਲੌਰ: 48 ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਜੋਂ ₹ 72.97 ਲੱਖ ਅਤੇ ਭੋਗਪੁਰ: ਕਿਰਾਏ, ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ₹ 203.16 ਲੱਖ) ਇੱਕਠੇ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

- ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਲੇਖੇ ਜੋਖੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ₹ 276.13 ਲੱਖ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਉਗਰਾਹੀ ਵਿੱਚੋਂ, ₹ 8.88 ਲੱਖ (ਫਿਲੌਰ: ₹ 5.89 ਲੱਖ ਅਤੇ ਭੋਗਪੁਰ: ₹ 2.99 ਲੱਖ) ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਨਾ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।
- ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਲਾਜਮੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਨੇ ₹ 49.53 ਲੱਖ ਨਕਦ (ਫਿਲੌਰ: ₹ 3.15 ਲੱਖ ਅਤੇ ਭੋਗਪੁਰ: ₹ 46.38 ਲੱਖ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਫਿਲੌਰ ਅਤੇ ਭੋਗਪੁਰ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਸੰਮਤੀਆਂ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਈਆਂ ਉਗਰਾਹੀਆਂ/ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਤੇ

ਲੇਖੇ- ਜੋਖੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਹੀ ਲੇਖੇ-ਜੋਖੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਵਿਜਿਲੈਂਸ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ 2025 ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਨਵੀਨਤਮ ਸਥਿਤੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ, ਫਿਲੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟੈਕਸ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ₹ 2.06 ਲੱਖ ਵਸੂਲ ਕਰ ਲਿੱਤੇ ਗਏ, ਬਾਕੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮਰਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਰਿਕਵਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਈ ਓ ਪੀ ਐਮ ਭੋਗਪੁਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ (ਨਵੰਬਰ 2024)।

ਮਾਮਲਾ ਦਸੰਬਰ 2023/ਜਨਵਰੀ 2024 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮਈ 2025 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ 2025 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਫਾਲੋ-ਅਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਸਿਫਾਰਸ਼: ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਰਾਸ਼ੀ ₹ 6.82 ਲੱਖ (₹ 8.88 ਲੱਖ – ₹ 2.06 ਲੱਖ) *ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਸਹੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਲੇਖੇ-ਜੋਖੇ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।*

ਅਧਿਆਇ-V

ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਝਲਕ

ਅਧਿਆਇ-V

ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਝਲਕ

5.1 ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

74ਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1992 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ (ਐਮ ਕਾਰਪਸ), ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ (ਐਮ ਸੀਜ਼) ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲਾਂ (ਟੀ ਸੀਜ਼) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਤੋਂ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਣਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਨਾਗਰਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਪੀ ਐਮ ਸੀ) ਐਕਟ, 1976, ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ (ਪੀ ਐਮ) ਐਕਟ, 1911 (1994 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ, 2017 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਚ 2023 ਤੱਕ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅੰਕੜੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਸਾਰਣੀ 5.1: 31 ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਵੇਰਵੇ	ਯੂਨਿਟ	ਮੁੱਲ
ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ	ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ	50,362
ਕੁੱਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ	ਸੰਖਿਆ	23
ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ	ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ	2,097
ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਬਾਦੀ	ਲੱਖ	103.99
ਰਾਜ ਦਾ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ	ਪ੍ਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰ	895.00
ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ	*ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ*	83.20
ਨਗਰ ਨਿਗਮ	ਸੰਖਿਆ	13
ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ	₹	3,858
ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ	ਸੰਖਿਆ	101
ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ	₹	3,186
ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲਾਂ	ਸੰਖਿਆ	52
ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ	₹	1,764

ਸਰੋਤ: ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਸੰਖੇਪ 2023

5.2 ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ) ਆਦਿ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦਾ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

ਚਾਰਟ 5.1: ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਚਾਰਟ

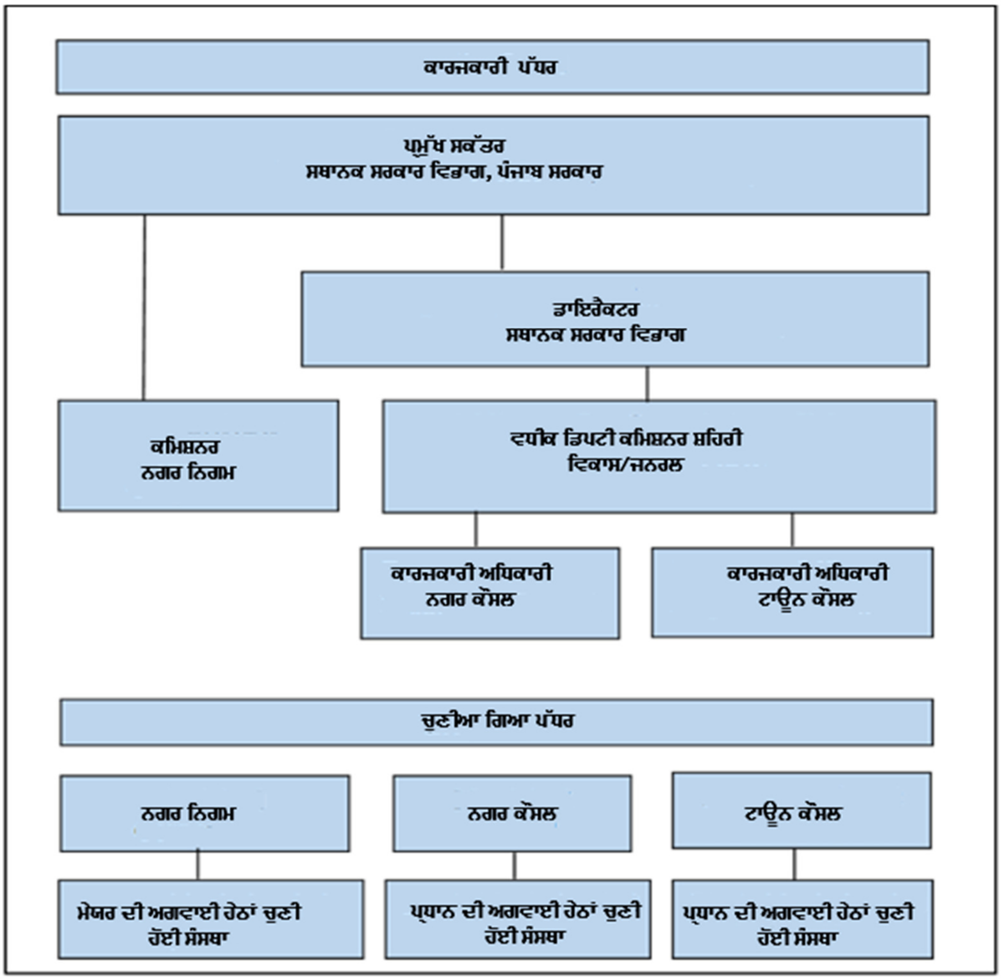

ਸਰੋਤ: ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

ਸਾਰਣੀ 5.1(ੳ): ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ

ਸਰਕਾਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ		ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ	
ਅਹੁਦਾ	**ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮ**	**ਅਹੁਦਾ**	**ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮ**
ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਗਰ ਨਿਗਮ	ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਈ ਅਹਿਮ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਕਲਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।	ਮੇਅਰ	ਆਮ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨਾ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੰਗਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, **ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976 ਦੇ ਧਾਰਾ 59 ਅਧੀਨ** ਸਿਰਫ "ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਏ ਡੀ ਸੀ) (ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ/ਜਨਰਲ)	ਏ ਡੀ ਸੀ (ਯੂ ਡੀ/ਜੀ) ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਚੋਣ ਡਿਊਟੀਆਂ, ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਦਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰ.** 12/47/2022-1**ਐਲ ਜੀ**3/1652 **ਮਿਤੀ 6ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ** 2022 ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।	ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ	
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਈ ਓ) ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ/ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲ	**ਪੰਜਾਬ ਮਿਓਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1999 ਸੈਕਸ਼ਨ 98 (1) ਅਤੇ 98 (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,** ਈ ਓ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਮਰ੍ਹਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਈ ਓ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ/ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਸੌਂਪਣ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ, ਕੁਸ਼ਲ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।	ਪ੍ਰਧਾਨ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ/ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲ	ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ 1999 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। **ਧਾਰਾ 89 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,** ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ 'ਤੇ ਆਮ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੈ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, **ਧਾਰਾ 91 ਦੇ ਅਧੀਨ,** ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਐਮ ਸੀ/ਟੀ ਸੀ ਵੱਲੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਡਾਟਾ

5.2.1 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

74ਵੇਂ ਸੀ ਏ ਏ ਨੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ 18 ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ 18 ਕਾਰਜਾਂ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ। ਮਾਰਚ 2023 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਚਾਰਟ 5.2 ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

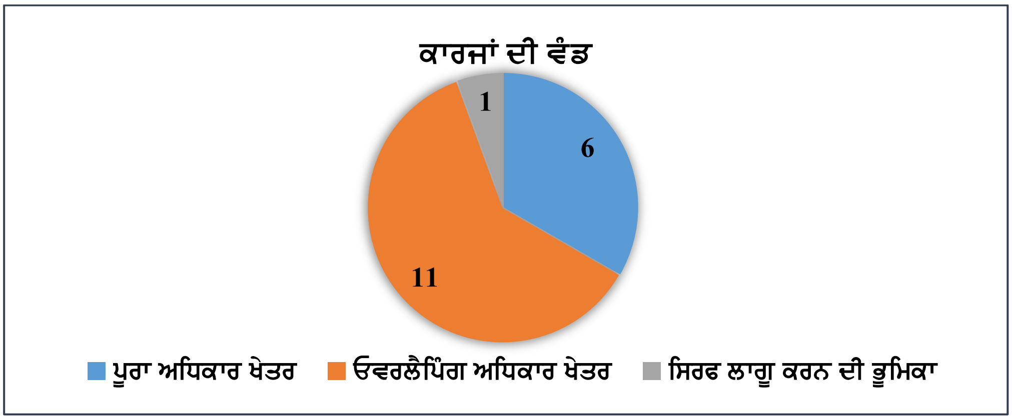

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਅੰਕੜੇ

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ 18 ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਸਿਰਫ ਛੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ 11 ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪੈਰ੍ਹਾਸਟੇਟਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਲਈ ਸਿਰਫ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 5.1 (ਅ): ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੰਡੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵੇ

ਵੇਰਵਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂਅ
ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ (ਛੇ ਕਾਰਜਾਂ)	(i) ਦਫਨਾਉਣ ਅਤੇ ਕਬਰਸਤਾਨ; ਸੰਸਕਾਰ, ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ; (ii) ਅੱਗ ਬੁਝਾਉ ਸੇਵਾਵਾਂ; (iii) ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮ; (iv) ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਰਕ, ਬਗੀਚੇ, ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ; (v) ਜਨਤਕ ਸੁਵਿਧਾ ਸਮੇਤ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਈਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਪਾਰਕਿੰਗ ਖੇਤਰ, ਬੱਸ ਸਟਾਪ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ (vi) ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲ।
ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ (11 ਕਾਰਜਾਂ)	(i) ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਪੌਂਡ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ; (ii) ਬੁੱਚੜਖਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਟੈਨਰੀਆਂ ਲਈ ਨਿਯਮ; (iii) ਸ਼ਹਿਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸਮੇਤ ਨਗਰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ; (iv) ਝੁੱਗੀ-ਝੌਂਪੜੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ; (v) ਸ਼ਹਿਰੀ ਗਰੀਬੀ ਖਤਮ ਕਰਨਾ; (vi) ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੋਕਾਂ ਸਮੇਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ; (vii) ਘਰੇਲੂ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ; (viii) ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ, ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ; (ix) ਸ਼ਹਿਰੀ ਜੰਗਲਾਤ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਤ ਕਰਨਾ; (x) ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਸੌਂਦਰਯਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ (xi) ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਮੇਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਕੜੇ ਰੱਖਣੇ।
ਸਿਰਫ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ (ਇੱਕ ਕਾਰਜ)	ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ।

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਡਾਟਾ

ਇੱਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਜੁਲਾਈ 2023) ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਰਹੀ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁੱਝ ਪੈਰ੍ਹਾਸਟੇਟਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਭਾਵ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਓਵਰਲੈਪਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਫੰਡਾਂ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ, ਮੁਹਾਰਤ ਅਤੇ ਮੈਨਪਾਵਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ।

5.2.2 ਮੈਨਪਾਵਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਮਾਰਚ 2023 ਤੱਕ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਪਲਬਧ ਮੈਨਪਾਵਰ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 5.2: ਮਾਰਚ 2023 ਤੱਕ ਮੈਨਪਾਵਰ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ

ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼	ਸੂਬਾਈ		ਗੈਰ-ਸੂਬਾਈ			ਕੁੱਲ ਕਰਮਚਾਰੀ		ਗੈਪ (-) ਕਮੀ (+) ਵਾਧੂ
				ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ				
	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ	ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ	ਨਿਯਮਤ	ਗੈਰ-ਨਿਯਮਤ	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ	ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ	
ਐਮ ਕਾਰਪ	1,969	944	32,677	20,664	4,124	34,646	25,732	(-) 8,914
ਐਮ ਸੀ /ਟੀ ਸੀ	1,388	612	13,797	10,904	9,280	15,185	20,796	(+) 5,611
ਜੋੜ	**3,357**	**1,556**	**46,474**	**31,568**	**13,404**	**49,831**	**46,528**	**(-) 3,303**

ਸਰੋਤ: ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 5,611 ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵੱਧ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਵਿੱਚ 8,914 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਮੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ (ਜੂਨ 2024) ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਠੇਕੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਊਟਸੋਰਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਗਰੁੱਪ-ਸੀ ਅਤੇ ਗਰੁੱਪ-ਡੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤੈਨਾਤੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

5.3 ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 42, 42-ਏ ਅਤੇ 42-ਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਫਾਈਨਾਂਸ ਐਂਡ ਕੋਨਟਰੈਕਟ ਕਮੇਟੀ, ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਐਂਡ ਸਿਵਰੇਜ ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ ਕਮੇਟੀ, ਹਾਊਸ ਟੈਕਸ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ, ਬਿਲਡਿੰਗ ਐਂਡ ਰੋਡਜ਼ ਕਮੇਟੀ, ਵਾਰਡਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਨੁਸਾਰ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ/ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਵਾਰਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਸਬ-ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਧਾਰਾ 243 ਜੈਡ ਡੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 243 ਜੈਡ ਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਪਲਾਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀਆਂ (ਡੀ ਪੀ ਸੀ) ਅਤੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ (ਐਮ ਪੀ ਸੀ) ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਡੀ ਪੀ ਸੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਮ ਪੀ ਸੀ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ ਕਮੇਟੀ, ਬਿਲਡਿੰਗ ਅਤੇ ਰੋਡਜ਼ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਟੈਕਸ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਗਠਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਸਿਰਫ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਬਟਾਲਾ ਨੇ ਹੀ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ, ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਵਾਰਡਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਵਰਕਸ ਕਮੇਟੀ ਵਰਗੀਆਂ ਉਪ-ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ । ਡੀ ਪੀ ਸੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਦੱਸਿਆ (ਅਕਤੂਬਰ 2024) ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੀ ਪੀ ਸੀਜ਼ ਗਠਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

5.4 ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ

ਪੀ ਏ ਜੀ (ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ), ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟਾਂ (ਆਈ ਆਰਜ਼) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਾਰਚ 2023 ਤੱਕ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਪੈਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:

ਸਾਰਣੀ 5.3: ਬਕਾਇਆ ਪੈਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਹੈ	ਨਗਰ ਨਿਗਮ/ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ/ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲ	
		ਆਈ ਆਰਜ਼ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਪੈਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ
1.	5 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ	281	4,205
2.	5 ਤੋਂ 10 ਸਾਲ ਤੱਕ ਪੁਰਾਣੇ	212	2,030
3.	10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣੇ	8	8
ਜੋੜ		**501**	**6,243**

ਸਰੋਤ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਏ ਜੀ (ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ), ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦਾ ਡਾਟਾ

6,243 ਪੈਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਲੰਬਿਤ ਸਥਿਤੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

5.5 ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਬੋਰਡ

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 13ਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ (ਮਾਰਚ 2013) ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਨਵਰੀ 2024 ਤੱਕ ਨਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਬੋਰਡ ਦੀ ਬੈਠਕ ਹੋਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੋਇਆ।

5.6 ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤ

ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ, ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ, ਆਕਟਰੌਇ ਆਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਸਿਟੀ, ਵਾਟਰ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਚਾਰਜਿਜ਼,

ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮੈਂਟ ਫੀਸ, ਤਹਿਬਜ਼ਾਰੀ, ਬਿਲਿਡੰਗ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਸੇਲ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ, ਬੱਸ ਅੱਡਾ ਫੀਸ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੈਵੀਨਿਊ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ 2018-19 ਤੋਂ 2022-23 ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੁੱਲ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ।

ਸਾਰਣੀ 5.4: ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2018-23 ਦੌਰਾਨ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਸਾਲ	ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ	ਐਸ ਐਫ ਸੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ[1]	ਰਾਜ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ	ਕੇਂਦਰੀ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ	ਆਪਣਾ ਰੈਵੀਨਿਊ	ਹੋਰ ਰੈਵੀਨਿਊ	ਕੁੱਲ
2018-19	427.86	0	88.45	428.63	2,937.71	-	3,882.65
2019-20	581.64	0	21.14	333.45	2,582.89	1.35	3,520.47
2020-21	668.00	0	285.53	1,261.95	3,040.57	-	5,256.05
2021-22	493.75	0	347.92	1,677.82	3,389.27	12.39	5,921.15
2022-23	511.25	0	402.12	2,257.66	3,420.47	8.55	6,600.05

ਸਰੋਤ: ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਸਾਰਣੀ 5.5: ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2018-23 ਦੌਰਾਨ ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਸਾਲ	ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ	ਐਸ ਐਫ ਸੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ	ਰਾਜ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ	ਕੇਂਦਰੀ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ	ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ	ਹੋਰ ਖਰਚਾ	ਕੁੱਲ
2018-19	427.86	0	88.45	428.63	2,756.10	-	3,701.04
2019-20	581.64	0	21.14	333.45	2,599.65	1.35	3,537.23
2020-21	668.00	0	285.53	1,261.95	2,805.49	-	5,020.97
2021-22	493.75	0	347.92	1,677.82	3,258.71	12.39	5,790.59
2022-23	511.25	0	402.12	2,257.66	3,292.89	8.55	6,472.47

ਸਰੋਤ: ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਣੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ 2018-23 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਪਯੋਗ/ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। 2018-23 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧੇ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

5.6.1 ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਫੰਡ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ 2018-19 ਤੋਂ 2022-23 ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਂਦਰੀ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਵੰਡ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 5.6: ਕੇਂਦਰੀ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਫੰਡ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਸਕੀਮ	ਸਾਲ	ਵੰਡ	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	ਖਰਚਾ
ਸਵਰਣ ਜਯੰਤੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ (ਐਸ ਜੇ ਐਸ ਆਰ ਵਾਈ) ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਰਬਨ ਲਿਵਲਿਹੂਡ ਮਿਸ਼ਨ (ਐਨ ਯੂ ਐਲ ਐਮ)	2018-19	10.00	10.00	10.00
	2019-20	16.67	6.74	6.74
	2020-21	15.24	15.24	15.24
	2021-22	43.98	43.98	43.98
	2022-23	78.00	78.00	78.00
	ਜੋੜ	**163.89**	**153.96**	**153.96**
ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਰਬਨ ਰੀਨਿਊਅਲ ਮਿਸ਼ਨ (ਜੇ ਐਨ ਐਨ ਯੂ ਆਰ ਐਮ)/ਬੇਸਿਕ ਸਰਵਿਸ ਟੂ ਦਾ ਅਰਬਨ ਪੂਅਰ (ਬੀ ਐਸ ਯੂ ਪੀ)	2018-19	50.00	50.00	50.00
	2019-20	25.00	25.00	25.00
	2020-21	48.69	48.69	48.69
	2021-23	0	0	0
	ਜੋੜ	**123.69**	**123.69**	**123.69**

---

[1] ਇਹ ਨਿਰੋਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਛੇਵੇਂ ਐਸ ਐਫ ਸੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਕੀਮ	ਸਾਲ	ਵੰਡ	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	ਖਰਚਾ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ (ਪੀ ਐਮ ਏ ਵਾਈ)	2019-20	228.75	30.66	30.66
	2020-21	275.41	180.30	180.30
	2021-22	406.77	17.40	17.40
	2022-23	272.60	188.75	188.75
	ਜੋੜ	**1,183.53**	**417.11**	**417.11**
ਅਟਲ ਮਿਸ਼ਨ ਫਾਰ ਰਿਜੂਵੀਨੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਅਰਬਨ ਟ੍ਰਾਂਸਫਾਰਮੇਸ਼ਨ (ਏ ਐਮ ਆਰ ਯੂ ਟੀ)	2018-19	423.34	257.86	257.86
	2019-20	280.00	98.47	98.47
	2020-21	481.73	470.91	470.91
	2021-22	825.00	824.99	824.99
	2022-23	848.72	848.72	848.72
	ਜੋੜ	**2,858.79**	**2,500.95**	**2,500.95**
ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਮਿਸ਼ਨ	2019-20	154.00	104.00	104.00
	2020-21	435.11	410.55	410.55
	2021-22	860.00	758.67	758.67
	2022-23	1,229.00	861.00	861.00
	ਜੋੜ	**2,678.10**	**2,134.22**	**2,134.22**
ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ (ਅਰਬਨ)	2018-19	131.79	45.46	45.46
	2019-20	86.00	68.58	68.58
	2020-21	133.61	133.61	133.61
	2021-22	113.77	16.81	16.81
	2022-23	284.51	281.19	281.19
	ਜੋੜ	**749.68**	**545.65**	**545.65**
ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੀਵਰ ਕੰਨਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	2018-19	65.31	65.31	65.31
	2019-23	0	0	0
	ਜੋੜ	**65.31**	**65.31**	**65.31**
ਸਟ੍ਰੈਂਥਨਿੰਗ ਆਫ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਰਵਿਸਜ਼	2018-19	2.65	0	0
	2019-20	2.00	0	0
	2020-21	2.65	2.65	2.65
	2021-22	15.97	15.97	15.97
	2022-23	0	0	0
	ਜੋੜ	**23.27**	**18.62**	**18.62**

ਸਰੋਤ: ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਡਾਟਾ

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 2018-23 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਐਨ ਯੂ ਐਲ ਐਮ, ਪੀ ਐਮ ਏ ਵਾਈ, ਏ ਐਮ ਆਰ ਯੂ ਟੀ, ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਮਿਸ਼ਨ, ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਐਨ ਐਨ ਯੂ ਆਰ ਐਮ ਲਈ 2021-22 ਅਤੇ 2022-23 ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਫੰਡ ਅਲਾਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਟ੍ਰੈਂਥਨਿੰਗ ਆਫ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ₹ 2.65 ਕਰੋੜ (2018-19) ਅਤੇ ₹ 2.00 ਕਰੋੜ (2019-20) ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2022-23 ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਆਲ (ਅਪ੍ਰੈਲ/ਸਤੰਬਰ 2025) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅੱਜ ਤੱਕ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਰਿਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 5.7: ਰਾਜ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਫੰਡ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

(₹ *ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ*)

ਸਕੀਮ	ਸਾਲ	ਵੰਡ	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	ਖਰਚਾ
ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਸਰਵਿਸ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ	2018-22	0	0	0
	2022-23	100	100	100

ਸਕੀਮ	ਸਾਲ	ਵੰਡ	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	ਖਰਚਾ
ਮਿਊਂਸਪਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ	2018-19	8.85	6.85	6.85
	2019-20	21.14	21.14	21.14
	2020-21	228.65	228.65	228.65
	2021-22	300	291.71	291.71
	2022-23	360	281.87	281.87
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੀਵਰੇਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਫੰਡਿਡ ਬਾਈ ਜੇ ਆਈ ਸੀ ਏ	2018-19	100	33.14	33.14
	2019-23	0	0	0
ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਪੋਲਿਊਸ਼ਨ ਇਨ ਰੀਵਰ ਸਤਲੁਜ	2018-19	48.17	48.17	48.17
	2019-23	0	0	0
ਕਾਓ ਸੈੱਸ	2018-20	0	0	0
	2020-21	56.88	56.88	56.88
	2021-22	29.47	29.47	29.47
	2022-23	35.00	20.25	20.25
ਅਰਬਨ ਰਿਨੂਵਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	2018-19	0.29	0.29	0.29
	2019-23	0	0	0
ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਆਫ ਮਲਟੀਲੈਵਲ ਪਾਰਕਿੰਗ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ	2021-22	26.74	26.74	26.74

ਸਰੋਤ: ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ 2022-23 ਵਿੱਚ ₹ 360.00 ਕਰੋੜ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ₹ 281.87 ਕਰੋੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ₹ 78.13 ਕਰੋੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਓ ਸੈੱਸ ਦੇ ਅਧੀਨ 2022-23 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ₹ 35.00 ਕਰੋੜ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਿਰਫ਼ ₹ 20.25 ਕਰੋੜ ਦੀ ਵਰਤੋ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ₹ 14.75 ਕਰੋੜ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹੋਰ ਸਕੀਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਸਰਵਿਸ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੀਵਰੇਜ ਅਤੇ ਪੋਲਿਊਸ਼ਨ ਪ੍ਰੀਵੇਂਸ਼ਨ ਇਨ ਰੀਵਰ ਸਤਲੁਜ ਲਈ ਕੋਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਢੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ (ਅਗਸਤ 2024) ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਗਭਗ 14 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ (ਸਤੰਬਰ 2025) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ।

5.6.2 ਆਪਣੇ ਸਰੋਤ

ਪੀ ਐਮ ਸੀ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 90 ਅਤੇ ਪੀ ਐਮ ਐਕਟ, 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 61 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਮ. ਕਾਰਪ ਅਤੇ ਐਮ ਸੀਜ਼/ਟੀ ਸੀਜ਼ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀ ਐਮ ਸੀ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 76 ਅਤੇ ਪੀ ਐਮ ਐਕਟ, 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 51, ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਫੰਡ ਅਤੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 2018-23 ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ

ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸਾਰਣੀ 5.8: ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤ	2018-19		2019-20		2020-21		2021-22		2022-23	
	ਅਨੁਮਾਨਿਤ	ਅਸਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ	ਅਸਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ	ਅਸਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ	ਅਸਲ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ	ਅਸਲ
ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ	107.85	72.72	153.67	66.17	142.16	95.52	110.49	40.38	114.45	29.35
ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ	336.19	270.63	373.28	303.80	429.21	270.25	335.83	284.55	317.45	400.59
ਔਕਟਰੋਇ ਆਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਸਿਟੀ	25.39	8.59	0	0	0	0	0	0	0	0
ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ[2]	1,879.50	1,834.05	1,979.20	1,535.13	1,748.80	1,833.70	1,997.20	2,010.29	2,432.50	1,918.09
ਵਾਟਰ ਐਂਡ ਸੀਵਰੇਜ ਚਾਰਜਿਜ਼	230.39	139.29	236.91	150.98	236.56	174.33	225.99	117.42	139.48	154.95
ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮੈਂਟ ਫੀਸ	46.75	30.79	84.69	45.12	68.52	10.52	41.22	37.45	49.09	38.01
ਤਹਿਬਜ਼ਾਰੀ	61.09	38.61	60.01	39.18	53.36	48.23	47.71	33.34	50.89	44.34
ਬਿਲਡਿੰਗ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਫੀਸ	238.26	228.99	266.35	229.58	283.45	280.40	289.90	440.24	414.25	458.35
ਔਕਸ਼ਨ ਮਨੀ ਗ੍ਰਾਂਟ	185.80	142.87	206.99	0	204.14	170.73	198.24	157.05	207.25	126.30
ਸੇਲ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ	143.65	10.04	171.09	28.29	133.77	13.61	180.70	41.85	118.18	14.48
ਬੱਸ ਅੱਡਾ ਫੀਸ	11.54	10.71	11.77	10.12	11.10	3.32	8.84	6.66	9.11	8.58
ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ	9.59	5.61	11.53	4.72	10.47	5.16	8.79	5.37	8.28	6.06
ਬੈਂਕ ਇੰਟਰਸਟ	14.42	15.04	13.91	22.79	20.13	25.73	16.94	23.56	19.35	25.17
ਹੋਰ	144.69	129.77	193.17	147.02	196.19	109.09	194.58	191.11	196.85	196.20
ਜੋੜ	**3,435.10**	**2,937.71**	**3,762.60**	**2,582.89**	**3,537.86**	**3,040.59**	**3,656.43**	**3,389.27**	**4,077.13**	**3,420.47**

ਸਰੋਤ: ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਣੀ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਸਲ ਰੈਵੀਨਿਊ ਅਨੁਮਾਨਤ ਰੈਵੀਨਿਊ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ, ਵਾਟਰ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਚਾਰਜੀਜ਼, ਤਹਿਬਜ਼ਾਰੀ, ਔਕਸ਼ਨ ਮਨੀ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੇ ਸੁੱਚਜਾ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਸੁਧਾਰੀ ਗਈ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਧੀ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ‘ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀਆਂ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੈਵੀਨਊ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

5.6.3 ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਖਰਚ

ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ, ਵਚਨਬੱਧ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਚਨਬੱਧ ਖਰਚੇ, ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ। 2018-23 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ

2 ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ, ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਕਟਰੌਇ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਫੰਡ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 5.9: ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਲ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ	2018-19		2019-20		2020-21		2021-22		2022-23	
	ਅਨੁਮਾਨ	ਖਰਚੇ	ਬਜਟ	ਖਰਚੇ	ਬਜਟ	ਖਰਚੇ	ਬਜਟ	ਖਰਚੇ	ਬਜਟ	ਖਰਚੇ
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਖਰਚਾ	1,709.69	1,579.46	1,774.74	1,498.80	1,707.12	1,590.02	1,806.43	1,731.11	2,090.92	2,084.12
ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ	118.90	107.22	133.03	102.16	118.87	111.89	128.80	139.42	160.85	132.52
ਵਚਨਬੱਧ ਖਰਚਾ	834.21	573.61	937.15	542.07	872.28	534.98	758.52	554.86	721.73	482.94
ਗੈਰ-ਵਚਨਬੱਧ ਖਰਚਾ	810.60	395.22	1,044.24	456.62	1,105.28	568.61	1,072.90	833.32	1,079.16	593.31
ਓ ਐਂਡ ਐਮ	50	49.11	0	0	0	0	0	0	0	0
ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੁੜ-ਅਦਾਇਗੀ	52	51.48	0	0	0	0	0	0	0	0
ਜੋੜ	**3,575.40**	**2,756.10**	**3,889.16**	**2,599.65**	**3,803.55**	**2,805.5**	**3,766.65**	**3,258.71**	**4,052.66**	**3,292.89**

ਸਰੋਤ:ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਣੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 2018-19 ਤੋਂ 2022-23 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲ ਖਰਚਾ ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚੇ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਸੀ। ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਅਗਸਤ 2024) ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਢੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 14 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ (ਸਤੰਬਰ 2025) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜੇ ਤੱਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

5.7 ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੁਲਾਈ 2018 ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਛੇਵੇਂ 'ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ' ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ (ਮਾਰਚ 2022), ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 10 ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦੋ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 5.10: ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ		ਸਾਲ	ਕੁੱਲ ਰਾਸ਼ੀ	ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੰਡੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ	ਵੰਡੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ
ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਰੋਲ ਟੈਕਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦਾ 3.5 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ 45 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ*)	1	2021-22	1,316.00	592.20	0.00
	2	2022-23	1,353.00	608.85	
ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ (ਐਮ ਐਫ ਐਲ 'ਤੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ 16 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਹਿੱਸਾ + ਬੀਅਰ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਫੀਸ + ਪੀ ਐਮ ਐਲ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਤੋਂ 10 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ*)	3	2021-22	323.00	193.00	180.00
	4	2022-23	338.00	203.00	148.26
ਟੀ-1 ਵਿੱਚ 'ਪੇਸ਼ੇ, ਵਪਾਰ, ਕਾਲਿੰਗ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ' ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਮਾਈ (100 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ*)	5	2021-22	0.00	0.00	0.00
	6	2022-23	157.00	126.00	
2021-22 ਲਈ ਜੋੜ (1+3+5)				**785.20**	**180.00**
2022-23 ਲਈ ਜੋੜ (2+4+6)				**937.85**	**148.26**

ਸਰੋਤ: ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 6ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਘੱਟ ਰਿਲੀਜ਼ 6.74 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੋਂ 100 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ।

ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ 'ਤੇ (ਅਗਸਤ 2024), ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਢੁੱਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਗਸਤ 2024 ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਫਾਲੋ-ਅਪ (ਸਤੰਬਰ 2025) ਤੋਂ ਬਾਅਦ 13 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਨਵੀਨਤਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

5.8 ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੀ ਐਫ ਸੀ) ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 280 (3)(ਸੀ) ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

14ਵੇਂ ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਨੇ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਨੂੰ 80:20 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਬੇਸਿਕ ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਫਾਰਮੈਂਸ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ 15ਵੇਂ ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਨੇ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਿਲੀਅਨ ਪਲੱਸ ਸਿਟੀਜ਼ (ਐਮ ਪੀ ਸੀਜ਼), ਜੋ ਕਿ ਐਮ ਪੀ ਸੀ ਚੈਲੇਂਜ ਫੰਡ (ਐਮ ਸੀ ਐਫ) ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 100 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਮਿਲੀਅਨ ਪਲੱਸ ਸਿਟੀਜ਼ (ਐਨ ਐਮ ਪੀ ਸੀਜ਼), ਜੋ ਕਿ ਟਾਈਡ ਅਤੇ ਅਨਟਾਈਡ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ, ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ।

ਸੰਚਾਲਨ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 14ਵੇਂ ਸੀ ਐਫ ਸੀ (ਪੈਰਾ 17) ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਜੀ ਓ ਆਈ) ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ 15 ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ 15ਵੇਂ ਸੀ ਐਫ ਸੀ (ਪੈਰਾ 4) ਨੇ 10 ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। 2018-23 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਸਾਲ-ਵਾਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 5.11: ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਕਿਸਮ	2018-19 (14ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ)		2019-20(14ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ)		2020-21(15ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ)		2021-22(15ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ)		2022-23(15ਵੇਂ ਐਫ ਸੀ)	
	ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਦੀ ਵੰਡ	ਅਸਲ ਰੀਲੀਜ਼	ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਦੀ ਵੰਡ	ਅਸਲ ਰੀਲੀਜ਼	ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਦੀ ਵੰਡ	ਅਸਲ ਰੀਲੀਜ਼	ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਦੀ ਵੰਡ	ਅਸਲ ਰੀਲੀਜ਼	ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਦੀ ਵੰਡ	ਅਸਲ ਰੀਲੀਜ਼
ਮੂਲ	435.68	427.86	588.69	581.62	0	0	0	0	0	0
ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ	123.63	0	161.89	0	0	0	0	0	0	0
ਐਮ ਪੀ ਸੀ-ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ	0	0	0	0	90.00	90.00	45.00	33.75	47.00	35.25
ਐਮ ਪੀ ਸੀ-ਐਸ ਡਬਲਯੂ ਐਮ	0	0	0	0	90.00	90.00	90.00	90.00	93.00	93.00
ਐਨ ਐਮ ਪੀ ਸੀ-ਟਾਈਡ	0	0	0	0	244.00	244.00	222.00	222.00	229.80	229.80
ਐਨ ਐਮ ਪੀ ਸੀ-ਅਨਟਾਈਡ	0	0	0	0	244.00	244.00	148.00	148.00	153.20	153.20
ਜੋੜ	**559.31**	**427.86**	**750.58**	**581.62**	**668.00**	**668.00**	**505.00**	**493.75**	**523.00**	**511.25**

ਸਰੋਤ: ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਡਾਟਾ

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਲ 2018-19 ਅਤੇ 2019-20 ਵਿੱਚ 14ਵੇਂ ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 15ਵੇਂ ਸੀ ਐਫ ਸੀ (2020-23) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ₹ 11.25 ਕਰੋੜ (2021-22) ਅਤੇ ₹ 11.75 ਕਰੋੜ (2022-23) ਦੀ ਮਾਮੂਲੀ ਕਮੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਮ ਪੀ ਸੀਜ਼ ਲਈ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ-ਅਧਾਰਤ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 14ਵੇਂ ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਅਤੇ 15ਵੇਂ ਸੀ ਐਫ ਸੀ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਜੀ ਓ ਆਈ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ 15/10 ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 157 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਦੀ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ 'ਤੇ ₹ 18.02 ਕਰੋੜ ਦਾ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕੀਤਾ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ (i) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼, ਜਿੱਥੇ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨਾ (ii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਨੂੰ 2018-19 ਅਤੇ 2019-20 ਲਈ ਕਾਰਗੁਜਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ 2021-22 ਅਤੇ 2022-23 ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਤੀਜਾ ਸਕੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਾ ਸਿਰਫ 75 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੀ ਐਫ ਸੀਜ਼ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੋਵਾਂ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

5.9 ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ

ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਲਈ ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ, ਸਟਾਕ ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਡਿਮਾਂਡ ਐਂਡ ਕਲੈਕਸ਼ਨ ਰਜਿਸਟਰ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਕੁੱਝ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਟੈਂਡਰਡ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 2018 (ਐਸ ਓ ਪੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ 2.1(ix) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਮਾਨ ਇਤਿਹਾਸ ਰਜਿਸਟਰ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਨੰਬਰ, ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂਅ, ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ, ਮੂਲ/ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ, ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਟੈਂਡਰ ਵੇਰਵੇ, ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰਿਕਾਰਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਖਰਚਾ ਵਰਗੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, 11 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਅਗਸਤ 2023 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2024) ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਦਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

5.10 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਕਾਊਂਟਸ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 5.1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਲਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲੇਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ (ਫਾਰਮ ਏ ਸੀ-I), ਜਰਨਲ ਬੁੱਕ (ਫਾਰਮ ਏ ਸੀ-II), ਲੈਜ਼ਰ ਫਾਰਮ (ਏ ਸੀ-III), ਸਹਾਇਕ ਲੈਜ਼ਰ (ਏ ਸੀ-VI), ਵਾਊਚਰ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਾਊਚਰ (ਜੀ ਈ ਐਨ-21) ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਧਾਰਾ 28.1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਵਿਵਰਣੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ, ਆਮਦਨੀ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਲੇਖੇ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲੇਖੇ ਅਤੇ ਨਕਦ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੀ ਵਿਵਰਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ, ਭੁਗਤਾਨ ਵਾਊਚਰ, ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਵਿਵਰਣੀਆਂ ਆਦਿ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

5.11 ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਖਿਆਂ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 176 (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਈ ਐਲ ਐਫ ਏ ਨੂੰ ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਾਲਾਨਾ ਜਾਂ ਛਿਮਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, 2018-23 ਦੌਰਾਨ ਈ ਐਲ ਐਫ ਏ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ/ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 5.12: ਈ ਐਲ ਐਫ ਏ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਸਾਲ	ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀਆਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ	*ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ* ਦੀ ਕਮੀ
2018-19	63[3]	66[4]	00	0.00
2019-20	59[5]	45[6]	14	23.72
2020-21	40[7]	31[8]	09	22.50
2021-22	20[9]	17[10]	06	30.00
2022-23	24[11]	19[12]	05	20.83

ਸਰੋਤ: ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਲੋਕਲ ਫੰਡ ਅਕਾਊਂਟਸ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਈ ਐਲ ਐਫ ਏ ਨੇ (ਮਾਰਚ 2024) ਨੂੰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਸਟਾਫ ਦੀ ਤੈਨਾਤੀ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ।

---

3 10 ਐਮ ਕਾਰਪਸ, 53 ਐਮ ਸੀਜ਼/ਟੀ ਸੀਜ਼

4 10 ਐਮ ਕਾਰਪਸ, 56 ਐਮ ਸੀਜ਼/ਟੀ ਸੀਜ਼

5 10 ਐਮ ਕਾਰਪਸ, 49 ਐਮ ਸੀਜ਼/ਟੀ ਸੀਜ਼

6 10 ਐਮ ਕਾਰਪਸ, 35 ਐਮ ਸੀਜ਼/ਟੀ ਸੀਜ਼

7 10 ਐਮ ਕਾਰਪਸ, 30 ਐਮ ਸੀਜ਼/ਟੀ ਸੀਜ਼

8 10 ਐਮ ਕਾਰਪਸ, 21 ਐਮ ਸੀਜ਼/ਟੀ ਸੀਜ਼

9 6 ਐਮ ਕਾਰਪਸ, 14 ਐਮ ਸੀਜ਼/ਟੀ ਸੀਜ਼

10 9 ਐਮ ਕਾਰਪਸ, 8 ਐਮ ਸੀਜ਼/ਟੀ ਸੀਜ਼

11 9 ਐਮ ਕਾਰਪਸ, 15 ਐਮ ਸੀਜ਼/ਟੀ ਸੀਜ਼

12 9 ਐਮ ਕਾਰਪਸ, 10 ਐਮ ਸੀਜ਼/ਟੀ ਸੀਜ਼

ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਜਨਵਰੀ 2025) ਕਿ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਲਈ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿੱਤੀ ਵਿਵਰਣੀਆਂ 'ਤੇ ਲੇਖਾ ਪਰੀਖਕ ਦੀ ਰਾਏ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟਸ ਦੁਆਰਾ, ਲੋੜ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਲੱਭਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਸਤੰਬਰ 2024), ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਸੀ (ਸਤੰਬਰ 2025)।

ਅਧਿਆਇ -VI

ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਲੰਮੇ ਡਰਾਫਟ ਪੈਰ੍ਹੇ

ਅਧਿਆਇ-VI

ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਲੰਮੇ ਡਰਾਫਟ ਪੈਰ੍ਹੇ

6.1 ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ 'ਤੇ ਐਲ ਡੀ ਪੀ

6.1.1 ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ, ਪੁਲਾਂ, ਨਾਲੀਆਂ, ਫਲਾਈਓਵਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਗਲੀਆਂ, ਪੁਲੀਆਂ, ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ 18 ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

2023-24 ਦੌਰਾਨ ਸੜਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਅਮਲ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ, 81 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ *(ਅੰਤਿਕਾ 6.1),* ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵੱਧਣ ਦੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਟੈਂਡਰਡ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਐਸ ਓ ਪੀ) 2018, ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ 2017, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇੰਡੀਅਨ ਰੋਡ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਪਾਲਣਾ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ:

- ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਸੜਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸਹੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ, ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।
- ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ, ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ, ਅਤੇ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
- ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਵੱਧ ਲਾਗਤ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ।

6.1.2 ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੱਭਤਾਂ

ਪਾਲਣਾ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

1. ਕੰਮ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਿਰਧਾਰਤਸ ਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਟੈਂਡਰਡ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ 2018 ਦੇ ਪੈਰ੍ਹਾ 2.1(viii) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਰਾਸ਼ੀ	ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਕਨੀਕੀ ਅਥਾਰਟੀ
₹ 2 ਲੱਖ ਤੱਕ	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
₹ 2 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ₹ 25 ਲੱਖ ਤੱਕ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ਸਹਾਇਕ ਟਰੱਸਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ ਸਹਾਇਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
₹ 25 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ₹ 50 ਲੱਖ ਤੱਕ	ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ਟਰੱਸਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
₹ 50 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ₹ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਤੱਕ	ਸੁਪਰਡੰਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ

ਸਰੋਤ: ਸਟੈਂਡਰਡ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 2018

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੰਜ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ ਸੀ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ, ਐਮ ਕਾਰਪ ਬਟਾਲਾ, ਐਮ ਸੀ ਮੱਲਾਵਾਲਾ ਖਾਸ, ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ ਅਤੇ ਟੀ ਸੀ ਹੰਡਿਆ ਵਿੱਚ, ₹ 4.54 ਕਰੋੜ *(**ਅੰਤਿਕਾ** 6.2)* ਦੇ 22 ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਦੱਸਣ 'ਤੇ, ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ (ਨਵੰਬਰ 2023 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2024) ਨੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਜਵਾਬ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ, ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

2. ਰੁਕਾਵਟ-ਮੁਕਤ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵੰਡ ਕਾਰਨ ₹ 16.93 ਲੱਖ ਦਾ ਵਿਅਰਥ ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ

ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 400 ਮਿਤੀ 20 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪ੍ਰੋਚ ਰੋਡ ਤੋਂ ਡੰਪ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਗੌਸ਼ਾਲਾ ਵਾਯਾ ਮਲਿਕਪੁਰ ਰੋਡ ਅਤੇ ਗੌਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਡੇਰੀਵਾਲ ਪਿੰਡ ਰਾਹੀਂ ਗੌਸ਼ਾਲਾ ਲਈ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸੜਕ ਦਾ ਕੰਮ ₹ 57.15 ਲੱਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵੈੱਟ ਕਿਮਸ ਮੈਕਡਮ (ਡਬਲਯੂ ਐਮ ਐਮ)/ਗ੍ਰੈਨਿਊਲਰ ਸਬ-ਬੇਸ ਆਦਿ ਰੱਖਣ ਲਈ ₹ 16.93 ਲੱਖ (ਅਕਤੂਬਰ 2021) ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਭੌਤਿਕ ਤਸਦੀਕ (ਜੁਲਾਈ 2023) ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਟੋਏ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਾਪ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਡਬਲਯੂ ਐਮ ਐਮ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਰੋਡ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ ਆਰ ਸੀ) ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ[1] ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਸਤਹ ਦੀ ਪਰਤ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤਸਵੀਰ 21: ਅਪ੍ਰੋਚ ਰੋਡ ਤੋਂ ਡੰਪ-ਯਾਰਡ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨੇ/ਟੋਏ (26.07.2023)

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੜਕ ਜੰਗਲਾਤ ਰਿਜ਼ਰਵ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਥਾਨਕ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਡਬਲਯੂ ਐਮ ਐਮ ਵਿਛਾਉਣ 'ਤੇ ₹ 16.93 ਲੱਖ ਦਾ ਵਿਅਰਥ ਖਰਚਾ ਆਇਆ।

ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਨੇ (ਅਗਸਤ 2023) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਲੰਘਦੀ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ 'ਇਤਰਾਜ਼ਹੀਣਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖੇਤਰ ਰਾਖਵੇਂ ਜੰਗਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਵਾਬ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ-ਮੁਕਤ ਸਾਈਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

3. ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚਾ

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ, 2017 ਦੀ ਕਲਾਜ਼ 19.24(5) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਨੁਮਾਨ 10 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਵਰਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਅਨੁਮਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਵਰਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਫਾਰਮ ਐਮ ਡਬਲਯੂ-3, ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵਰਣੀ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਵਿਵਰਣੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ 25 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

---

1 ਆਈ ਆਰ ਸੀ ਦਾ ਪੈਰ੍ਹਾ 5:109-1997 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਹਨ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਡਬਲਯੂ ਐਮ ਐਮ ਸਤਹ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਿਟੂਮੀਨਸ ਕੋਰਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਚਾਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ (ਬਟਾਲਾ, ਬਰੇਟਾ, ਅਜਨਾਲਾ ਅਤੇ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ) ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਅਸਲ ਖਰਚ ਅਸਲ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਨਾਲ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 13.21 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੋਂ 38.94 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* (***ਅੰਤਿਕਾ*** 6.3) ਤੱਕ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੂਲ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਤੋਂ 10 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਚ ਨੂੰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਜਾਣ ਤੇ, ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਸਤੰਬਰ 2023) ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਮ ਸੀ ਅਜਨਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਜੁਲਾਈ 2023) ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਜਵਾਬ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

4. ਪੀ ਐਮ ਏ ਐਮ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ 2017 ਦੇ ਅਧਿਆਇ 19.8 (III) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਾਪ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਾਊਚਰਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਚਾਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ, ਗੋਨਿਆਣਾ, ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ ਅਤੇ ਬੁਢਲਾਡਾ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ 13 ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ₹ 221.03 ਲੱਖ ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ***ਅੰਤਿਕਾ*** 6.4 ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਵਿਵਰਣੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ:

ਸਾਰਣੀ 6.1: ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

(ਰਾਸ਼ੀ ₹ ਵਿੱਚ)

ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਮਾਰਚ 2021 ਤੱਕ ਓਪਨਿੰਗ ਬੈਲੇਂਸ (ਓ ਬੀ)	ਮਾਰਚ 2022 ਤੱਕ ਓ ਬੀ	ਮਾਰਚ 2023 ਤੱਕ ਓ ਬੀ
ਜੋਗਿੰਦਰ ਠੇਕੇਦਾਰ	4,50,354	4,10,359	4,10,359
ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਠੇਕੇਦਾਰ	1,16,701	3,20,296	3,20,296
ਭਲੇਰੀਆ ਨਿਰਮਾਣ	2,31,420	2,31,420	2,31,420
ਜੋੜ	**7,98,475**	**9,62,075**	**9,62,075**

ਸਰੋਤ: ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ ਦਾ ਡਾਟਾ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਕਾਊਟਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ, 2017 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ ਨੇ (ਸਤੰਬਰ 2023) ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਬਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੌਂਸਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਅਗਸਤ 2023) ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਵਾਬ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਮ ਸੀ ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਸਤੰਬਰ 2023) ਕਿ ਅਗਲੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਐਮ ਸੀ ਬੁਢਲਾਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਫਰਵਰੀ 2024) ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

19 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

5. ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੀਜੀ-ਪਾਰਟੀ ਤਕਨੀਕੀ-ਵਿੱਤੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣਾ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ (ਮਈ 2020) ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕਿ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ₹ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੀਜੀ-ਪਾਰਟੀ ਤਕਨੀਕੀ-ਵਿੱਤੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਐਸ ਟੀ ਪੀ ਟੀ ਏ) ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਜੁਲਾਈ 2020 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2023 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, 18 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ 88 ਕੰਮਾਂ (ਹਰੇਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ₹ 2,087.51 ਲੱਖ) ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਲਾਗਤ ₹ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ, ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ***(ਅੰਤਿਕਾ 6.5)***।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੁਲਾਈ 2023 ਵਿੱਚ ਐਸ ਟੀ ਪੀ ਟੀ ਏ ਲਈ ਪੰਜ ਏਜੰਸੀਆਂ[2] ਨੂੰ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਐਸ ਟੀ ਪੀ ਟੀ ਏ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਸ ਟੀ ਪੀ ਟੀ ਏ ਲਈ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਪੈਨਲ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਤਿੰਨ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ, ਟੀ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ ਅਤੇ ਟੀ ਸੀ ਭਾਦਸੋਂ ਨੇ (ਅਗਸਤ 2024) ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸ ਟੀ ਪੀ ਟੀ ਏ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

---

[2] (i) ਮੈਸਰਜ਼ ਸ਼੍ਰੀ ਖੰਡੇ ਕੰਸਲਟੈਂਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਡ; (ii) ਏ ਸੀ ਈ ਵੈਂਚਰਜ਼ ਐਂਡ ਕੰਸਲਟਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਮੈਸਰਜ਼ ਗਲੋਬਲ ਇਨਫ੍ਰਾ ਸਲਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਐਸੋ; (iii) ਮੈਸਰਜ਼ ਵੈਪਕੋਸ ਲਿਮਟਡ; (iv) ਮੈਸਰਜ਼ ਕ੍ਰੈਡੀਬਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਐਂਡ ਕੰਸਲਟੈਂਟ (ਪੀ) ਲਿਮਟਡ; ਅਤੇ (v) ਮੈਸਰਜ਼ ਨਾਬਾਰਡ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਡ।

6.1.3 ਸਿੱਟਾ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦਾ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੜਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ₹ 4.54 ਕਰੋੜ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਨੇਕ-ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਮ ਕਾਰਪ ਪਠਾਨਕੋਟ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ-ਮੁਕਤ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ₹ 16.93 ਲੱਖ ਦਾ ਵਿਅਰਥ ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ। ਚਾਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ₹ 221.03 ਲੱਖ ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ। ਤਕਨੀਕੀ-ਵਿੱਤੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਗਲਤ ਨਿਮਿਤੱਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

6.1.4 ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ

I. **ਐਸ ਓ ਪੀਜ਼ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ:** ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਟੈਂਡਰਡ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 2018 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ, 2017 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

II. **ਲਾਜ਼ਮੀ ਤਕਨੀਕੀ-ਵਿੱਤੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ:** ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੀਜੀ-ਪਾਰਟੀ ਤਕਨੀਕੀ-ਵਿੱਤੀ ਲੇਖਾ ਪੀਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਧੇਗੀ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ (ਮਈ 2024) ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਵੰਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਉਡੀਕ ਹੈ।

6.2 ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੈਵੀਨਿਊ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਐਲ ਡੀ ਪੀ

6.2.1 ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਬਾਰ੍ਹਵੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਲਈ ਰੈਵੀਨਿਊ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 243 X ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕਰ, ਡਿਊਟੀ, ਟੋਲ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ, ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਮਿੱਤਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ

ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਰ, ਡਿਊਟੀ, ਟੋਲ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 (1994 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ 2017 ਆਦਿ ਦੇ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਸਰੋਤਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

6.2.1.1 ਰੈਵੀਨਿਊ: ਬਜਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸਲ

ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੇ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ, ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ, ਏਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮੈਂਟ ਫੀਸ, ਵਪਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਚਾਰਜ, ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਲੋਨੀਆਂ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਫੀਸ, ਇਮਾਰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਫੀਸ, ਸਟ੍ਰੀਟ ਵੈਂਡਿੰਗ ਫੀਸ, ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 2020-23 ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਅਤੇ ਅਸਲ ਆਪਣਾ ਰੈਵੀਨਿਊ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 6.2: ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਰੈਵੀਨਿਊ ਅਤੇ ਅਸਲ ਰੈਵੀਨਿਊ

(₹ ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ)

ਸਾਲ	ਰੈਵੀਨਿਊ		ਘਾਟ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ
	ਅਨੁਮਾਨਿਤ	ਅਸਲ		
2020-21	3,537.84	3,040.57	497.27	14.06
2021-22	3,656.39	3,389.27	267.12	7.31
2022-23	4,076.99	3,420.47	656.52	16.10

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਡਾਟਾ

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੈਵੀਨਿਊ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 7.31 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੋਂ 16.10 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਮੀ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਕਿ ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਸਾਰੇ ਬਕਾਏ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੈਵੀਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਬਕਾਏ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6.2.2 ਬਕਾਏ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਵਿਧੀ

ਰੈਵੀਨਿਊ ਘਾਟੇ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976, ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਲਗਾਉਣ, ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ, ਬਕਾਏ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ।

(i) ਕਰਾਂ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ/ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ:

ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਰ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ, ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ) ਲਗਾਉਣ, ਬਕਾਏ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਸੂਲੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਫੀਸਾਂ/ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਵਪਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਖਰਚੇ) ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਸੂਲੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਹਰੇਕ ਰੈਵੀਨਿਊ ਧਾਰਾ ਦਾ ਵਿਆਜ, ਜੁਰਮਾਨੇ, ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਸੂਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਾਰ ਸੀ।

(ii) ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਟਰਿਗਰ:

ਪੀ ਐਮ ਸੀ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਤੇ ਪੀ ਐਮ ਐਕਟ, 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 81 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਕਾਏ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੀ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਦੀਆਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਆਦਿ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂਚ:

ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਰਹਿਣ, ਇਸ ਲਈ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ:

- ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਸੂਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਡੀਕ ਅਵਧੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਸਬੂਤ ਜੋ ਰੈਵੀਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ।
- ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਰੈਵੀਨਿਊ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ।
- ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਜਾਂ ਰੈਵੀਨਿਊ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ।

6.2.3 ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੱਭਤਾਂ

ਸਾਲ 2023-24 ਦੌਰਾਨ 75 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਰੈਵੀਨਿਊ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ***(ਅੰਤਿਕਾ 6.6)***। ਲੱਭਤਾਂ ਦੀ ਅਗਲੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

6.2.3.1 ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ (ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ)

ਪੀ ਐਮ ਸੀ ਐਕਟ 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 90 ਅਤੇ ਪੀ ਐਮ ਏ 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 61(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ 01 ਅਪ੍ਰੈਲ 2014 ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ (ਦਸੰਬਰ 2014) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ।

(i) ₹ 104.12 ਲੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣਾ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਪੀ ਏ ਯੂ) ਨੇ 2017-18 ਤੋਂ 2022-23 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ/ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ₹ 956.88 ਲੱਖ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਕਿ, ਇਹ ਸੰਪਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਸੰਪਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ₹ 71.76 ਲੱਖ ਦਾ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਲ ₹ 104.12 ਲੱਖ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 18 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (**ਅੰਤਿਕਾ*** 6.7) ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਮ ਕਾਰਪ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਪੀ ਏ ਯੂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੀ ਏ ਯੂ ਦੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਸੂਲੀ ਲਾਗੂਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਦੱਸਣ 'ਤੇ, ਐਮ ਕਾਰਪ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀ ਏ ਯੂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਣਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਐਮ ਕਾਰਪ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ 13 ਦਸੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਪੀ ਏ ਯੂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ 2013-14 ਤੋਂ 2023-24 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਜਵਾਬ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਸਤ 2025 ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਤੁਰੰਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਪਡੇਟ ਦੀ ਉਡੀਕ ਸੀ (ਅਕਤੂਬਰ 2025)।

(ii) ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਅਦਾਇਗੀ

ਪੈਨਿਸੁਲਾ ਮਾਲ, ਡਿਮਾਂਡ ਐਂਡ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਐਮ-ਸੇਵਾ ਪੋਰਟਲ (ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਔਨਲਾਈਨ ਪੋਰਟਲ ਇੰਟਰਫੇਸ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਫੇਸਲੈੱਸ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਪੈਨੀਨਸੁਲਾ ਮਾਲ ਨੇ 2014-15 ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਲ 2015-16 ਤੋਂ 2022-23 ਤੱਕ ₹ 101.48 ਲੱਖ (***ਅੰਤਿਕਾ*** 6.8) ਦਾ ਪ੍ਰਪਾਰਟੀ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੈਨੀਨਸੁਲਾ ਮਾਲ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ (ਫਰਵਰੀ 2024) ਦੱਸੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਫਰਵਰੀ 2024) ਕਿ ਪੈਨੀਨਸੁਲਾ ਮਾਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ 19 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਕੋਈ ਅਪਡੇਟ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

6.2.3.2 ਕਲੋਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਣਿਅਧਿਕਾਰਤ ਕਲੋਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧਾਂ) ਐਕਟ, 2018 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਲੋਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢਾਂਚੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਟਰੀ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਲੋਨੀਆਂ ਦੀ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਅਤੇ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੀਤੀ (ਅਕਤੂਬਰ 2018) ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ।

(i) ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਧੀਨ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਵਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ (ਅਕਤੂਬਰ 2017) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੁੱਲ ਬਾਹਰੀ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚੇ (ਈ ਡੀ ਸੀ) ਦਾ 15 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਬਾਕੀ 85 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* 10 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਦਸ ਬਰਾਬਰ ਅੱਧ-ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਫਾਲਟ 'ਤੇ ਤਿੰਨ *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਿਆਜ (ਮਿਸ਼ਰਤ) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼, ਐਮ ਸੀ ਮੋਰਿੰਡਾ, ਬਨੂੜ ਅਤੇ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ, ਵਿੱਚ 17 ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ 85 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਬਕਾਇਆ ਈ ਡੀ ਸੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ 572 ਦਿਨ ਦੀ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ***(ਅੰਤਿਕਾ 6.9)***।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ, ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਈ ਡੀ ਸੀ ਦੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ₹ 20.24 ਲੱਖ ਦਾ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ₹ 6.07 ਲੱਖ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਵਿਆਜ ਨਹੀ ਲਗਾਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਸਤੰਬਰ 2023-ਦਸੰਬਰ 2023) ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 23 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਕੋਈ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(ii) ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਫੀਸ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨਾ ਲਗਾਉਣਾ

ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਲੋਨੀਆਂ ਦੀ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਲਈ ਨੀਤੀ ਦਾ ਪੈਰ੍ਹਾ 11(i) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲੋਨੀ ਦੀ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ ਕੰਪੋਜੀਸ਼ਨ ਫੀਸ ਦਾ 10 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ

ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ 15 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 75 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਰਾਸ਼ੀ ਡੇਢ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਤਿੰਨ ਬਰਾਬਰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ 12 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਐਮ ਸੀ ਜਗਰਾਉਂ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਲੋਨੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਕੁੱਲ ਕੰਪੋਜੀਸ਼ਨ ਫੀਸ ਦਾ 25 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਤੰਬਰ 2019 ਵਿੱਚ ਗਿਲਜ਼ ਐਨਕਲੇਵ ਕਲੋਨੀ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ ₹ 44.55 ਲੱਖ ਅਤੇ ₹ 133.64 ਲੱਖ ਦੀ ਬਾਕੀ ਫੀਸ ਨੂੰ ਡੇਢ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਿੰਨ ਬਰਾਬਰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ 21 ਅਤੇ 25 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 6.3: ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਫੀਸ ਦੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

(ਰਾਸ਼ੀ ₹ ਵਿੱਚ)

ਆਰਜ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਕਿਸ਼ਤਾਂ	ਮੁਕੰਮਲ ਮਿਤੀ	ਰਾਸ਼ੀ	ਜੇਕਰ ਕਿਸ਼ਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਆਜ	ਜੇਕਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁੱਲ ਰਾਸ਼ੀ	ਰਸੀਦ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਰਾਸ਼ੀ	ਦੇਰੀ (ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ)	ਉਹ ਰਾਸ਼ੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣਾ ਹੈ	ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ @ 12 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ	ਵਿਆਜ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸ਼ਤ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ	ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6 =4+5**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13 =11-12**
06.09.19	1ਲੀ	04.03.20 (ਆਰਜ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ 180 ਦਿਨ)	44,54,801	8,01,869	52,56,670	15-18 / 418 ਮਿਤੀ 14.12.21	52,56,672	830[3]	1,33,64,403	36,46,834	8,01,869	28,44,965
	2ਜੀ	31.08.20 (ਆਰਜ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ 360 ਦਿਨ)	44,54,801	5,34,579	49,89,380	3455-57 ਮਿਤੀ 03.10.22	49,89,380	293[4]	89,09,602	8,58,251	5,34,579	3,23,672
ਕੁੱਲ			**89,09,602**	**13,36,448**	**1,02,46,050**		**1,02,46,052**			**45,05,085**	**13,36,448**	**31,68,637**

ਸਰੋਤ: ਮਿਊਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ, ਜਗਰਾਉਂ

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 3ਜੀ ਕਿਸ਼ਤ (ਫਰਵਰੀ 2024 ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ) ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਪੈਰ੍ਹਾ 10.3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

[3] ਆਰਜ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕਿਸ਼ਤ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ।

[4] 1ਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 2ਜੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ।

ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਫਰਵਰੀ 2024) ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ 19 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹੁਣ ਤੱਕ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6.2.3.3 ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੈਂਡਿੰਗ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਘੱਟ ਸੰਗ੍ਰਹਿ

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵੈਂਡਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ "ਦਿ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵੈਂਡਰਜ਼ (ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਲਾਈਵਲੀਹੁੱਡ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵੈਂਡਿੰਗ) ਐਕਟ, 2014" (ਐਕਟ) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ "ਪੰਜਾਬ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵੈਂਡਰਜ਼ (ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਲਾਈਵਲੀਹੁੱਡ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵੈਂਡਿੰਗ) ਨਿਯਮ 2015" (ਨਿਯਮ) ਅਤੇ "ਪੰਜਾਬ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵੈਂਡਰਜ਼ (ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਲਾਈਵਲੀਹੁੱਡ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵੈਂਡਿੰਗ) ਸਕੀਮ 2016" (ਸਕੀਮ) ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਹਰੇਕ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਾਊਨ ਵੈਂਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ (ਟੀ ਵੀ ਸੀ) ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟੀ ਵੀ ਸੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਏਗੀ। ਧਾਰਾ 3(2) ਟੀ ਵੀ ਸੀ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੈਂਡਿੰਗ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਕੀਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਹਰੇਕ ਟੀ ਵੀ ਸੀ ਨੂੰ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ:

- 52 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ 48 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 41 ਨੇ ਵੈਂਡਿੰਗ ਜ਼ੋਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 41 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਦੋ (ਐਮ ਸੀ ਗੋਰਾਇਆ ਅਤੇ ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ) ਨੇ ਵੈਂਡਿੰਗ ਜ਼ੋਨ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਮ ਸੀ ਗੋਰਾਇਆ ਅਤੇ ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ ਵਿਚ ਵੈਂਡਿੰਗ ਫੀਸ ਰਜਿਸਟਰ ਜਾਂ ਮਿਲਾਨ ਕੀਤੀ ਵਿਵਰਣੀਆਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2020 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2023 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ₹ 15.51 ਲੱਖ (***ਅੰਤਿਕਾ*** 6.10) ਦੀ ਵੈਂਡਿੰਗ ਫੀਸ ਦਾ ਘੱਟ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ, ਬਾਕੀ 39 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਮਾਰਚ 2024 ਤੱਕ ਵੈਂਡਿੰਗ ਜ਼ੋਨ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਬਰੇਟਾ, ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ, ਬੁਢਲਾਡਾ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾਪਰ ਦਾਖਾ ਨਾਮਕ ਚਾਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ 2016 ਵਿੱਚ

ਜਾਰੀ ਸਕੀਮ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

- ਚਾਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਅਰਥਾਤ ਪਠਾਨਕੋਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਨੇ 2016-17 ਅਤੇ 2017-18 ਦੌਰਾਨ ਸਟ੍ਰੀਟ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ₹ 98.40 ਲੱਖ ਦਾ ਖਰਚਾ ਆਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਵੈਂਡਿੰਗ ਜ਼ੋਨ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵੈਂਡਿੰਗ ਜ਼ੋਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਲਈ ਆਵਰਤੀ ਰੈਵੀਨਿਊ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ ਤੇ (ਜੂਨ 2023 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2024), 48 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਲਣਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਚਾਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟੋਂ-ਘੱਟ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ (ਅਕਤੂਬਰ 2025)।

6.2.3.4 ਬਾਹਰੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਾਹਰੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੁਹਜ ਦੇ ਨਾਲ ਰੈਵੀਨਿਊ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ "ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਆਊਟਡੋਰ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ ਪਾਲਿਸੀ, 2018" ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ:

(i) ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੇਕਾਰ ਪਏ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤੇ ਆਊਟਡੋਰ ਮੀਡੀਆ ਉਪਕਰਣ

ਆਊਟਡੋਰ ਮੀਡੀਆ ਪਾਲਿਸੀ, 2018 ਦੇ ਪੈਰ੍ਹਾ 12 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ, ਨਿਰਧਾਰਣ, ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਈ-ਟੈਂਡਰ/ਈ-ਨਿਲਾਮੀ/ਈ-ਬੋਲੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਏਗੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀਕਾਰ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਸਫਲ ਬੋਲੀਕਾਰ ਤੋਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ/ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਪੋਸਟ-ਡੇਟ ਚੈੱਕ ਲਵੇਗੀ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਬੋਲੀਕਾਰ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਦੀ ਫੀਸ ਵਸੂਲ ਕਰੇਗੀ।

ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ 24 ਮਾਰਚ 2020 ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਛੋਟ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ (ਸਤੰਬਰ 2020) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮੀਡੀਆ ਸਾਈਟਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ 50 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਤੱਕ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚਾਰ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵਿੱਚ 3,256 ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਮ ਕਾਰਪ ਪਠਾਨੋਕਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਈਟਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਮ ਕਾਰਪ ਫਗਵਾੜਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮਰਪਣ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ

ਹਨ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਈਟਾਂ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ (ਫਰਵਰੀ 2025 ਤੱਕ) ਦੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਮ ਕਾਰਪ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਰਾਹੀਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਈ ਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ (ਜੂਨ 2023 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ 2023) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਐਮ ਕਾਰਪ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ (ਜੂਨ 2023 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ 2023) ਕਿ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟੈਂਡਰ ਤੁਰੰਤ ਮੰਗੇ ਜਾਣਗੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 21 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਲੰਘਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ (ਅਕਤੂਬਰ 2025)।

(ii) ਆਊਟਡੋਰ ਮੀਡੀਆ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਆਊਂਟਡੋਰ ਐਡਵਰਟਾਈਜਮੈਂਟ ਪਾਲਿਸੀ, 2018 ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਰੈਵੀਨਿਊ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਅਗਸਤ 2019) ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ 34 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ *(ਅੰਤਿਕਾ* 6.11) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੂਨ/ਸਤੰਬਰ 2021 ਦੀਆਂ ਯਾਦ-ਦਹਾਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਿਰਫ 19 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਾਈਟਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2020 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2023 ਦੌਰਾਨ ₹ 191.16 ਲੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ 15 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਦਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਾ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਕਰਕੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਅਲਾਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ (ਜੂਨ 2023 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2024) 32 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੋ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ (ਅਕਤੂਬਰ 2025)।

6.2.3.5 ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਘੱਟ ਸੰਗ੍ਰਹਿ

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀਂ ਲਈ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (ਅਗਸਤ 2020) ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ।

ਸਮੀਖਿਆ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ₹ 50 ਅਤੇ

₹ 300 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਜਾਂ ਬਿਲਿੰਗ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਤੰਬਰ 2020 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2023 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 35 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ₹ 12,674.52 ਲੱਖ ਦੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਰਾਸ਼ੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਮਦ/ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ₹ 15.91 ਲੱਖ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਰਚ 2023 *(ਅੰਤਿਕਾ 6.12)* ਤੱਕ ₹ 12,658.61 ਲੱਖ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, 32 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਮਈ 2023 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2024) ਕਿ ਉਹ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨਗੇ, ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟੋਂ-ਘੱਟ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ (ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

6.2.3.6 ਵਪਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ/ਨਵਿਆਉਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਪੀ ਐਮ ਸੀ ਐਕਟ 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 343(1) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਪੀ ਐਮ ਐਕਟ, 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 121(3), ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਇਹਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਲਈ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਪਾਰਕ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ 39 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ *(ਅੰਤਿਕਾ 6.13)* ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ₹ 90.76 ਲੱਖ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 6.4: ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਪਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

ਸਾਲ	ਵਪਾਰਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ/ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ	ਸੰਪਤੀਆਂ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ	ਸੰਪਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ	ਨੁਕਸਾਨ[5] (₹ ਵਿੱਚ)	ਕਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ/ਨਵਿਆਏ ਗਏ ਵਪਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ
1	**2**	**3**	**4 =3-2**	**5**	**6= 2*100/3**
2020-21	17,831	76,044	58,213	29,10,650	23.45
2021-22	17,583	76,659	59,076	29,53,800	22.94
2022-23	18,125	82,348	64,223	32,11,150	22.01
ਜੋੜ				**90,75,600**	

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਡਾਟਾ

5 ਵਪਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਘੱਟੋਂ-ਘੱਟ ਦਰ ਭਾਵ ₹ 50 ਲੈ ਕੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, 37 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਅਤੇ ਦੋ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

6.2.3.7 ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਤੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਸੂਲੀ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ (ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀ III ਸ਼ਾਖਾ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰ. 03/15/2007-11g3 (41g3)/1111156/1 ਮਿਤੀ 22/11/2017 ਅਤੇ 03/15/2007-11g3 (41g3)/11085616/1 ਮਿਤੀ 16/10/2017 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 90(4) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 62 (ਏ) (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਟਾਉਨ ਕੌਂਸਲਾਂ ਨੂੰ 1ਲੀ ਨਵੰਬਰ 2017 ਤੋਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਹੱਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ, ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਦੋ *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ:

- 47 ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਡ (ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ) ਦੁਆਰਾ 2019-20 ਤੋਂ 2022-23 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ, ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਡਾਟਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ***{ਅੰਤਿਕਾ 6.14 (ੳ)}***। ਇੱਕ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੁੱਛਗਿਛ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
- ਛੇਂ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਰਚ 2023 ਤੱਕ, ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਨੇ 2019-20 ਤੋਂ 2022-23 ਦੌਰਾਨ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ, ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ₹ 109.31 ਕਰੋੜ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ***{ਅੰਤਿਕਾ 6.14 (ਅ)}***। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।
- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਸ[6] ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਕੋਲ ਇਸ ਮਿਆਦ ***{ਅੰਤਿਕਾ 6.14 (ੲ)}*** ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕਰ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਬਾਰੇ ਅੰਸ਼ਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ।

ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਜਾਣ ਤੇ, ਇੱਕ ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

6.2.4 ਸਿੱਟਾ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਈ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੈਵੀਨਿਊ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰੈਵੀਨਿਊ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਈ। ਕੁੱਲ ਰੈਵੀਨਿਊ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ

[6] ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼: ਬਰੇਟਾ, ਖੰਨਾ, ਜਗਰਾਉਂ, ਰਾਏਕੋਟ, ਪੱਟੀ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ, ਬੁਢਲਾਡਾ, ਧਰਮਕੋਟ ਅਤੇ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ

ਰੈਵੀਨਿਊ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (₹ 104.12 ਲੱਖ) ਅਤੇ ਪੈਨਿਨਸੁਲਾ ਮਾਲ (₹ 101.48 ਲੱਖ) ਵਰਗੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਕਾਰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੈਵੀਨਿਊ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਤੇ ₹ 58.00 ਲੱਖ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਵੈਂਡਰ ਫੀਸ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਈ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਤੇ ਹੋਏ ₹ 98.40 ਲੱਖ ਦਾ ਵਿਅਰਥ ਖਰਚ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੇ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ₹ 126.58 ਕਰੋੜ ਦਾ ਉਪਭੋਗਤਾ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ/ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਜਵਾਹਦੇਹੀ ਦੀ ਆਮ ਘਾਟ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਵਸੂਲੀ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵੱਲ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

6.2.5 ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ

1. **ਰੈਵੀਨਿਊ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈਚਾਲਿਤ ਕਰਨਾ**: ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੈਵੀਨਿਊ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਰੈਵੀਨਿਊ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੋਣ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

2. **ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ**: ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅੰਡਰਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੂਚੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ 'ਤੇ ਸਖਤ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

3. **ਰੈਵੀਨਿਊ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ**: ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੈਵੀਨਿਊ ਸਰੋਤਾਂ ਲਈ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਨੀਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੀਤੀ, ਸਟ੍ਰੀਟ ਵੈਂਡਰ ਨੀਤੀ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਮੀਡੀਆ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਰੈਵੀਨਿਊ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਤੰਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਅਧਿਆਇ-VII

ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਅਧਿਆਇ-VII

ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

7.1 ਕੋਡਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੌਂਸਲ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ₹ ਇੱਕ ਲੱਖ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ

ਪੰਜਾਬ ਮਿਉਂਸਪਲ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ, 2017 ਦੀ ਧਾਰਾ 17.1(4) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਈ ਓ) ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਇਗੀ ਵਾਊਚਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੇਅ ਆਰਡਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਅਕਾਊਂਟ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਵਾਊਚਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਨੂਅਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 6.6 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਕੈਸ਼ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਪੈਸਾ ਕਢਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੈਨੂਅਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 6.10(1) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਫੰਡ ਜਾਂ ਮਿਉਂਸਪਲ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਿਵਾਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਦੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲ, ਮਲੂਕਾ ਦੇ ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ, ਵਾਊਚਰ ਰਜਿਸਟਰ, ਚੈੱਕ ਰਜਿਸਟਰ, ਬੈਂਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ (ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2023) ਤੋਂ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਈ ਓ ਨੇ ਚੋਕ ਐਲ ਈ ਡੀ, ਟੈਪ ਰੋਲ ਆਦਿ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਜੁਲਾਈ 2021 ਦੇ ਵਾਊਚਰ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ₹ 4,964 ਦੇ ਦੋ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਨੰ.001249 (₹ 4,964) ਅਤੇ 001250 (₹ 4,964) ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਦਾਇਗੀ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਜੁਲਾਈ 2021 ਦੇ ਬੈਂਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਚੈੱਕ ਨੰ. 001249 ਅਤੇ 001250 ਮਿਤੀ 01.07.2021 ਰਾਹੀ ਕੁੱਲ ₹ 1,09,928 (₹ 54,964 *ਜਮ੍ਹਾਂ* ₹ 54,964) ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਕਢਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਈ ਓ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਲੱਖ ਦੇ ਕੌਂਸਲ ਫੰਡ ਕਢਵਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜੂਨ 2023 ਵਿੱਚ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲ, ਮਲੂਕਾ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਵਾਊਚਰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਕੈਸ਼ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਵੇਗੀ (ਜੂਨ 2023)। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ₹ 50,000/- ਹਰੇਕ ਦੇ ਦੋ ਵਾਧੂ ਵਾਊਚਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ, ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਵਾਊਚਰ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 7 ਸਨ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ₹ 4,964/- ਹਰੇਕ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ (ਜਨਵਰੀ 2024)।

ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਾਊਚਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ₹ ਇੱਕ ਲੱਖ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਨਿਕਾਸੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ ਵਾਊਚਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ, ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਗਬਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ

ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 408 (ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ) ਅਤੇ 477-ਏ (ਲੇਖਿਆਂ ਦੀ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। 29 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਟੀ ਸੀ ਮਲੂਕਾ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸਿਫਾਰਸ਼: ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਤੁਰੰਤ ਵਸੂਲੀ ਕਰੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਫਸਟ ਇਨਫੋਰਮੇਸ਼ਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

7.2 ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਕੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੀ ਵਾਧੂ ਅਦਾਇਗੀ – ₹ 1.33 ਲੱਖ

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਕਾਊਟਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ, 2017 ਦੇ ਨਿਯਮ 19.8(1) ਅਨੁਸਾਰ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਠੇਕੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਦਸ *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਕਿਉਰਟੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਰਨਿੰਗ ਬਿਲ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਦਸ *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਵਜੋਂ ਕੱਟ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.13(1) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਿਆ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਾਊਚਰ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ, ਬਜਟ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਦੇ ਲੇਜਰ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਬਕਾਏ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਾਊਚਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇਨਫਰਾਸਟਰੱਕਚਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 31 ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ, ਅਮਲੋਹ ਨੂੰ ₹ 150.00 ਲੱਖ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ।

ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ (ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2023) ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ, ਅਮਲੋਹ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ (ਮੈਸਰਜ਼ ਸਰਵਯਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਐਲ/ਸੀ ਸੁਸਾਇਟੀ) ਨੂੰ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ₹ 46,267 ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਲਈ ₹ 1,79,148 ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ₹ 1.33 ਲੱਖ ਦੀ ਵਾਧੂ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ (ਅਗਸਤ 2019), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਸਾਰਣੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

ਸਾਰਣੀ 7.1: ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

(ਰਾਸ਼ੀ ₹ ਵਿੱਚ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਕੱਟੀ ਗਈ	ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਕਿਉਰਿਟੀ
1.	ਵੋਹਰਾ ਮੋਟਰ ਸਟਰੀਟ ਕਲੋਨੀ ਤੋਂ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਰੋਡ, ਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 4 ਤੱਕ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਵਿਛਾਉਣਾ	2,345	23,450
2.	ਮੋਟਰ ਪਟਵਾਰੀ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਸਵਾਮੀ ਨਮੋਨਾਥ ਕੁਟੀਆ ਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 13 ਤੱਕ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਵਿਛਾਉਣਾ	4,470	44,470
3.	ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਅਸ਼ੋਕਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਰੀਟ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 8, ਨਾਭਾ ਰੋਡ ਤੱਕ ਸਟੋਰਮ ਵਾਟਰ ਡਰੇਨ ਵਿਛਾਉਣਾ	7,676	47,676
4.	ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਚੌਂਕ ਤੋਂ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਬਾਈਪਾਸ ਰੋਡ ਨਾਭਾ ਰੋਡ ਵੱਲ ਸਟੋਰਮ ਡਰੇਨ ਵਿਛਾਉਣਾ	31,776	63,552
	ਜੋੜ	**46,267**	**1,79,148**

ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ, ਅਮਲੋਹ ਵਿਖੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ।

ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ ਤੇ (ਨਵੰਬਰ 2023), ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਐਮ ਸੀ ਅਮਲੋਹ ਨੇ ਕਿਹਾ (ਨਵੰਬਰ 2023) ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਦਸੰਬਰ 2023 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਯਾਦ-ਪੱਤਰ (ਮਈ 2024, ਸਤੰਬਰ 2024 ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ 2025) ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ₹ 0.46 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ₹ 1.79 ਲੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਇਗੀ ਵਾਊਚਰ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ₹ 1.33 ਲੱਖ ਦੀ ਵਾਧੂ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 420 (ਧੋਖਾਧੜੀ), 467 (ਕੀਮਤੀ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਦੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ) ਅਤੇ 477-ਏ (ਲੇਖਿਆਂ ਦੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਫ ਆਈ ਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 24 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ/ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਸਫਲਤਾ ਐਮ ਸੀ, ਅਮਲੋਹ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸਿਫਾਰਸ਼: ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ₹ 1.33 ਲੱਖ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਾਧੂ ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਾਅ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾ ਵਾਪਰਨ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਨਾਜ਼ਲੀ ਜੇ. ਸ਼ਾਇਨ)

ਮਿਤੀ 10 ਫਰਵਰੀ 2026 **ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਾਂ ਲੇਖਾਕਾਰ (ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ), ਪੰਜਾਬ**

ਪ੍ਰਤੀ ਹਸਤਾਖਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਕੇ. ਸੰਜੇ ਮੂਰਤੀ)

ਮਿਤੀ 25 ਫਰਵਰੀ 2026 **ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੇਖਾ ਨਿਰੀਖਕ ਅਤੇ ਮਹਾਂ ਲੇਖਾ ਪਰੀਖਕ**

ਅੰਤਿਕਾਵਾਂ

ਅੰਤਿਕਾ 2.1

(ਪੈਰ੍ਹਾ 2.2.1 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਵਿਸ਼ੇ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਵਿਸ਼ੇ
1.	ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਸਥਾਰ ਸਮੇਤ
2.	ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ, ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਭੂਮੀ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੰਭਾਲ
3.	ਛੋਟੀ ਸਿੰਜਾਈ, ਜਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਵਾਟਰਸ਼ੈਡ ਵਿਕਾਸ
4.	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ ਅਤੇ ਪੋਲਟਰੀ
5.	ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ
6.	ਸਮਾਜਿਕ ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਜੰਗਲਾਤ
7.	ਛੋਟੀਆਂ ਜੰਗਲੀ ਪੈਦਾਵਾਰਾਂ
8.	ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਉਦਯੋਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
9.	ਖਾਦੀ, ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਕੁਟੀਰ ਉਦਯੋਗ
10.	ਪੇਂਡੂ ਰਿਹਾਇਸ਼
11.	ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ
12.	ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਚਾਰਾ
13.	ਸੜਕਾਂ, ਪੁਲੀਆਂ, ਪੁਲ, ਫੈਰੀਜ਼, ਜਲ ਮਾਰਗ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ
14.	ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਤ ਪੇਂਡੂ ਬਿਜਲੀਕਰਨ
15.	ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਉਰਜਾ ਸਰੋਤ
16.	ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
17.	ਸਿੱਖਿਆ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਸਮੇਤ
18.	ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖਿਆ
19.	ਬਾਲਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਸਿੱਖਿਆ
20.	ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ
21.	ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ
22.	ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਮੇਲੇ
23.	ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਸਪਤਾਲ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
24.	ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ
25.	ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ
26.	ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ
27.	ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ
28.	ਜਨਤਕ ਵੰਡ
29.	ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ

ਸਰੋਤ: 73ਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1992

ਅੰਤਿਕਾ 2.2

(ਪੈਰ੍ਹਾ 2.2.2 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਤੈਨਾਤ ਵਿਅਕਤੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਅਹੁਦਾ	ਐਸ ਐਸ	ਪੀ ਆਈ ਪੀ	ਖਾਲੀ	ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ
1.	ਡਿਪਟੀ ਸੀ ਈ ਓ	8	4	4	50.00
2.	ਲੇਖਾਕਾਰ	58	32	26	44.83
3.	ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ	16	11	5	31.25
4.	ਪੰਚਾਇਤ ਅਧਿਕਾਰੀ	99	61	38	38.38
5.	ਸੁਪਰਡੰਟ	132	101	31	23.48
6.	ਲੇਖਾ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ	9	7	2	22.22
7.	ਕਲਰਕ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ	345	194	151	43.77
8.	ਕਰਾਫਟ ਅਧਿਆਪਕ	142	2	140	98.59
9.	ਡਰਾਈਵਰ	27	13	14	51.85
10.	ਗ੍ਰਾਮ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ	116	103	13	11.21
11.	ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ ਪੀ ਏ	4	1	3	75.00
12.	ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ	2,406	1,466	940	39.07
13.	ਸੰਮਤੀ ਪਟਵਾਰੀ	89	57	32	35.96
14.	ਸਟੈਨੋ	9	0	9	100.00
15.	ਟੈਕਸ ਕੁਲੈਕਟਰ	129	44	85	65.89
16.	ਵੈਟਰਨਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ	68	6	62	91.18
17.	ਚਪੜਾਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ	610	402	208	34.10
18.	ਸਫ਼ਾਈ/ਸਿਹਤ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ	62	41	21	33.87
19.	ਦਫਤਰੀ	2	1	1	50.00
20.	ਰਿਕਾਰਡ ਲਿਫਟਰ	1	0	1	100.00
21.	ਵਾਟਰ ਕੈਰੀਅਰ	8	1	7	87.50
22.	ਸੜਕ ਰਾਖੇ	10	2	8	80.00
23.	ਬੇਲਦਾਰ	40	7	33	82.50
24.	ਸਵੀਪਰ	5	2	3	60.00
25.	ਮਾਲੀ-ਕੱਮ-ਚੌਕੀਦਾਰ/ ਚੌਕੀਦਾਰ	36	19	17	47.22
26.	ਹੋਰ	7	5	2	28.57
ਜੋੜ		**4,438**	**2,582**	**1,856**	

ਸਰੋਤ:- ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 2.3

(ਪੈਰ੍ਹਾ 2.5 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਕੇਂਦਰੀ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਫੰਡ ਵਹਾਅ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ
1.	ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੇਂਡੂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਗਾਰੰਟੀ ਸਕੀਮ (ਐਮ ਜੀ ਐਨ ਆਰ ਈ ਜੀ ਐਸ)	ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਤੋਂ ਇਹ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਰ ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਜਿਸਦੇ ਬਾਲਗ ਮੈਂਬਰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਹਥੀਂ ਗੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣ, ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 100 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਸਮੇਤ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁੱਹਈਆ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਜੀਵਕਾ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ 100 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਗੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਾਗਤ ਜਮ੍ਹਾ ਮਟੀਰਿਅਲ ਲਾਗਤ ਦਾ 75 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਟੀਰਿਅਲ ਮੁੱਲ ਦਾ 25 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2.	ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ-ਗ੍ਰਾਮੀਣ (ਪੀ ਐਮ ਏ ਵਾਈ-ਜੀ) ਜੋਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਦਰਾ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ (ਆਈ ਏ ਵਾਈ) ਸੀ	ਪੀ ਐਮ ਏ ਵਾਈ-ਜੀ 2022 ਤੱਕ "ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਮਕਾਨ" ਮੁੱਹਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ 01 ਅਪ੍ਰੈਲ 2016 ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ । ਫੰਡ ਵਹਾਅ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 60:40 ਹੈ।
3.	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੇਂਡੂ ਉਪਜੀਵਕਾ ਮਿਸ਼ਨ (ਐਨ ਆਰ ਐਲ ਐਮ)	ਐਨ ਆਰ ਐਲ ਐਮ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਹੁਨਰਮੰਦ ਉਜਰਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਕੇ ਗਰੀਬੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾ ਕੇ ਟਿਕਾਊ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਜੀਵਕਾ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੰਡ ਵਹਾਅ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 60:40 ਹੈ।
4.	ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸਿੰਚਾਈ ਯੋਜਨਾ (ਪੀ ਐਮ ਕੇ ਐਸ ਵਾਈ), ਜੋਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਟੀਗਰੇਟਿਡ ਵਾਟਰ ਸ਼ੈੱਡ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈ ਡਬਲਯੂ ਐਮ ਪੀ) ਸੀ	ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਉਦੇਸ਼ ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨਾ, ਖੇਤ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਸਿੰਚਾਈ ਅਧੀਨ ਕਾਸ਼ਤਯੋਗ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨਾ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ, ਵੰਡ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕੁਸ਼ਲ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਏਕੀਕਰਨ ਕਰਨਾ, ਢੁਕਵੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ, ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਹੱਦ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁਧਤਾ ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਣੀ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਆਦਿ ਹੈ। ਫੰਡ ਵਹਾਅ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 60:40 ਹੈ।
5.	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਰ ਯੂ ਆਰ ਬੀ ਏ ਐਨ ਮਿਸ਼ਨ (ਐਨ ਆਰ ਯੂ ਐਮ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਆਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੁਖਰਜ਼ੀ ਆਰ ਯੂ ਆਰ ਬੀ ਏ ਐਨ ਮਿਸ਼ਨ (ਐਸ ਪੀ ਐਮ ਆਰ ਐਮ)	ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਰ ਯੂ ਆਰ ਬੀ ਏ ਐਨ ਮਿਸ਼ਨ (ਐਨ ਆਰ ਯੂ ਐਮ) ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਮਿਲਤਤਾ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਪੈਂਡੂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਆਰ ਯੂ ਆਰ ਬੀ ਏ ਐਨ' ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਥਾਨਕ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣਾ, ਮੁਢਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਯੋਜਨਾਵੱਧ ਆਰ ਯੂ ਆਰ ਬੀ ਏ ਐਨ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ 21 ਫਰਵਰੀ 2016 ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਸਕੀਮਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸੈਕਟਰ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇਕੁਜੁੱਟ ਕੀਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗਤ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 30 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਕ੍ਰਿਟੀਕਲ ਗੈਪ ਫੰਡਿਗ (ਸੀ ਜੀ ਐਫ) ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਰੋਤ:- ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 2.4

(ਪੈਰ੍ਹਾ 2.10 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਔਨਲਾਈਨ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਤੇ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਪੀ ਆਰ ਆਈ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕੁੱਲ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਔਨਲਾਈਨ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਤੇ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਮੀ (*ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ* ਵਿੱਚ)
2019-20					
1.	ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ	13,264	7,277	6,052	16.83
ਜੋੜ		**13,264**	**7,277**	**6,052**	16.83
2020-21					
1.	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ	22	13	11	15.38
2.	ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ	151	83	80	3.61
3.	ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ	13,266	11,246	10,096	10.23
ਜੋੜ		**13,439**	**11,342**	**10,187**	10.18
2021-22					
1.	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ	22	22	22	0.00
2.	ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ	152	152	152	0.00
3.	ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ	13,266	13,230	13,220	0.08
ਜੋੜ		**13,440**	**13,404**	**13,394**	0.07
2022-23					
1.	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ	22	22	22	0.00
2.	ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ	152	152	150	1.32
3.	ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ	13,239	13,220	13,155	0.49
ਜੋੜ		**13,413**	**13,394**	**13,327**	0.51
ਕੁੱਲ ਜੋੜ		**53,556**	**45,417**	**42,960**	

ਸਰੋਤ:- ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 3.1(ੳ)

(ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.1 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਦਾ ਨਾਂਅ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ)		ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ
1.	ਕਾਦੀਆਂ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	1.	ਔਲਖ ਕਲਾਂ
		2.	ਹਰਚੋਵਾਲ
		3.	ਵਡਾਲਾ ਗਰੰਥੀਆਂ
		4.	ਕਾਹਲਵਾਂ
2.	ਧਾਰੀਵਾਲ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	5.	ਕਲੇਰ ਕਲਾਂ
		6.	ਰਣੀਆ
		7.	ਸੋਹਲ
		8.	ਘੁਮੱਣ ਕਲਾਂ
3.	ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	9.	ਬੁੱਟਰ ਕਲਾਂ
		10.	ਤਾਤਲੇ
		11.	ਤੁਗਲਵਾਲ
		12.	ਭੈਣੀ ਪਸਵਾਲ
4.	ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	13.	ਰਿਆਲੀ ਕਲਾਂ
		14.	ਮਾਨਸੈਦਵਾਲਾ
		15.	ਸਰਚੁਰ
5.	ਫਿਲੌਰ (ਜਲੰਧਰ)	16.	ਬੜਾ ਪਿੰਡ
		17.	ਵਿਰਕ
		18.	ਲਸਾਰਾ
		19.	ਅਪਰਾ
6.	ਭੋਗਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ)	20.	ਭਤਨੂਰਾ ਲੁਬਾਣਾ
		21.	ਘੋਰੇਵਾਹੀ
7.	ਆਦਮਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ)	22.	ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾਂ
		23.	ਹਰੀਪੁਰ
		24.	ਧੋਗੜੀ
		25.	ਬਿਆਸ ਪਿੰਡ
8.	ਮਹਿਤਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ)	26.	ਬਘੇਲਾ
		27.	ਮੰਡਿਆਲਾ
		28.	ਸੰਗੋਵਾਲ
		29.	ਪੰਡੋਰੀ ਖਾਸ
9.	ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ (ਜਲੰਧਰ)	30.	ਸੀਚੇਵਾਲ
		31.	ਕਮਾਲਪੁਰ
		32.	ਜਾਖੋਪੁਰ ਕਲਾਂ
10.	ਜਲੰਧਰ ਪੱਛਮੀ (ਜਲੰਧਰ)	33.	ਬੁਲੰਦਪੁਰ
		34.	ਕਾਹਲਵਾਂ
		35.	ਰਸੂਲਪੁਰ
		36.	ਸਰਾਏ ਖਾਸ
11.	ਮਜੀਠਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	37.	ਕੱਥੂ ਨੰਗਲ
		38.	ਨਾਗ ਕਲਾਂ
		39.	ਭੰਗਾਲੀ ਕਲਾਂ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਦਾ ਨਾਂਅ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ)		ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ
12.	ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	40.	ਤਾਰਾਗੜ੍ਹ
		41.	ਬਲਿਆ ਮੰਝਪੁਰ
		42.	ਬੁੰਡਾਲਾ
		43.	ਚੋਹਾਨ
13.	ਰਈਆ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	44.	ਲਿਧੱਰ
		45.	ਚੌਂਕ ਮਹਿਤਾ
		46.	ਬਿਆਸ (ਬੁੱਡਾ ਥੇਹ)
		47.	ਜੋਧੇ
14.	ਵੇਰਕਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	48.	ਲੋਹਾਰਕਾ ਕਲਾਂ
		49.	ਮਾਨਾਂਵਾਲਾਂ ਕਲਾਂ
		50.	ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸ਼ੁਕਰਚੱਕ
		51.	ਪੰਡੋਰੀ ਵੜੈਚ
15.	ਚੋਗਾਵਾਂ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	52.	ਕੋਹਾਲੀ
		53.	ਖਿਆਲਾ ਕਲਾਂ
		54.	ਕੱਕੜ
		55.	ਲੋਪੋਕੇ
16.	ਨੂਰਪੁਰ ਬੇਦੀ (ਰੂਪਨਗਰ)	56.	ਬਜਰੂਰ
		57.	ਬਰਵਾ
		58.	ਖੇੜਾ ਕਲਮੋਟ
		59.	ਨੰਗਰਾਂ
17.	ਘੱਲ ਖੁਰਦ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	60.	ਫਰੀਦੇ ਵਾਲਾ
		61.	ਸਤਿਆਂ ਵਾਲਾ
		62.	ਤੂਤ
		63.	ਕਬਰਵੱਛਾ
18.	ਜ਼ੀਰਾ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	64.	ਸਨੇਰ
		65.	ਫੇਰੋਕੇ
		66.	ਸੇਖਵਾਂ
		67.	ਮਹੀਆਂ ਵਾਲਾ ਕਲਾਂ
19.	ਅਰਨੀਵਾਲਾ ਸ਼ੇਖ ਸੁਭਾਨ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	68.	ਕੰਧਵਾਲਾ ਹਾਜ਼ਰ ਖਾਨ
		69.	ਡੱਬਵਾਲੀ ਕਲਾਂ
		70.	ਖੋਰਾਂਵਾਲੀ
		71.	ਇਸਲਾਮਵਾਲਾ
20.	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	72.	ਅਟਾਰੀ
		73.	ਖਾਈ ਫੇਮੇ ਕੀ
		74.	ਦੁੱਲਚੀ ਕੇ
		75.	ਝੋਕੇ ਹਰੀਹਰ
21.	ਸਨੌਰ (ਪਟਿਆਲਾ)	76.	ਜਨਹੇੜੀਆਂ
		77.	ਮਰਦਾਹੇੜੀ
		78.	ਨਨਾਨਸੂੰ
		79.	ਦਾਊ ਖੁਰਦ
22.	ਪਾਤੜਾਂ (ਪਟਿਆਲਾ)	80.	ਨਿਆਲ
		81.	ਦੇਧਨਾ
		82.	ਸ਼ੁਤਰਾਣਾ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਦਾ ਨਾਂਅ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ)		ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ
23.	ਘਨੌਰ (ਪਟਿਆਲਾ)	83.	ਚਮਾਰੂ
		84.	ਚੱਪੜ
		85.	ਲੋਹ ਸਿੰਬਲੀ
		86.	ਲਛੜੂ ਕਲਾਂ
24.	ਸਮਾਣਾ (ਪਟਿਆਲਾ)	87.	ਫਤਿਹ ਮਾਜਰੀ
		88.	ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੰਨਾਂ
		89.	ਕੁਲਾਰਾਂ
25.	ਲੁਧਿਆਣਾ-I (ਲੁਧਿਆਣਾ)	90.	ਨਿਊ ਰਾਜ ਗੁਰੂ ਨਗਰ
		91.	ਬੱਲੋਕੇ
		92.	ਧਾਦਰਾਂ
		93.	ਦਾਦ
26.	ਸੁਧਾਰ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	94.	ਹਲਵਾਰਾ
		95.	ਅੱਬੂਵਾਲ
		96.	ਅਕਾਲਗੜ੍ਹ
27.	ਸਮਰਾਲਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	97.	ਉਟਾਲਾਂ
		98.	ਬਗਲੀ ਕਲਾਂ
		99.	ਮਾਣਕੀ
		100.	ਪੁਰਬਾ
28.	ਪੱਖੋਵਾਲ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	101.	ਚੱਪੜ
		102.	ਪੱਖੋਵਾਲ
		103.	ਰਛੀਨ
		104.	ਸਰਾਭਾ
29.	ਲੁਧਿਆਣਾ-II (ਲੁਧਿਆਣਾ)	105.	ਜੰਡਿਆਲੀ
		106.	ਖਾਸੀ ਕਲਾਂ
		107.	ਭੂਪਨਾ
		108.	ਭਾਮੀਆਂ ਕਲਾਂ
30.	ਮਾਛੀਵਾੜਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	109.	ਹੇਡੋਂ ਬੇਟ
		110.	ਸ਼ੇਰਪੁਰ ਬੇਟ
		111.	ਟੋਡਰਪੁਰ
		112.	ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਖਾਮ
31.	ਸਿੱਧਵਾਂ ਬੇਟ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	113.	ਪੁਰੈਂਣ
		114.	ਸਿੱਧਵਾਂ ਬੇਟ
		115.	ਭਰੋਵਾਲ ਕਲਾਂ
32.	ਭੁਨਰਹੇੜੀ (ਪਟਿਆਲਾ)	116.	ਕਚਵਾਂ
		117.	ਪੰਚਾਇਤ ਪੁਰ
		118.	ਕਟਾਖੇਰੀ
		119.	ਨੈਣ ਕਲਾਂ
33.	ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	120.	ਅਕਾਰਪੁਰ ਕਲਾਂ
		121.	ਪੂਰੀਆਂ ਕਲਾਂ

ਸਰੋਤ:– ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 3.1(ਅ)

(ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.1 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 2022-23 ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਾਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਲੜੀ ਨੰ.	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ
1.	ਕਲਾਨੌਰ	1.	ਜਿਓ ਜੁਲਾਹੀ
		2.	ਮਾਨੇਪੁਰ
		3.	ਬੀਓਹਨਕੋਟ
		4.	ਅਗਵਾਨ
2.	ਬਟਾਲਾ	5.	ਕਾਲਾ ਨੰਗਲ
		6.	ਬੱਲੇਵਾਲ
3.	ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ	7.	ਦਾਦੂਜੋਧ
4.	ਭੋਗਪੁਰ	8.	ਕਾਲਾ ਬੱਕਰਾ
		9.	ਕਿੰਗਰਾ ਚੋਵਾਲਾ
5.	ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ	10.	ਮਹਿਮੂਵਾਲ ਯੂਸਫਪੁਰ
6.	ਮਜੀਠਾ	11.	ਚਵਿੰਡਾ ਦੇਵੀ
7.	ਪਾਤੜਾਂ	12.	ਹਮਝੇੜੀ
8.	ਸਮਾਣਾ	13.	ਕਕਰਾਲਾ
9.	ਸੁਧਾਰ	14.	ਬੋਪਾਰਾਏ ਕਲਾਂ
10.	ਸਿੱਧਵਾਂ ਬੇਟ	15.	ਗੋਰਸੀਆਂ ਕਾਦਰ ਬਖਸ਼

ਸਰੋਤ:- ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 3.2

(ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.2(i) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਘੱਟ ਦਰ ਉਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕੁੱਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ				2021-22							2022-23						ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੀ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ (₹)	ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੀ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ (₹) *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿੱਚ*	ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਘੱਟ ਰਾਸ਼ੀ (₹)
				ਏ	*ਕੇ*	*ਐਮ*	*ਕੁੱਲ (ਏਕੜ)*	ਨਿਲਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ				ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ (₹)	ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੀ ਦਰ (₹)	ਨਿਲਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ				ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ (₹)	ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੀ ਦਰ (₹)			
								ਏ	*ਕੇ*	*ਐਮ*	*ਕੁੱਲ (ਏਕੜ)*			*ਏ*	*ਕੇ*	*ਐਮ*	*ਕੁੱਲ (ਏਕੜ)*					
1.	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	ਵੇਰਕਾ	ਪੰਡੋਰੀ ਵੜੈਚ	35	6	0	35.75	3	7	0	3.88	80,500	20,774	2	7	0	2.88	52,700	18,330	2,444	11.76	7,026
2.	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	ਘੱਲ ਖੁਰਦ	ਫਰੀਦੇਵਾਲਾ	24	4	0	24.50	24	4	0	24.50	10,62,500	43,367	24	4	0	24.50	9,93,500	40,551	2,816	6.49	69,000
3.		ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	ਅੱਟਾਰੀ	23	1	3	23.14	18	3	4	18.40	7,26,500	39,484	18	3	4	18.40	6,99,000	37,989	1,495	3.79	27,500
4.	ਜਲੰਧਰ	ਜਲੰਧਰ ਪੱਛਮੀ	ਬੁਲੰਦਪੁਰ	17	5	0	17.63	9	5	0	9.63	4,56,500	47,429	9	5	0	9.63	2,48,000	25,766	21,662	45.67	2,08,500
5.	ਪਟਿਆਲਾ	ਸਮਾਣਾ	ਫਤਿਹ ਮਾਜਰੀ	140	0	0	140.00	136.50	0	0	136.50	73,56,000	53,890	136.50	0	0	136.50	58,29,400	42,706	11,184	20.75	15,26,600
6.			ਕਕਰਾਲਾ	49	0	0	49.00	49	0	0	49.00	21,87,800	44,649	49	0	0	49.00	20,93,700	42,729	1,920	4.30	94,100
7.			ਕੁਲਹਾੜਾ	42	0	0	42.00	40	0	0	40.00	18,08,800	45,220	42	0	0	42.00	15,43,800	36,757	8,463	18.72	3,55,440
8.			ਫਤਿਹਗੜ ਚੰਨਾਂ	28	0	0	28.00	27	0	0	27.00	9,66,000	35,778	26	0	0	26.00	8,33,150	32,044	3,734	10.44	97,072
9.		ਸਨੌਰ	ਜਨ੍ਹੇਰੀਆਂ	84	0	0	84.00	83	0	0	83.00	23,00.500	27,717	82	0	0	82.00	22,16,550	27,031	686	2.48	56,233
10.	ਲੁਧਿਆਣਾ	ਸੁਧਾਰ	ਹਲਵਾਰਾ	39	0	0	39.00	33	0	0	33.00	7,13,000	21,606	33	0	0	33.00	6,03,100	18,276	3,330	15.41	1,09,900
11.		ਸਿੱਧਵਾਂ ਬੇਟ	ਪੁੜੈਨ	50	3	17	50.48	41	4	3	41.52	21,20,000	51,061	39	4	3	39.52	19,69,050	49,826	1,236	2.42	48,827
12.			ਸਿੱਧਵਾਂ ਬੇਟ	26	5	2	26.64	38	4	0	38.50	19,57,500	50,844	38	4	0	38.50	16,35,500	42,481	8,364	16.45	3,22,000
ਜੋੜ				**557**	**24**	**22**	**560.14**	**501.50**	**27**	**7**	**504.93**	**2,17,35,600**		**498.50**	**27**	**7**	**501.93**	**1,87,17,450**		**67,334**		**29,22,198**

ਸਰੋਤ:- ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਨੋਟ: ਏ-ਕੇ-ਐਮ ਏਕੜ ਕਨਾਲ ਮਰਲਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਅੰਤਿਕਾ 3.3

(ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.2(iii) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
1.	ਆਦਮਪੁਰ	ਲੁਟੇਰਾ ਕਲਾਂ	176	1	15	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
2.		ਢੰਡੋਰ	7	4	18	1992	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
3.		ਜਗਰਾਵਾਂ	8	3	0	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
4.		ਮਸਾਣੀਆਂ	0	0	17	2020	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
5.		ਲੇਸੜੀਵਾਲ	5	5	0	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
6.		ਦਿਅੰਤਪੁਰ	10	5	4	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
7.		ਕੂਪੁਰ	2	6	8	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
8.		ਮਨਸੂਰਪੁਰ	9	3	8	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
9.		ਲੁਟੇਰਾ ਖੁਰਦ	15	0	1	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
10.		ਕਠਾਰ	1	1	10	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
11.		ਡਰੋਲੀ ਕਲਾਂ	7	5	9	2018	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਜੇ ਡੀ ਸੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ੳ			**240**	**33**	**90**			
1.	ਭੋਗਪੁਰ	ਗਹਿਲਾੜ੍ਹ	0	3	6	2023	ਐਨ ਏ	ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ
2.		ਅਖਾੜਾ	24	1	17	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
3.		ਬਡਾਲਾ	12	6	14	2017	ਐਨ ਏ	ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ, ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
4.		ਬੁਲੋਵਾਲ	0	7	19	2020	ਐਨ ਏ	ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਕਮ-ਡਾਇਰੇਕਟਰ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
5.		ਕਿੰਗਰਾ ਚੋਵਾਲਾ	12	2	3	2014	ਐਨ ਏ	ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਕਮ-ਡਾਇਰੇਕਟਰ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
6.		ਮੁਮੰਦਪੁਰ	14	7	1	2014	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ਅ			**62**	**26**	**60**			
1.	ਚੋਗਾਵਾਂ	ਭੀਲੋਵਾਲ ਕੱਚਾ	45	2	18	2016	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
2.		ਭਿੰਡੀ ਸੈਦੀਆਂ	17	0	0	2003	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
3.		ਬੁਰਜ	16	1	12	2010	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
4.		ਭਾਗਪੁਰ ਉਤਾਰ	33	7	11	2017	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
5.		ਚਵਿੰਡਾ ਕਲਾਂ	21	1	14	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
6.		ਝੁੰਜ	10	3	19	2013	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
7.		ਜਸਰੋਰ	15	5	2	2011	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
8.		ਕੋਟਲੀ ਔਲਖ	1	0	2	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
9.		ਕੱਕੜ	13	5	13	2021	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
10.		ਕਕੜ	6	7	16	2017	ਐਨ ਏ	ਜੀ ਪੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ
11.		ਪੰਧਾਰੀ	8	0	0	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
12.		ਕਮਾਸਕਾ	42	7	0	2019	ਐਨ ਏ	ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
13.		ਸਿੱਧਵਾਂ	1	0	7	2017	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
14.		ਵੇਣੀਕੇ	14	0	5	2019	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ੲ			**242**	**38**	**119**			
1.	ਧਾਰੀਵਾਲ	ਦੇਵੀਦਾਸਪੁਰ	0	2	18	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
2.		ਕੰਗ	0	5	5	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
3.		ਮਹਾਦੇਵ ਕਲਾਂ	0	0	10	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
4.		ਨੰਗਲ ਜੋਹਲ	0	1	6	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
5.		ਘੁੱਮਣ ਕਲਾਂ	21	7	11	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
6.		ਸੁਚੇਤਗੜ੍ਹ	13	2	19	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
7.		ਦਬੁਰਜੀ	0	3	14	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
8.		ਰਣੀਆ	3	2	12	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
9.		ਕੰਗ	0	0	9	2018	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
10.		ਸਿਧਵਾਂ	0	0	10	2018	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
11.		ਰਣੀਆ	3	0	0	2012	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
12.		ਕੁੰਜਰ	1	5	0	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
13.		ਨੂਰੋਵਾਲੀ	1	0	0	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
14.		ਜ਼ਫਰਵਾਲ	7	0	13	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ਸ			**49**	**27**	**127**			
1.	ਘਨੌਰ	ਪਿੱਪਲ ਮੰਗੋਲੀ	7	0	0	2016	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ਹ			**7**	**0**	**0**			
1.	ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ	ਬੰਡਾਲਾ	11	2	13	2019	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
2.		ਭੰਗਵਾ	1	0	14	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
3.		ਛੀਨਾਂ ਪੱਟੀ	0	6	12	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਜੇ ਡੀ ਸੀ, ਮੋਹਾਲੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
4.		ਮਿਹੋਕਾ	0	5	14	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
5.		ਬੰਡਾਲਾ	1	4	4	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
6.		ਬੰਡਾਲਾ	1	7	11	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
7.		ਬੰਡਾਲਾ	0	2	12	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
8.		ਭੰਗਵਾ	0	0	15	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
9.		ਭੰਗਵਾ	0	2	13	2009	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
10.		ਭੰਗਵਾ	1	5	18	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
11.		ਭੰਗਵਾ	0	7	0	2009	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
12.		ਭੰਗਵਾ	0	8	4	2009	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
13.		ਜੰਡ	3	0	0	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ਕ			**18**	**48**	**130**			
1.	ਜਲੰਧਰ ਪੱਛਮੀ	ਬਲੰਦਪੁਰ	0	1	6	2006	2009	ਖਸਰਾ ਨੰ. (ਐਸ) ਦੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਕਾਰਨ ਕਬਜ਼ਾ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਜੋ ਕਿ ਰੈਵੀਨਿਊ (ਮਾਲ) ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ
2.		ਦਿਆਲਪੁਰ	3	6	4	2019	2021	ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
3.		ਬੱਖੂ ਨੰਗਲ	6	5	6	2019	2021	ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
4.		ਫਤਿਹ ਜਲਾਲ	35	0	0	2010	2020	ਖਸਰਾ ਨੰ. (ਐਸ) ਦੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਕਾਰਨ ਕਬਜ਼ਾ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਜੋ ਕਿ ਰੈਵੀਨਿਊ (ਮਾਲ) ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
5.		ਫਿਰੋਜ਼	2	2	15	2015	2018	ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
6.		ਸਰਾਏ ਖਾਸ	0	5	4	ਐਨ ਏ	2022	ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 07.06.2023 ਸੀ। ਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ਖ			**46**	**19**	**35**			
1.	ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ	ਚਾਚੋਵਾਲ	5	2	0	2016	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ਗ			**5**	**2**	**0**			
1.	ਮਜੀਠਾ	ਗੋਸਲ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ	6	5	13	ਐਨ ਏ	2009	ਮਾਮਲਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ
2.		ਬਾਬੋਵਾਲ	16	5	12	ਐਨ ਏ	2010	ਮਾਮਲਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ
3.		ਕਲੇਰ ਮਾਂਗਟ	3	5	15	ਐਨ ਏ	2015	ਮਾਮਲਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ
4.		ਮਾਨ	10	7	10	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
5.		ਵਡਾਲਾ ਵੀਰਮ	0	3	18	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
6.		ਮਹੱਦੀਪੁਰ	0	5	10	2010	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
7.		ਹੰਸ	1	7	8	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
8.		ਗੋਸਲ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ	6	1	0	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
9.		ਗੋਸਲ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ	1	4	9	2009	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
10.		ਰੱਖ ਨਾਗ	2	1	10	1999	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
11.		ਗੋਸਲ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ	2	3	11	1999	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ਘ			**47**	**46**	**116**			
1.	ਮਹਿਤਪੁਰ	ਉੱਧੋਵਾਲ	55	0	19	--	--	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
2.		ਉਮਰੇਵਾਲ ਬਿੱਲਾ	19	0	18	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
3.		ਸਿੰਘਪੁਰ ਬੇਟ	7	5	3	--	--	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
4.		ਗੌਂਸੂਵਾਲ	34	1	17	--	--	ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ
5.		ਤੰਦੌਰਾ	4	5	17	1993	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
6.		ਬਘੇਲਾ	62	3	0	--	--	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
7.		ਰਾਏਪੁਰ ਗੁਜਰਾਂ	11	0	9	--	--	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ਙ			**192**	**14**	**83**			

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
1.	ਫਿਲੌਰ	ਧੁਲੇਤਾ	3	0	2	-	--	ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਲਈ ਲੰਬਿਤ
2.		ਲੱਲੀਆਂ	0	3	12	-	--	ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ
3.		ਸੰਗਤਪੁਰ	0	0	10	-	--	ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ
4.		ਛੋਕਰਾਂ	0	6	0	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
5.		ਤੂਰਾਂ	7	7	1	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
6.		ਲੋਹਗੜ੍ਹ	6	0	3	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
7.		ਹਰੀਪੁਰ ਖਾਲਸਾ	11	5	15	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
8.		ਜੱਜਾ ਖੁਰਦ	0	4	2	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
9.		ਕਡਿਆਣਾਂ	9	2	13	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
10.		ਚੀਮਾ ਖੁਰਦ	0	0	2	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	31.01.2023 ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
11.		ਕਤਪਾਲੋਂ	0	1	18	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	29.09.2021 ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਚ			**36**	**28**	**78**			
1.	ਰਈਆ	ਸਠਿਆਲਾ	0	3	17	0	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
2.		ਭਲਾਈਪੁਰ ਪੂਰਵਾਂ	4	1	10	--	--	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
3.		ਬੁੱਟਰ ਸਿਵੀਆਂ	1	7	18	--	--	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ਛ			**5**	**11**	**45**			
1.	ਸਮਰਾਲਾ	ਪੀ ਐਸ ਸਮਰਾਲਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ	5	1	17	2020	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
2.			0	5	8	2001	ਐਨ ਏ	ਐਸ ਡੀ ਐਮ, ਸਮਰਾਲਾ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ
3.			0	1	6	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਲੰਬਿਤ
4.			1	1	3	1996	ਐਨ ਏ	ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
5.		ਲੋਪੋਂ	3	0	0	2019	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
6.		ਬਲਾਲਾ	13	5	12	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
7.		ਢਿੱਲਵਾਂ	4	0	0	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
8.		ਘਰਖਾਣਾਂ	0	4	0	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
9.		ਗੋਸ਼ਾਲਾ	0	3	13	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
10.		ਮਨੂੰਪਰ	0	0	4	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਜੇ ਡੀ ਸੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
11.		ਬੋਦਲ	1	1	6	2020	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
12.		ਕਲਾਲ ਮਾਜਰਾ	1	0	0	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
13.		ਰੂਪਾਲੋਂ	68	0	0	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
14.		ਚੱਕਮਾਫੀ	0	0	5	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ਜ			**96**	**21**	**74**			
1.	ਸਨੌਰ	ਅਲੀਪੁਰ ਜੱਟਾਂ	45	18	8	2004	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
2.		ਅਬਾਦੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ	16	14	15	2013	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
3.		ਚਰਾਸੋਂ	16	1	16	2013	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
4.		ਨੰਨਾਨਸੂ	10	6	2	2013	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
5.		ਅਬਾਦੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ	11	5	19	2016	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
6.		ਅਲੀਪੁਰ ਜੱਟਾਂ	18	2	6	2000	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
7.		ਬਲਬੇੜਾ	18	7	4	2014	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
8.		ਬਲਬੇੜਾ	10	3	4	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
9.		ਬਲਬੇੜਾ	29	5	19	2000	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
10.		ਬਿਲਾਸਪੁਰ	32	0	0	1990	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
11.		ਚਰਾਸੋਂ	71	33	72	2003	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
12.		ਦੌਲਤਪੁਰ	12	0	0	1995	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
13.		ਫਲੋਲੀ	3	0	0	2015	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
14.		ਘਲੋੜੀ	3	0	10	2002	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
15.		ਜਫਰਪੁਰ	29	5	11	1990	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
16.		ਮਰਦਨਹੇੜ੍ਹੀ	31	10	25	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
17.		ਮਰਦਨਹੇੜ੍ਹੀ	9	4	1	1990	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
18.		ਮੇਹਰਗੜ੍ਹ ਬੱਤੀ	1	5	7	2014	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
19.		ਨੰਨਾਨਸੂ	4	0	0	2018	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
20.		ਨੰਨਾਨਸੂ	2	0	8	2015	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
21.		ਪਨੌਡੀਅਨ	6	2	6	2015	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
22.		ਬਲਬੇੜਾ	36	7	31	2020	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
23.		ਬਲਬੇੜਾ	7	4	18	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
24.		ਬੋਹੜਪੁਰ	0	2	2	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
25.		ਬਲਬੇੜਾ	6	1	12	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
26.		ਫਤਿਹਪੁਰ ਜੱਟਾਂ	12	5	19	2019	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
27.		ਲਲੀਨਾ	1	1	3	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
28.		ਨੰਨਾਨਸੂ	6	3	5	2018	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
29.		ਨੰਨਾਨਸੂ	4	0	0	--	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਜੇ ਡੀ ਸੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
30.		ਮਰਦਨਹੇੜ੍ਹੀ	4	0	0	--	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਜੇ ਡੀ ਸੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ਝ			**452**	**143**	**323**			
1.	ਵੇਰਕਾ	ਪੰਡੋਰੀ ਵੜੈਚ	22	3	19	2018	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
2.		ਪੰਡੋਰੀ ਵੜੈਚ	2	5	1	2009	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
3.		ਪੰਡੋਰੀ ਵੜੈਚ	2	0	5	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
4.		ਪੰਡੋਰੀ ਵੜੈਚ	4	5	15	-	-	ਮਾਮਲਾ ਫਾਇਲ ਕਰਨਾ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਸੀ
5.		ਭਗਤੂਪਰਾ	5	6	0	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
6.		ਗੌਂਸ਼ਾਬਾਦ	0	2	0	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
7.		ਗੌਂਸ਼ਾਬਾਦ	0	5	4	--	--	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
8.		ਲੋਹਾਰਕਾ ਕਲਾਂ	12	0	0		ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
9.		ਖੈਰਾਬਾਦ	23	5	0	-	-	ਮਾਮਲਾ ਫਾਇਲ ਕਰਨਾ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਸੀ
10.		ਮੂਲੇ ਚੱਕ	0	5	10	--	--	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
11.		ਨੰਗਲੀ	5	0	0	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
12.		ਗੁਮਾਨਪੁਰਾ	7	1	7	--	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਜੇ ਡੀ ਸੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
13.		ਗ਼ਿੰਦਰ	1	6	6	2014	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਜੂਨਿਅਰ ਡਵਿਜ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
14.		ਮੁਰਾਦਪੁਰਾ	12	3	1	--	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ਞ			**95**	**46**	**68**			

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
1.	ਸੁਧਾਰ	ਜੰਗਪੁਰ	11	6	0	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
2.		ਹੰਸ ਕਲਾਂ	1	6	5	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
3.		ਪੰਡੋਰੀ	0	6	1	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
4.		ਪੱਤੀ ਧਾਲੀਵਾਲ (ਸੁਧਾਰ)	15	3	6	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
5.		ਅੱਬੁਵਾਲ	1	5	3	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
6.		ਰੁੜਕਾ	1	0	13	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
7.		ਦਾਖਾ	0	0	3	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
8.		ਹਿਸੋਵਾਲ	0	0	14	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਜੇ ਡੀ ਸੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ
ਟ			**29**	**26**	**45**			
1.	ਜ਼ੀਰਾ	ਲੋਹਕੇ ਖੁਰਦ	20	0	9	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਸ ਡੀ ਐਮ, ਜ਼ੀਰਾ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਫਾਇਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਠ			**20**	**0**	**9**			
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ (ੳ ਤੋਂ ਠ)		**1,641**	**528**	**1,402**			
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਏਕੜ ਵਿੱਚ (ੳ ਤੋਂ ਠ)		**1,715**	**6**	**2**			

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਨੋਟ: ਏ-ਕੇ-ਐਮ ਏਕੜ ਕਨਾਲ ਮਰਲਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਅੰਤਿਕਾ 3.3(ੳ)

(ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.2(iii) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ-ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
1.	ਆਦਮਪੁਰ	ਲੁਟੇਰਾ ਕਲਾਂ	176	1	15	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
2.		ਢੰਡੋਰ	7	4	18	1992	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
3.		ਜਗਰਾਵਾਂ	8	3	0	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
4.		ਮਸਾਣੀਆਂ	0	0	17	2020	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
5.		ਡਰੋਲੀ ਕਲਾਂ	7	5	9	2018	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਜੇ ਡੀ ਸੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
6.	ਭੋਗਪੁਰ	ਅਖਾੜਾ	24	1	17	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
7.		ਬਡਾਲਾ	12	6	14	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ, ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
8.		ਬੁਲੋਵਾਲ	0	7	19	2020	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਕਮ-ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
9.		ਕਿੰਗਰਾ ਚੋਵਾਲਾ	12	2	3	2014	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਕਮ-ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
10.	ਚੋਗਾਵਾਂ	ਬੁਰਜ	16	1	12	2010	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
11.		ਚਵਿੰਡਾ ਕਲਾਂ	21	1	14	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
12.		ਕੋਟਲੀ ਔਲਖ	1	0	2	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
13.		ਪੱਧਰੀ	8	0	0	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
14.		ਵੇਣੀਏਕੇ	14	0	5	2019	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
15.	ਧਾਰੀਵਾਲ	ਕੰਗ	0	0	9	2018	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
16.		ਸਿਧਵਾਂ	0	0	10	2018	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
17.		ਰਾਣੀਆ	3	0	0	2012	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
18.		ਕੁੰਜਰ	1	5	0	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
19.		ਨੂਰੋਵਾਲੀ	1	0	0	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
20.	ਘਨੌਰ	ਪਿਪਲ ਮੰਗੋਲੀ	7	0	0	2016	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
21.	ਜੰਡੀਆਲਾ ਗੁਰੂ	ਬੰਡਾਲਾ	11	2	13	2019	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
22.		ਭੰਗਵਾ	1	0	14	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
23.		ਛੀਨਾ ਪੱਟੀ	0	6	12	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਜੇ ਡੀ ਸੀ ਕੋਰਟ, ਮੋਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
24.		ਮਿਹੋਕਾ	0	5	14	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
25.		ਬੰਡਾਲਾ	1	4	4	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਕਰੋਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
26.		ਬੰਡਾਲਾ	1	7	11	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਕਰੋਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
27.		ਬੰਡਾਲਾ	0	2	12	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਕਰੋਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
28.		ਭੰਗਵਾ	0	0	15	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਕਰੋਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
29.		ਭੰਗਵਾ	0	2	13	2009	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
30.		ਭੰਗਵਾ	1	5	18	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
31.		ਭੰਗਵਾ	0	7	0	2009	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
32.		ਭੰਗਵਾ	0	8	4	2009	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
33.		ਝੰਡ	3	0	0	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਕਰੋਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
34.	ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ	ਚਾਚੋਵਾਲ	5	2	0	2016	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
35.	ਮਜੀਠਾ	ਮਾਨ	10	7	10	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
36.		ਵਡਾਲਾ ਵੀਰਮ	0	3	18	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
37.		ਮਹਾਦੀਪੁਰ	0	5	10	2010	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
38.		ਹੰਸ	1	7	8	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
39.		ਗੋਸਲ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ	6	1	0	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
40.		ਗੋਸਲ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ	1	4	9	2009	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
41.		ਰੱਖ ਨਾਗ	2	1	10	1999	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
42.		ਗੋਸਲ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ	2	3	11	1999	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
43.	ਮਹਿਤਪੁਰ	ਉਮਰੇਵਾਲ ਬਿੱਲਾ	19	0	18	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਆਰ ਡੀ ਪੀ ਕਰੋਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
44.		ਤੰਦੌਰਾ	4	5	17	1993	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
45.	ਰਈਆ	ਸਠਿਆਲਾ	0	3	17	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
46.	ਸਮਰਾਲਾ	ਮਾਨੂੰਪੁਰ	0	0	4	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਜੇ ਡੀ ਸੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
47.		ਪੀ ਐਸ ਸਮਰਾਲਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ	0	5	8	2001	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਐਸ ਡੀ ਐਮ, ਸਮਰਾਲਾ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
48.	ਸਨੌਰ	ਅਲੀਪੁਰ ਜੱਟਾਂ	45	18	8	2004	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
49.		ਅਬਾਦੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ	16	14	15	2013	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
50.		ਚਰਾਸੋਂ	16	1	16	2013	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
51.		ਨੰਨਾਨਸੂ	10	6	2	2013	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
52.		ਅਬਾਦੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ	11	5	19	2016	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
53.		ਅਲੀਪੁਰ ਜੱਟਾਂ	18	2	6	2000	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
54.		ਬਲਬੇੜਾ	18	7	4	2014	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
55.		ਬਲਬੇੜਾ	10	3	4	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
56.		ਬਲਬੇੜਾ	29	5	19	2000	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
57.		ਬਿਲਾਸਪੁਰ	32	0	0	1990	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
58.		ਚਰਾਸੋਂ	71	33	72	2003	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
59.		ਦੌਲਤਪੁਰ	12	0	0	1995	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
60.		ਫਲੋਲੀ	3	0	0	2015	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
61.		ਘਲੋਰੀ	3	0	10	2002	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
62.		ਜਾਫਰਪੁਰ	29	5	11	1990	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
63.		ਮਰਦਨਹੇੜ੍ਹੀ	31	10	25	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
64.		ਮਰਦਨਹੇੜ੍ਹੀ	9	4	1	1990	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
65.		ਮੇਹਰਗੜ੍ਹ ਬੱਤੀ	1	5	7	2014	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
66.		ਨੰਨਾਨਸੂ	4	0	0	2018	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
67.		ਨੰਨਾਨਸੂ	2	0	8	2015	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
68.		ਪਨੌਡੀਅਨ	6	2	6	2015	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
69.		ਨੰਨਾਨਸੂ	4	0	0	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਜੇ ਡੀ ਸੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
70.		ਮਰਦਨਹੇੜ੍ਹੀ	4	0	0	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਜੇ ਡੀ ਸੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
71.	ਵੇਰਕਾ	ਪੰਡੋਰੀ ਵੜੈਚ	22	3	19	2018	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
72.		ਪੰਡੋਰੀ ਵੜੈਚ	2	5	1	2009	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
73.		ਪੰਡੋਰੀ ਵੜੈਚ	2	0	5	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
74.		ਭਗਤਾਪੁਰਾ	5	6	0	2008	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
75.		ਗੌਸ਼ਾਬਾਦ	0	2	0	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
76.		ਨੰਗਲੀ	5	0	0	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
77.		ਗੁਮਾਨਪੁਰਾ	7	1	7	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਜੇ ਡੀ ਸੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
78.		ਸ਼ਿੰਦਰ	1	6	6	2014	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
79.	ਸੁਧਾਰ	ਜੰਗਪੁਰ	11	6	0	2017	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
80.		ਹਿੱਸੋਵਾਲ	0	0	14	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ਜੇ ਡੀ ਸੀ/ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
ਜੋੜ			**825**	**279**	**719**			
ਜੋੜ ਏਕੜ ਵਿੱਚ			**864**	**2**	**19**			

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਨੋਟ: ਏ-ਕੇ-ਐਮ ਏਕੜ ਕਨਾਲ ਮਰਲਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਅੰਤਿਕਾ 3.3(ਅ)

(ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.2(iii) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ– ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੋਲ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
1.	ਚੋਗਾਵਾਂ	ਕਮਾਸਕਾ	42	7	0	2019	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਜਲੰਧਰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
2.	ਸਮਰਾਲਾ	ਬੋਦਲ	1	1	6	2020	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
3.		ਕਲਾਲ ਮਾਜਰਾ	1	0	0	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
4.		ਰੁਪਾਲੀ	68	0	0	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
5.		ਚੱਕਮਾਫੀ	0	0	5	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
6.	ਸਨੌਰ	ਬਲਬੇੜਾ	6	1	12	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
7.		ਫਤਿਹਪੁਰ ਜੱਟਾਂ	12	5	19	2019	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
8.		ਲਲੀਨਾਂ	1	1	3	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
9.		ਨੰਨਾਨਸੂ	6	3	5	2018	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
ਜੋੜ			**137**	**18**	**50**			
ਜੋੜ ਏਕੜ ਵਿੱਚ			**139**	**4**	**10**			

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਨੋਟ: ਏ–ਕੇ–ਐਮ ਏਕੜ ਕਨਾਲ ਮਰਲਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਅੰਤਿਕਾ 3.3(ਏ)

(ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.2(iii) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ-ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ/ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
1.	ਆਦਮਪੁਰ	ਲੇਸੜੀਵਾਲ	5	5	0	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
2.		ਦਿਯੰਤਪੁਰ	10	5	4	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
3.		ਕਪੂਰ	2	6	8	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
4.		ਮਨਸੂਰਪੁਰ	9	3	8	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
5.		ਲੁਟੇਰਾ ਖੁਰਦ	15	0	1	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
6.		ਕਠਾਰ	1	1	10	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
7.	ਧਾਰੀਵਾਲ	ਦੇਵੀਦਾਸਪੁਰ	0	2	18	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
8.		ਕੰਗ	0	5	5	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
9.		ਮਹਾਦੇਵ ਕਲਾਂ	0	0	10	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
10.		ਨੰਗਲ ਜੌਹਲ	0	1	6	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
11.		ਘੁਮਾਣ ਕਲਾਂ	21	7	11	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
12.		ਸੁਚੇਤਗੜ੍ਹ	13	2	19	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
13.		ਦਬੁਰਜੀ	0	3	14	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
14.		ਰਾਣੀਆ	3	2	12	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
15.		ਜਾਫ਼ਰਵਾਲ	7	0	13	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
16.	ਮਹਿਤਪੁਰ	ਉਧੋਵਾਲ	55	0	19	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
17.		ਸਿੰਘਪੁਰ ਬੇਟ	7	5	3	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
18.		ਬਘੇਲਾ	62	3	0	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
19.		ਰਾਏਪੁਰ ਗੁੱਜਰਾਂ	11	0	9	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
20.	ਫਿਲੌਰ	ਛੋਕਰਾਂ	0	6	0	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
21.		ਤੁਰਾਨ	7	7	1	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
22.		ਲੋਹਗੜ੍ਹ	6	0	3	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
23.		ਹਰੀਪੁਰ ਖਾਲਸਾ	11	5	15	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
24.		ਜੱਜਾ ਖ਼ੁਰਦ	0	4	2	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
25.		ਕਿਡਆਣਾ	9	2	13	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
26.	ਰਈਆ	ਭਲਾਈਪੁਰ ਪੂਰਬਨ	4	1	10	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
27.		ਬੁੱਟਰ ਸਿਵੀਆਂ	1	7	18	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
28.	ਸਮਰਾਲਾ	ਲੋਪੋਨ	3	0	0	2019	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
29.		ਬਲਾਲਾ	13	5	12	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
30.		ਢਿਲਵਾਂ	4	0	0	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
31.		ਘਰਖਾਨਾ	0	4	0	2023	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
32.		ਗੋਸ਼ਾਲਾ	0	3	13	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
33.	ਸਨੌਰ	ਬਲਬੇੜਾ	36	7	31	2020	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
34.		ਬਲਬੇੜਾ	7	4	18	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
35.		ਬੋਹੜਪੁਰ	0	2	2	2022	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
36.	ਵੇਰਕਾ	ਲੋਹਾਰਕਾ ਕਲਾਂ	12	0	0	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
37.		ਮੁਰਾਦਪੁਰਾ	12	3	1	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
38.	ਸੁਧਾਰ	ਹੰਸ ਕਲਾਂ	1	6	5	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
39.		ਪੰਡੋਰੀ	0	6	1	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
40.		ਪੱਟੀ ਧਾਲੀਵਾਲ	15	3	6	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
41.		ਅੱਬੂਵਾਲ	1	5	3	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
42.		ਰੁੜਕਾ	1	0	13	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
43.		ਦਾਖਾ	0	0	3	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
44.	ਸਮਰਾਲਾ	ਪੀ ਐਸ ਸਮਰਾਲਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ	5	1	17	2020	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
45.			1	1	3	1996	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
ਜੋੜ			**370**	**132**	**360**			
ਜੋੜ ਏਕੜ ਵਿੱਚ			**388**	**6**	**0**			

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਨੋਟ: ਏ-ਕੇ-ਐਮ ਏਕੜ ਕਨਾਲ ਮਰਲਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਅੰਤਿਕਾ 3.3(ਸ)

(ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.2(iii) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
1.	ਭੋਗਪੁਰ	ਗਹਿਲ੍ਹਾਰ	0	3	6	2023	ਐਨ ਏ	ਕਬਜ਼ਾ ਲੇਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ
2.		ਮੁਸੰਦਪੁਰ	14	7	1	2014	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜੀ ਪੀਜ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
3.	ਚੋਗਾਵਾਂ	ਭੀਲੋਵਾਲ ਕੱਚਾ	45	2	18	2016	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
4.		ਭਿੰਡੀ ਸੈਦਾਂ	17	0	0	2003	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
5.		ਭਾਗੁਪੁਰ ਉਤਾੜ	33	7	11	2017	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
6.		ਝੁੰਜ	10	3	19	2013	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
7.		ਜਸਰੌਰ	15	5	2	2011	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
8.		ਕੱਕੜ	13	5	13	2021	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
9.		ਕਕੜ	6	7	16	2017	ਐਨ ਏ	ਜੀ ਪੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ
10.		ਸਿੱਧਵਾਂ	1	0	7	2017	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
11.	ਜਲੰਧਰ ਪੱਛਮੀ	ਬੁਲੰਦਪੁਰ	0	1	6	2006	2009	ਖਸਰਾ ਨੰ.(ਐਸ) ਦੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਕਾਰਨ ਕਬਜ਼ਾ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰੈਵੀਨਿਊ (ਮਾਲ) ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ
12.		ਦਿਆਲਪੁਰ	3	6	4	2019	2021	ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
13.		ਬੱਖੂ ਨੰਗਲ	6	5	6	2019	2021	ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
14.		ਫਤਿਹ ਜਲਾਲ	35	0	0	2010	2020	ਖਸਰਾ ਨੰ.(ਐਸ) ਦੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਕਾਰਨ ਕਬਜ਼ਾ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰੈਵੀਨਿਊ (ਮਾਲ) ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ
15.		ਫਿਰੋਜ਼	2	2	15	2015	2018	ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
16.		ਸਰਾਏ ਖਾਸ	0	5	4	ਐਨ ਏ	2022	ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 07.06.2023 ਸੀ। ਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
17.	ਮਜੀਠਾ	ਗੋਸਲ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ	6	5	13	ਐਨ ਏ	2009	ਮਾਮਲਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ
18.		ਬਾਬੋਵਾਲ	16	5	12	ਐਨ ਏ	2010	ਮਾਮਲਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ
19.		ਕਲੇਰ ਮਾਂਗਟ	3	5	15	ਐਨ ਏ	2015	ਮਾਮਲਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ
20.	ਮਹਿਤਪੁਰ	ਗੌਂਸੂਵਾਲ	34	1	17	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ
21.	ਧੂਲੇਟਾ ਲੱਲੀਆਂ	ਧੂਲੇਟਾ	3	0	2	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਲਈ ਲੰਬਿਤ
22.		ਲੱਲੀਆਂ	0	3	12	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ
23.		ਸੰਗਤਪੁਰ	0	0	10	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸੀ
24.		ਚੀਮਾ ਖੁਰਦ	0	0	2	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਰੰਟ 31.01.2023 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
25.		ਕਤਪਾਲੋਂ	0	1	18	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਰੰਟ 29.09.2021 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜੀ ਪੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ			ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਲ	ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
			ਏ	ਕੇ	ਐਮ			
26.	ਵੇਰਕਾ	ਪੰਡੋਰੀ ਵੜੈਚ	4	5	15	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
27.		ਗੌਸ਼ਾਬਾਦ	0	5	4	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
28.		ਖੈਰਾਬਾਦ	23	5	0	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
29.		ਮੁੱਲੇ ਚੱਕ	0	5	10	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਦਾਖਲ ਵਾਰੰਟ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਕੋਲ ਲੰਬਿਤ ਸੀ
30.	ਜ਼ੀਰਾ	ਲੋਹਕੇ ਖੁਰਦ	20	0	9	ਐਨ ਏ	ਐਨ ਏ	ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਸ ਡੀ ਐਮ, ਜ਼ੀਰਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
31.	ਸਮਰਾਲਾ	ਪੀ ਐਸ ਸਮਰਾਲਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ	0	1	6	2021	ਐਨ ਏ	ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਲੰਬਿਤ
ਜੋੜ			**309**	**99**	**273**			
ਜੋੜ ਏਕੜ ਵਿੱਚ			**323**	**0**	**13**			

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਨੋਟ: ਏ–ਕੇ–ਐਮ ਏਕੜ ਕਨਾਲ ਮਰਲਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਅੰਤਿਕਾ 3.4

(ਪੈਰ੍ਹਾ 3.2.2.4 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾ ਹੋਣਾ

(₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਪੀ ਆਰ ਆਈਜ਼ ਦੇ ਨਾਂਅ	ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਖੋਖੇਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਹਾਲ/ਪਲਾਟ/ਕਲੱਬ/ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਬਕਾਇਆ ਕਿਰਾਇਆ
1.	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਗਰਦਾਸਪੁਰ	214	0	0	234.56
2.	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਜਲੰਧਰ	55	0	0	147.62
3.	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਰੂਪਨਗਰ	2	0	4	33.88
4.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਮਾਜਰੀ	21	0	0	7.16
5.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ	67	0	0	10.84
6.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਮਹਿਤਪੁਰ	7	0	0	0.71
7.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਵੇਰਕਾ	21	0	0	8.87
8.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ	67	0	0	4.33
9.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਮਜੀਠਾ	8	0	0	3.78
10.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਫਿਲੌਰ	32	0	0	43.66
11.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਭੋਗਪੁਰ	39	35	0	54.48
12.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਨੂਰਪੁਰ ਬੇਦੀ	11	0	0	3.21
13.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਘੱਲ ਖੁਰਦ	8	0	271	78.12
14.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	32	0	1	129.93
15.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਸੁਧਾਰ	15	0	0	2.58
16.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਚੋਗਾਵਾਂ	1	0	0	0.67
17.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਜ਼ੀਰਾ	8	0	0	1.07
18.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਮਾਛੀਵਾੜਾ	9	0	0	2.97
19.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਬਟਾਲਾ	58	0	1	64.33
20.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ	25	0	0	7.04
21.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਮਾਜਰੀ ਅਧੀਨ ਜੀ ਪੀ ਮਾਜਰੀ	10	0	0	2.60
22.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਭੋਗਪੁਰ ਅਧੀਨ ਜੀ ਪੀ ਘੋਰਾਵਾਹੀ	5	0	0	0.58
23.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਮਹਿਤਪੁਰ ਅਧੀਨ ਜੀ ਪੀ ਬਘੇਲਾ	4	0	0	0.48
24.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਮਹਿਤਪੁਰ ਅਧੀਨ ਜੀ ਪੀ ਪੰਡੋਰੀ ਖਾਸ	3	0	0	0.92
25.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਫਿਲੌਰ ਅਧੀਨ ਜੀ ਪੀ ਅਪਰਾ	36	0	0	117.44
26.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਆਦਮਪੁਰ ਅਧੀਨ ਜੀ ਪੀ ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾ	18	0	0	1.43
27.	ਈ ਓ ਪੀ ਐਸ ਸਿੱਧਵਾਂ ਬੇਟ ਅਧੀਨ ਜੀ ਪੀ ਪੁਰੈਨ	5	0	0	0.30
ਜੋੜ		**781**	**35**	**277**	**963.56**

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 6.1

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.1.1 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

2023-24 ਦੌਰਾਨ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ	ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ
1.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਅਬੋਹਰ	2021-23	42.	ਐਮ ਸੀ ਪੱਟੀ	2019-23
2.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	2022-23	43.	ਐਮ ਸੀ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	2022-23
3.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਮੋਗਾ	2022-23	44.	ਐਮ ਸੀ ਬਨੂੜ	2020-23
4.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਪਠਾਨਕੋਟ	2022-23	45.	ਐਮ ਸੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	2019-23
5.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਪਟਿਆਲਾ	2022-23	46.	ਐਮ ਸੀ ਦੋਰਾਹਾ	2019-23
6.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਫਗਵਾੜਾ	2022-23	47.	ਐਮ ਸੀ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ	2022-23
7.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਲੁਧਿਆਣਾ	2022-23	48.	ਐਮ ਸੀ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ	2022-23
8.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਠਿੰਡਾ	2022-23	49.	ਐਮ ਸੀ ਦੀਨਾਨਗਰ	2019-23
9.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਟਾਲਾ	2022-23	50.	ਐਮ ਸੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ	2017-23
10.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	2022-23	51.	ਐਮ ਸੀ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ	2017-23
11.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਜਲੰਧਰ	2022-23	52.	ਐਮ ਸੀ ਖਰੜ	2022-23
12.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਕਪੂਰਥਲਾ	2022-23	53.	ਐਮ ਸੀ ਸੰਗਰੂਰ	2022-23
13.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਐਸ ਏ ਐਸ ਨਗਰ	2022-23	54.	ਐਮ ਸੀ ਸਮਾਣਾ	2020-23
14.	ਐਮ ਸੀ ਬਰਨਾਲਾ	2022-23	55.	ਐਮ ਸੀ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਦਾਖਾ	2019-23
15.	ਐਮ ਸੀ ਬਰੇਟਾ	2019-23	56.	ਐਮ ਸੀ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ	2019-23
16.	ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	2019-23	57.	ਐਮ ਸੀ ਮੁਦਕੀ	2019-23
17.	ਐਮ ਸੀ ਧੂਰੀ	2019-23	58.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	2020-23
18.	ਐਮ ਸੀ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ	2022-23	59.	ਐਮ ਸੀ ਨਾਭਾ	2021-23
19.	ਐਮ ਸੀ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ	2022-23	60.	ਐਮ ਸੀ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	2022-23
20.	ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ	2019-23	61.	ਐਮ ਸੀ ਬੁਢਲਾਡਾ	2022-23
21.	ਐਮ ਸੀ ਗੁਰਾਇਆ	2019-23	62.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	2018-23
22.	ਐਮ ਸੀ ਰੂਪਨਗਰ	2019-23	63.	ਐਮ ਸੀ ਕੋਟਕਪੂਰਾ	2022-23
23.	ਐਮ ਸੀ ਖੰਨਾ	2021-23	64.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਏਕੋਟ	2019-23
24.	ਐਮ ਸੀ ਕੁਰਾਲੀ	2020-23	65.	ਟੀ ਸੀ ਅਜਨਾਲਾ	2019-23
25.	ਐਮ ਸੀ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ	2021-23	66.	ਟੀ ਸੀ ਚੀਮਾ	2019-23
26.	ਐਮ ਸੀ ਮੋਰਿੰਡਾ	2019-23	67.	ਟੀ ਸੀ ਦਿੜਬਾ	2019-23
27.	ਐਮ ਸੀ ਮੁਕਤਸਰ	2022-23	68.	ਟੀ ਸੀ ਬੋਹਾ	2018-23
28.	ਐਮ ਸੀ ਨੰਗਲ	2021-23	69.	ਟੀ ਸੀ ਘਨੌਰ	2020-23
29.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਮਦਾਸ	2019-23	70.	ਟੀ ਸੀ ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ	2019-23
30.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਜਪੁਰਾ	2021-23	71.	ਟੀ ਸੀ ਮਲੂਕਾ	2019-23
31.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ	2021-23	72.	ਟੀ ਸੀ ਸ਼ਾਹਕੋਟ	2019-23
32.	ਐਮ ਸੀ ਡੇਰਾਬੱਸੀ	2022-23	73.	ਟੀ ਸੀ ਹੰਡਿਆਇਆ	2019-23
33.	ਐਮ ਸੀ ਸੁਜਾਨਪੁਰ	2019-23	74.	ਟੀ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ ਖਾਸ	2019-23
34.	ਐਮ ਸੀ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ	2022-23	75.	ਟੀ ਸੀ ਰਈਆ	2019-23
35.	ਐਮ ਸੀ ਸਰਹਿੰਦ	2019-23	76.	ਟੀ ਸੀ ਭਾਦਸੋਂ	2020-23
36.	ਐਮ ਸੀ ਅਮਲੋਹ	2019-23	77.	ਟੀ ਸੀ ਅਮਰਗੜ੍ਹ	2018-23
37.	ਐਮ ਸੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ	2019-23	78.	ਟੀ ਸੀ ਜੋਗਾ	2019-23
38.	ਐਮ ਸੀ ਜਗਰਾਉਂ	2022-23	79.	ਟੀ ਸੀ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਹਿਬ	2020-23
39.	ਐਮ ਸੀ ਸਮਰਾਲਾ	2019-23	80.	ਟੀ ਸੀ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ	2019-23
40.	ਐਮ ਸੀ ਮੌੜ	2022-23	81.	ਟੀ ਸੀ ਮਖੂ	2019-23
41.	ਐਮ ਸੀ ਲਾਲੜੂ	2022-23			

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਐਮ. ਕਾਰਪ- ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਐਮ ਸੀ:- ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਟੀ ਸੀ:- ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲ

ਅੰਤਿਕਾ 6.2

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.1.2(1) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਾਰਨ ਅਨਿਯਮਿਤ ਖਰਚਾ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਯੂ ਐਲ ਬੀ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ (₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)	ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ	ਕੰਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ
1.	ਫੌਜੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਵਾਰਡ ਨੰ. 17 ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਮੁਨਾ ਐਨਕਲੇਵ ਵਿੱਚ ਗਲੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਆਰ ਸੀ ਅਨੁਮਾਨ।	ਐਮ ਸੀ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	52.11	ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸੁਪਰਡੰਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
2.	ਵਾਰਡ ਨੰ. 5 ਬੀੜਵਾਲਾ ਸੜਕ 'ਤੇ ਨਾਈਆਂ ਬਣਾਵੁਣਾ ਅਤੇ ਗਲੀਆਂ 'ਤੇ ਇੰਟਰਲਾਕ ਟਾਈਲਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵਿਛਾਉਣਾ।	ਟੀ ਸੀ ਹੰਡਿਆਇਆ	56.19	ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸੁਪਰਡੰਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
3.	ਪ੍ਰੇਮ ਨਗਰ ਬੋਹਰਾਵਾਲ, ਵਾਰਡ ਨੰ. 18 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਟਾਲਾ	51.34	ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸੁਪਰਡੰਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
4.	ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਹਾਲ ਚੌਕ ਤੋਂ ਖਜੂਰੀ ਗੇਟ ਵਾਰਡ ਨੰ. 36 ਤੱਕ ਆਰ ਐਮ ਸੀ ਦਾ ਪੀ/ਐਲ।	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਟਾਲਾ	68.36	ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸੁਪਰਡੰਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
5.	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੋਡ ਤੋਂ ਐਚ/ਓ ਜੱਜ ਮਧੋਕ ਵਾਰਡ ਨੰ. 9 ਤੱਕ ਪੀ/ਐਫ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲ।	ਐਮ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ	4.80	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
6.	ਵਾਰਡ ਨੰ. 6 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਇਲ ਅਤੇ ਨਾਲੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ।	ਐਮ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ	9.45	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
7.	ਵਾਰਡ ਨੰ. 13 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਇਲਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ।	ਐਮ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ	9.02	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
8.	ਬਸਤੀਚਹਲਾ ਫਿਰਨੀ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਫ 60 ਐਮ.ਐਮ. ਇੰਟਰਲੋਕਿੰਗ ਟਾਇਲ।	ਐਮ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ	8.41	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
9.	ਵਾਰਡ ਨੰ. 2 ਅਤੇ ਬਸਤੀ ਕਾਚਰਵਾਲੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲੋਕਿੰਗ ਟਾਇਲ 60 ਐਮ. ਐਮ. ਅਤੇ ਨਾਲੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।	ਐਮ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ	7.66	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
10.	ਵਾਰਡ ਨੰ. 13 ਵਿੱਚ ਬਸਤੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਚ/ਓ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲ ਦਾ ਕੰਮ।	ਐਮ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ	15.20	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਯੂ ਐਲ ਬੀ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ (₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)	ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ	ਕੰਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ
11.	ਵਾਰਡ ਨੰ. 2 ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਵੇਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	ਐਮ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ	22.42	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
12.	ਡਾ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਾਰਡ ਨੰ. 7 ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਤੇ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	ਐਮ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ	24.98	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
13.	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੋਡ ਤੋਂ ਫੀਡ ਫੈਕਟਰੀ ਤੱਕ 80 ਐਮ.ਐਮ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾ ਦਾ ਕੰਮ।	ਐਮ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ	11.23	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
14.	ਰਵਿਦਾਸ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ।	ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ	15.00	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
15.	ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ	15.27	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
16.	ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਮਿਸਤਰੀ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ	10.49	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
17.	ਵਾਰਡ ਨੰ. 06 ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ	23.72	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
18.	ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਰੋਡ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ	8.21	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
19.	ਕੁੱਕੂ ਪੱਤਰਾਕਰ ਦੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਆਈ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ	13.42	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
20.	ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਘਰ, ਤੋਂ ਆਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਦੀ ਗਲੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ	8.23	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
21.	ਗਰੋਵਰ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਵਰੀਅਮ ਹਾਊਸ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਤੱਕ ਆਈ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ	6.38	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
22.	ਸ਼ੀਤਲਾ ਮਾਤਾ ਮੰਦਰ ਤੋਂ ਦੁਰਗਾ ਮਾਤਾ ਮੰਦਰ ਤੱਕ ਬਰਮ ਟਾਈਲਾਂ।	ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ	12.28	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	ਸਹਾਇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ
ਜੋੜ			**454.17**		

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 6.3

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.1.2(3) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਰਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਵਿਵਰਣੀ

(₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ	ਵੱਧ ਅਦਾਇਗੀ	ਵੱਧ ਅਦਾਇਗੀ (ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿੱਚ)
(1.)	**(2.)**	**(3.)**	**(4.)**	**(5.)**	**(6.= 5-4)**	**(7)**
1.	ਟੀ ਸੀ ਅਜਨਾਲਾ	ਪੀ/ਐਲ ਆਰ ਐਮ ਸੀ ਐਚ/ਓ ਬਾਥਨ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਤੋਂ ਐਫ ਜੀ ਸੀ ਸੜਕ (44 ਫੁੱਟ)।	28.96	35.20	6.24	36.48
2.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਟਾਲਾ	ਡਾ. ਅਸ਼ੋਕ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੰਧ ਸਾਹਿਬ, ਠਠਿਆਰੀ ਗੇਟ ਵਾਰਡ ਨੰ. 28 ਤੱਕ ਗਲੀਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।	22.20	26.18	3.98	17.92
3.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਟਾਲਾ	ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਹਾਲ ਚੌਕ ਤੋਂ ਖਜ਼ੂਰੀ ਗੇਟ ਵਾਰਡ ਨੰ. 36 ਤੱਕ ਆਰ ਐਮ ਐਫ ਦਾ ਪੀ/ਐਲ।	68.36	85.15	16.79	24.56
4.	ਐਮ ਸੀ ਬਰੇਟਾ	ਗਊਸ਼ਾਲਾ ਫਾਟਕ ਤੋਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੋਠੀ ਤੱਕ ਮੈਟਲ ਰੋਡ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ।	30.40	42.24	11.84	38.94
5.	ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਤੋਂ ਐੱਚ/ਓ ਗਿਆਨੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੱਕ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	13.06	17.78	4.72	36.14
6.	ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	ਲੀਲੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	11.35	12.85	1.5	13.21
7.	ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	ਲੁਥਰੀਆ ਵਾਲੀ ਦੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	10.22	11.98	1.76	17.22
ਜੋੜ			**184.55**	**231.38**	**46.83**	

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 6.4

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.1.2(4) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

(₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)

ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਵਾਊਚਰ/ਐਮ ਬੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਸ਼ੀ	ਨਿਰੋਲ ਰਾਸ਼ੀ (ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ)	ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ
ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	ਵਾਰਡ ਨੰ. 1,3,7 ਵਿਖੇ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ	19.53	16.80	07.04.2021
	ਵਾਰਡ ਨੰ. 8, 10 ਅਤੇ 13 ਵਿਖੇ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ	18.37	15.80	12.04.2021
	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ	15.93	13.54	07.04 2021
	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀ ਸੀ ਦਾ ਪੀ/ਐਲ	8.90	7.65	04.03.2022
	ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀ ਸੀ ਦਾ ਪੀ/ਐਲ	23.12	19.89	15.12.2020
ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ	ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਗਰੁੱਪ ਡੀ	30.87	30.00	01.02.2022
	ਗਰੁੱਪ ਸੀ	30.65	20.00	17.01.2022
	ਗਰੁੱਪ ਏ	23.35	10.00	21.01.2022
ਐਮ ਸੀ ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ	ਡਾ. ਜਿੰਦਲ ਦੀ ਗਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਪੀ/ਐਲ ਆਈ/ਟੀ	1.24	1.07	01.10.2022
	ਖੰਨੀ ਕਾਲਰਾਂ ਵਾਲਾ ਤੋਂ ਰੋਮੀ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਐਚ/ਓ ਦਾ ਪੀ/ਐਲ ਆਈ/ਟੀ	7.29	6.34	01.10.2022
	ਅਜੀਤ ਗਿੱਲ ਰੋਡ ਦਾ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਕੰਮ	8.24	7.17	01.10.2202
ਐਮ ਸੀ ਬੁਢਲਾਡਾ	ਫੁਆਰਾ ਚੌਕ ਤੋਂ ਕੁਲਾਣਾ ਚੌਕ ਤੱਕ ਸੀ ਸੀ ਰੋਡ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ	20.53	14.32	24.07.2019
		12.89	8.99	29.04.2019
	ਸਾਈਡ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੇਲਵੇ ਸੀ ਸੀ ਰੋਡ	27.51	19.19	16.04.2019
		16.15	11.27	14.05.2019
		27.48	19.00	28.05.2019
ਜੋੜ			**221.03**	

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 6.5

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.1.2(5) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਤਕਨੀਕੀ-ਵਿੱਤੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਪੈਨਲ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ

(₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ
1.	ਐਮ ਸੀ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	ਕੇਲੋਂ ਗੇਟ ਤੋਂ ਸੱਤਾ ਚੌਕ ਨੇੜੇ ਪੀ ਐਲ ਆਰ ਐਮ ਸੀ।	08.12.22	87.73	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	53.69
2.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਠਿੰਡਾ	ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਜ਼ੋਨ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 8 ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਕੱਟਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ, ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਪੀ ਸੀ ਲਿੰਕਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।	15.11.21	48.90	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	53.88
3.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਠਿੰਡਾ	ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਫੇਜ਼ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿਖੇ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਰੀਕਾਰਪੇਟਿੰਗ (ਭਾਗ-3) ਐਚ ਨੰ. 1 ਤੋਂ 101, 312 ਤੋਂ 419)।	18.11.21	49.93	ਬੀ ਡੀ ਏ ਫੰਡ	46.31
4.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਠਿੰਡਾ	ਆਦਰਸ਼ ਨਗਰ ਗਲੀ ਨੰਬਰ 10, 10/ਏ, 10/3 ਅਤੇ 11 ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਮੈਟਲਡ ਸੜਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ (2ਜਾ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ)।	11.05.21	40.95	ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਐਮ ਸੀ ਫੰਡ	40.70
5.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਠਿੰਡਾ	ਜਨਤਾ ਨਗਰ ਵਾਰਡ ਨੰ. 47 ਦੀਆਂ ਗਲੀ ਨੰ. 2 ਤੋਂ 8 ਅਤੇ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀ ਸੀ ਲਗਾਉਣਾ (4ਥਾ ਮੱਦਾ ਪੱਤਰ)।	12.05.21	45.83	ਪੀ. ਐਮ-3	45.60
6.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਠਿੰਡਾ	ਰਾਜਾ ਬਾਗ ਵਾਰਡ ਨੰ. 1 ਦੀਆਂ ਸਟਰੀਟ ਨੰ. 1,2,3,4 ਅਤੇ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਡੀ ਬੀ ਪੇਵਿੰਗ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ।	18.11.21	49.84	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	48.09
7.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਠਿੰਡਾ	ਕੈਂਸਰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭੱਟਾ ਜੱਮੀ ਪੌ ਵਾਲੀ ਮੇਨ ਰੋਡ ਵਾਰਡ ਨੰ. 16 ਤੱਕ ਪੀ/ਲੇਇੰਗ ਸਟੋਨ ਮੈਟਲ ਅਤੇ 20 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਮੋਟਾ ਪੀ ਸੀ।	15.11.21	48.55	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	45.03
8.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਠਿੰਡਾ	ਜ਼ੋਨ ਨੰ. 5 ਵਾਰਡ ਨੰ. 1, ਆਦਰਸ਼ ਨਗਰ, ਸਟ੍ਰੀਟ ਨੰ. 31 ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਂਚਾਂ 28, 23/4, 1/4 ਤੋਂ 23/4 ਤੱਕ ਅਤੇ ਫਿਰਨੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਰੋਡ ਤੇ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਿੱਚ ਈ/ਫਿਲਿੰਗ ਅਤੇ ਡੀ ਬੀ ਪੇਵਿੰਗ।	20.12.21	48.66	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	41.27
9.	ਟੀ ਸੀ ਅਜਨਾਲਾ	ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਪੇਵਰ ਬਲਾਕ ਟਾਇਲਜ਼ ਸਟ੍ਰੀਟ ਇੰਦਰਜੀਤ ਬੈਂਕ ਵਾਲਾ ਵਾਰਡ ਨੰ. 11 ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਕਲੋਨੀ ਟੀ ਸੀ ਅਜਨਾਲਾ ਵਿੱਖੇ।	23.06.21	29.00	ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ	22.85
10.	ਟੀ ਸੀ ਅਜਨਾਲਾ	ਮਿਲਖੀ ਡੇਅਰੀ ਤੋਂ ਡੇਰਾ ਰੋਡ ਅਜਨਾਲਾ ਤੱਕ ਆਰ ਐਮ ਸੀ ਸੜਕ।	01.06.21	28.83	ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ	27.89
11.	ਟੀ ਸੀ ਅਜਨਾਲਾ	ਸ਼ਰਮਾ ਫਿਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਲੀ, ਸੰਧੂ ਧਰਮ ਕੰਡਾਂ ਮੇਨ ਸੜਕ ਏ ਐਸ ਆਰ ਤੱਕ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਇਲਾਂ।	13.12.21	19.87	ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ	14.93

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ
12.	ਟੀ ਸੀ ਅਜਨਾਲਾ	ਟੀ ਸੀ ਅਜਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਮਾਸਟਰ ਰਾਜੀਵ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਕਲੋਨੀ ਵਾਰਡ ਨੰ. 10 ਦੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਮੁੱਖ ਗਲੀ ਤੋਂ ਨਾਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	23.06.21	19.70	ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ	17.51
13.	ਟੀ ਸੀ ਅਜਨਾਲਾ	ਟੀ ਸੀ ਅਜਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਗਲੀ ਬਾਜਵਾ ਵਾਲੀ ਬਾਜੀਗਰ ਮਹੱਲਾ ਵਾਰਡ ਨੰ. 12 ਵਿਖੇ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਂਕਿੰਗ ਪੇਵਰ ਬਲਾਕ।	01.06.21	16.77	ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ	15.83
14.	ਟੀ ਸੀ ਅਮਰਗੜ੍ਹ	ਗਿੱਲ ਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਚੰਦਰਾ ਮੋਰੇ ਨਾਭਾ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਰੋਡ ਤੱਕ ਸਾਈਡ ਬਰਮ 'ਤੇ 80 ਐਮ ਐਮ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਦਾ ਪੀ/ਐਫ।	21.09.21	49.90	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	51.27
15.	ਟੀ ਸੀ ਅਮਰਗੜ੍ਹ	ਡੇਰਾ ਚੰਨੁੰਡਾ ਮੋੜ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਚੰਦ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੱਕ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਨਾਭਾ ਸੜਕ 'ਤੇ ਸਾਈਡ ਬਰਮ 'ਤੇ 80 ਐਮ ਐਮ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਦਾ ਪੀ/ਐਫ।	21.09.21	32.33	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	33.65
16.	ਟੀ ਸੀ ਅਮਰਗੜ੍ਹ	ਪੂਰੂ ਰੋਡ ਤੋਂ ਸਟਰੀਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਤੋਂ ਸੂਰੂ ਸੜਕ ਪੀ/ਐਫ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	03.09.21	17.75	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	10.77
17.	ਟੀ ਸੀ ਅਮਰਗੜ੍ਹ	ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਵਰੇਜ ਲਾਈਨਾਂ ਲਈ ਰੋਡ ਚੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।	06.04.22	13.53	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	14.20
18.	ਟੀ ਸੀ ਅਮਰਗੜ੍ਹ	ਸ਼ਾਮ ਵਿੱਚ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਅਤੇ ਪੀ/ਐਫ ਟਾਈਲਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।	19.07.21	11.95	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	8.80
19.	ਟੀ ਸੀ ਅਮਰਗੜ੍ਹ	ਆਰ/ਓ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਸੀ ਦੀ ਗਲੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਗਲੀ ਨੰ. 2 ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਫ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	01.12.21	11.66	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	12.50
20.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	ਟਗਵਾਰ ਗਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ।	28.07.21	13.13	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	11.26
21.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	ਮੋਲਰੀ ਗੇਟ ਤੋਂ ਲਜਿੰਦਰਾ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ ਤੱਕ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲ।	10.09.20	23.30	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	22.22
22.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕਸਰ ਚੁੰਗੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੱਕ 80 ਐਮ ਐਮ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	10.09.20	49.00	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	45.07
23.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲ।	04.10.21	24.50	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	17.44
24.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	ਪੰਡੋਰੀ ਗੇਟ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਤਾਲ ਤੱਕ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	10.09.20	23.30	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	22.24
25.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਗਾਰਮੈਂਟ ਤੋਂ 60 ਐਮ ਐਮ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	10.09.20	13.55	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	11.41
26.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸ਼ੀਤਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਤੱਕ ਪੀ ਸੀ ਲਗਾਉਣਾ।	27.04.21	12.38	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	12.10

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ
27.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	ਢੋਲੇਵਾਲਾ ਸੜਕ ਤੋਂ ਬੀ ਪੀ ਓ ਦਫ਼ਤਰ ਤੱਕ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲ।	25.11.22	12.33	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	8.45
28.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	ਰੀਸੋਇਲਿੰਗ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲ ਸਟ੍ਰੀਟ ਮੁਹੱਲਾ ਪੱਬੀਆ।	30.03.21	12.00	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	12.02
29.	ਐਮ ਸੀ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ	ਟਿਪ ਟੌਪ ਬਿਊਟੀ ਪਾਰਲਰ ਤੋਂ ਸ਼ਮਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਤੱਕ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਪੀ/ਐਲ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਮਾਰਕਡ ਇੰਟਰਲਾਕ ਟਾਈਲ।	07.01.22	45.78	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਗ੍ਰਾਂਟ	23.74
30.	ਐਮ ਸੀ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ	ਹਸਨਰ ਚੌਕ ਤੋਂ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਤੱਕ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਪੀ/ਐਲ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਮਾਰਕਡ ਇੰਟਰਲਾਕ ਟਾਈਲਾਂ।	07.01.22	37.36	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਗ੍ਰਾਂਟ	32.42
31.	ਐਮ ਸੀ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ	ਵਾਰਡ ਨੰ. 11 ਬਾਦਲ ਰੋਡ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਤੋਂ ਖੰਡੂ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਤੱਕ ਲਈ ਪੀ/ਐਲ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਮਾਰਕਡ ਇੰਟਰਲਾਕ ਟਾਈਲਾਂ।	31.12.21	15.78	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਗ੍ਰਾਂਟ	12.09
32.	ਐਮ ਸੀ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ	ਰਮੇਸ਼ ਭਾਗਲਾ ਦੀ ਫੈਕਟਰੀ ਵਾਰਡ ਨੰ. 15 ਬਾਦਲ ਰੋਡ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਮਾਰਕਡ ਇੰਟਰਲਾਕ ਟਾਈਲਾਂ।	31.12.21	10.88	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਗ੍ਰਾਂਟ	7.11
33.	ਐਮ ਸੀ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ	ਵਾਰਡ ਨੰ. 4 ਲਛਮਣ ਕਲੋਨੀ ਗਲੀ ਨੰ. 4, ਸਮੈਗ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਦੀ ਕੋਠੀ ਦੇ ਨਾਲ ਗਲੀ ਜਗਰਾਜ ਵੈਲਫੇਅਰ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਮਾਰਕਡ ਟਾਈਲਾਂ।	31.12.21	10.80	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਗ੍ਰਾਂਟ	8.97
34.	ਐਮ ਸੀ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ	ਐਮ ਸੀ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ ਦੇ ਵਾਰਡ ਨੰ. 6 ਵਿੱਚ ਸੋਨੂੰ ਮਾਮਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	30.09.22	13.95	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	11.66
35.	ਐਮ ਸੀ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ	ਗਲੀ ਲੱਖੇ ਵਾਲੀ ਪਾਹੀ ਵਿੱਚ ਆਈ ਟਾਈਲਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਬਾਕੀ ਕੰਮ।	16.06.23	12.61	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	10.07
36.	ਅ ਐਮ ਸੀ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਪੀ/ਐਲ ਪ੍ਰੀਮਿਕਸ ਕਾਰਪੇਟ ਦਾ ਕੰਮ।	03.02.23	24.95	ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ	26.39
37.	ਐਮ ਸੀ ਬੁਢਲਾਡਾ	ਐਮ ਸੀ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਵਾਰਡ ਨੰ. 10 ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	10.06.22	24.30	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	18.84
38.	ਐਮ ਸੀ ਬੁਢਲਾਡਾ	ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਵਾਰਡ ਨੰ. 19 ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	27.08.21	24.14	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	9.15
39.	ਐਮ ਸੀ ਬੁਢਲਾਡਾ	ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਵਾਰਡ ਨੰ. 17 ਨੂੰ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	10.12.21	12.26	ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ	12.88
40.	ਐਮ ਸੀ ਬੁਢਲਾਡਾ	ਪੀ ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਬੋਹਰਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ਗਲੀ।	13.12.22	24.90	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	18.89
41.	ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਗਿਆਨੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੱਕ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	02.12.21	13.06	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਂਟ	15.48

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ
42.	ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	ਚਾਹਿਲ ਦੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	02.12.21	13.04	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਂਟ	14.16
43.	ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇ ਘਰ ਤੱਕ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	02.12.21	11.31	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਂਟ	12.60
44.	ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	ਲੀਲੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	02.12.21	11.35	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਂਟ	12.85
45.	ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	ਹੀਰੋ ਦੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	02.12.21	11.48	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਂਟ	11.25
46.	ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀਆਂ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	02.12.21	10.29	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਂਟ	9.29
47.	ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	ਲੁਥਰੀਆ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	02.12.21	10.22	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਂਟ	11.98
48.	ਐਮ ਸੀ ਦੋਰਾਹਾ	ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਵਾਰਡ ਨੰ. 12 ਤੱਕ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਆਰ ਜੀ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ।	13.09.21	24.45	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	23.46
49.	ਐਮ ਸੀ ਦੋਰਾਹਾ	ਜੀ ਐਨ ਐਨ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਮਹੰਤ ਦੇ ਘਰ ਵਾਰਡ ਨੰ. 03 ਤੱਕ ਗਲੀ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਵਾਧਾ।	05.01.22	15.26	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	16.15
50.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਭਵਨ ਤੋਂ ਵਿਵੇਕ ਵਰਮਾ ਦੀ ਗਲੀ ਵਾਰਡ ਨੰ. 17 ਤੱਕ ਸੀ ਸੀ ਫਲੋਰਿੰਗ ਅਤੇ ਡਰੇਨ ਵਿਛਾਉਣਾ।	27.06.22	19.16	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	20.32
51.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਰਿੰਕੂ ਕੁਮਾਰ ਵਾਰਡ ਨੰ. 5 ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਡਰੇਨ ਅਤੇ ਡੀ ਬੀ ਪੇਵਿੰਗ ਅਤੇ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।	27.06.22	17.66	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	14.96
52.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਵਾਰਡ ਨੰ 14 ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਫਲੋਰਿੰਗ, ਸੀਵਰੇਜ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ ਲਾਈਨ ਲਗਾਉਣਾ।	10.08.21	24.75	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	23.42
53.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਹੋਲੀ ਅੰਗਲ ਸਕੂਲ ਵਾਰਡ ਨੰ. 10 ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ 60 ਐਮ ਐਮ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕ ਟਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਾਈਨ।	10.08.21	20.33	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	20.84
54.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਐਨ ਐਚ 52 ਤੋਂ ਸਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਅਤੇ ਗਲੀ ਮਾਈ ਡੇਰਾ ਵਾਰਡ ਨੰ. 3 ਤੱਕ ਸੀ ਸੀ ਫਲੋਰਿੰਗ ਅਤੇ ਨਾਲੀ ਵਿਛਾਉਣਾ।	02.12.21	17.20	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	19.40
55.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਗਲੀ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਮੱਖਣ ਰਾਮ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਰਾਮ, ਮੰਗਾ ਰਾਮ, ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ, ਹਵਾ ਸਿੰਘ, ਧਰਮਪਾਲ ਅਤੇ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਕੰਡਾ ਬਸਤੀ ਵਾਰਡ ਨੰ. 7 ਵਿੱਚ ਸੀ ਸੀ ਫਲੋਰਿੰਗ ਅਤੇ ਨਾਲੀ ਵਿਛਾਉਣਾ।	01.11.21	19.07	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	17.52

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ
56.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਚਾਰੀ ਕਰਿਆਨਾ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਚੰਦ ਸਿੰਘ (ਚੰਦਾ ਕਲੋਨੀ ਵਾਰਡ ਨੰ.1) ਤੱਕ ਦਾ ਸੀ ਸੀ ਫਲੋਰਿੰਗ ਅਤੇ ਡਰੇਨ ਵਿਛਾਉਣਾ।	03.08.21	16.07	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	14.96
57.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਰਿੰਕੂ ਬ੍ਰਾਸ ਵਾਲਾ ਤੋਂ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਵਾਰਡ ਨੰ. 6 ਦੇ ਘਰ ਤੱਕ ਸੀ ਸੀ ਫਲੋਰਿੰਗ ਵਿਛਾਉਣਾ।	07.01.21	14.86	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	14.29
58.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਸਟ੍ਰੀਟ ਸਬਜੀ ਮੰਡੀ ਚਾਨਾਗਰਾ ਸੜਕ ਤੋਂ ਸੰਧੂ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਸਟ੍ਰੀਟ ਸ਼ਮੀ ਵਾਰਡ ਨੰ. 12-13 ਤੱਕ ਸੀ ਸੀ ਫਲੋਰਿੰਗ ਅਤੇ ਡਰੇਨ ਵਿਛਾਉਣਾ।	09.12.21	15.59	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	4.25
59.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਭੀਮ ਤੋਂ/ਰਾਜ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਡੀਲਰ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਾਰਡ ਨੰ. 6 ਤੱਕ ਸੀ ਸੀ ਫਲੋਰਿੰਗ ਅਤੇ ਡਰੇਨ ਵਿਛਾਉਣਾ।	10.08.21	13.86	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	13.99
60.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਗਲੀ ਪੀਰ ਖਾਨਾ ਅਤੇ ਮੋਹਲ ਲਾਲ ਵਾਰਡ ਨੰ. 11 ਵਿੱਚ ਸੀ ਸੀ ਫਲੋਰਿੰਗ ਵਿਛਾਉਣਾ।	03.08.21	15.83	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	13.78
61.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਰਾਮਪਾਲ ਵਾਰਡ ਨੰ. 16 ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ ਡੀ ਬੀ ਪੇਵਿੰਗ ਵਿਛਾਉਣਾ।	21.06.22	19.22	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	13.24
62.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਚੁਨਾਗਰਾ ਸੜਕ ਤੋਂ ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਮਾਤਾ ਮੰਦਰ ਵਾਰਡ ਨੰ. 12 ਤੱਕਸੀ ਸੀ ਫਲੋਰਿੰਗ ਅਤੇ ਡਰੇਨ ਬਿਛਾਉਣਾ।	27.09.22	11.94	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	12.46
63.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਗਲੀ ਗਮਦੂਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗਲੀ ਮਿੱਠੂ, ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਾਰਡ ਨੰ. 17 ਤੱਕ ਡਰੇਨ ਅਤੇ ਸੀ ਸੀ ਫਲੋਰਿੰਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।	05.09.22	13.11	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	12.66
64.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਦੁਰਗਾ ਮੰਦਿਰ ਅਤੇ ਪਰਵੀਨ ਪੋਪਲੀ ਵਾਰਡ ਨੰ. 13 ਵਿੱਚ ਸੀ ਸੀ ਫਲੋਰਿੰਗ ਬਿਛਾਉਣਾ।	03.08.21	12.01	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	11.78
65.	ਐਮ ਸੀ ਪੱਟੀ	ਐਮ ਸੀ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ ਸੁਬਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਟਹਲ ਸਿੰਘ ਵਾਰਡ ਨੰ. 14 ਤੱਕ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲ।	08.12.21	14.38	ਪੀ ਐਨ ਪੀ	11.22
66.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਏਕੋਟ	ਨੂਰਾ ਮਾਹੀ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਫ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਸੜਕ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ।	05.05.22	89.71	ਐਸ ਸੀ ਕੰਪੋਨੈਂਟ	89.71
67.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਏਕੋਟ	ਤਰਲੋਚਨ ਕਾਮਰੇਡ ਕੋਠੀ, ਠੱਠ ਲੋਪੋਂ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਜਗਰਾਉਂ ਰੋਡ ਵਾਰਡ ਨੰ. 14 ਦੇ ਨੇੜੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਫ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	28.12.21	59.22	ਐਸ ਸੀ ਕੰਪੋਨੈਂਟ	50.00
68.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਏਕੋਟ	ਈਦਗਾਹ ਰੋਡ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀ/ਐਫ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਰੋਡ ਗਲੀਆਂ।	25.01.21	41.61	ਐਸ ਸੀ ਕੰਪੋਨੈਂਟ	32.75

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ
69.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਏਕੋਟ	ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਪੀਰ ਬਾਬਾ ਤੱਕ ਈਦਗਾਹ ਰੋਡ 'ਤੇ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	25.05.22	32.17	ਪੀ ਐਨ ਪੀ	31.61
70.	ਟੀ ਸੀ ਘਨੌਰ	ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮੇਨ ਪਟਿਆਲਾ ਰੋਡ ਤੋਂ ਕਾਲੀ ਮਾਤਾ ਮੰਦਿਰ, ਐਨ ਪੀ ਘਨੌਰ ਤੱਕ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।	11.08.21	24.91	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	17.84
71.	ਟੀ ਸੀ ਘਨੌਰ	ਆਈ ਟੀ ਆਈ ਘਨੌਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।	03.11.21	22.53	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	21.06
72.	ਟੀ ਸੀ ਘਨੌਰ	ਐਨ ਪੀ ਘਨੌਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਕ ਗਲੀ ਚੈਂਬਰ, ਡਰੇਨ, ਪੁਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਛਾਉਣਾਂ।	15.07.20	19.35	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	18.23
73.	ਟੀ ਸੀ ਘਨੌਰ	ਫੁਟਕਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਐਨ ਪੀ ਘਨੌਰ ਵਾਰਡ ਨੰ. 6, 7, 8, 9, 10, 11	16.12.21	18.35	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	18.13
74.	ਟੀ ਸੀ ਘਨੌਰ	ਬੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਐਮ ਸੀ ਜੱਸੀ ਦੇ ਘਰ ਵਾਰਡ ਨੰ. 1 ਘਨੌਰ ਤੱਕ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਡਰੇਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।	11.08.21	17.60	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	14.59
75.	ਟੀ ਸੀ ਘਨੌਰ	ਫੁਟਕਲ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਵਾਰਡ ਨੰ. 1, 2, 3, 4, 5 ਐਨ ਪੀ ਘਨੌਰ।	16.12.21	17.35	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	14.50
76.	ਟੀ ਸੀ ਘਨੌਰ	ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਭਵਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵਾਰਡ ਨੰ. 11 ਘਨੌਰ।	03.11.21	14.62	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	14.62
77.	ਟੀ ਸੀ ਘਨੌਰ	ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵੜੈਚ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਮਹਿਦੂਦਾ ਰੋਡ ਵਾਰਡ ਨੰ. 6 ਘਨੌਰ ਤੱਕ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਰੋਡ ਗਲੀ ਚੈਂਬਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ।	11.08.21	14.55	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	13.12
78.	ਟੀ ਸੀ ਘਨੌਰ	ਦੇਹਾ ਬਸਤੀ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਰੋਡ ਗਲੀ ਅਤੇ ਚੈਂਬਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਛਾਉਣਾ।	28.06.21	11.86	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	10.58
79.	ਟੀ ਸੀ ਘਨੌਰ	ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲ ਘਨੌਰ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾ ਬਸਤੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਕੰਮ।	21.01.21	11.25	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	10.96
80.	ਟੀ ਸੀ ਭਾਦਸੋਂ	ਕੈਨਰਾ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਨੰਦਾ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਟਿਆਲਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਾਈਡ ਬਰਮਾਂ 'ਤੇ ਆਈ ਐਲ ਪੇਵਰਾਂ ਪੀ/ਬਿਛਾਉਣਾ।	14.09.20	33.08	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	34.86
81.	ਟੀ ਸੀ ਭਾਦਸੋਂ	ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਨੈੜ ਤੋਂ ਬੈਂਕ ਸੰਧੂ ਕਲੋਨੀ ਵਾਰਡ ਨੰ. 4 ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਪੇਵਰ।	23.06.21	31.88	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	33.31
82.	ਟੀ ਸੀ ਭਾਦਸੋਂ	ਆਰ/ਜੀ ਨੇੜੇ ਐਚ/ਓ ਹੰਸ ਰਾਜ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇੜੇ ਪਾਰਕ ਸੰਧੂ ਕਲੋਨੀ ਵਾਰਡ ਨੰ.4 ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਪੇਵਰ।	05.03.21	19.62	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	15.13

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ
83.	ਟੀ ਸੀ ਭਾਦਸੋਂ	ਭਾਦਸੋਂ-ਸਰਹਿੰਦ ਸੜਕ ਦੇ ਸਾਈਟ ਬਰਮਾਂ 'ਤੇ ਮਹਿੰਦਰਾ ਮੇਡੀਕਾਸ ਤੋਂ ਮਾਸਟਰ ਡਾਇਰੀ ਭਾਦਸੋਂ ਤੱਕ ਪੀ/ਫਿਕਸਿੰਗ ਆਈ ਐਲ ਪੇਵਰਾਂ।	24.09.20	16.72	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	17.54
84.	ਟੀ ਸੀ ਭਾਦਸੋਂ	ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਗਰਾਉਂਡ ਭਾਦਸੋਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਟਿਆਲਾ ਬਾਈਪਾਸ ਰੋਡ ਦੇ ਸਾਈਡ ਬਰਮਾਂ 'ਤੇ ਪੀ/ਫਿਕਸਿੰਗ ਆਈ ਐਲ ਪੇਵਰਾਂ।	24.09.20	13.07	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	12.25
85.	ਟੀ ਸੀ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ	ਪੀ ਐਲ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਤੋਂ ਵੇਰਕਾ ਮਿਲਕ ਪਲਾਂਟ, ਵਾਰਡ ਨੰ. 3	02.08.21	24.97	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	19.17
86.	ਟੀ ਸੀ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ	ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਸਟਰ ਤੋਂ ਸਾਧੂ ਵਾਲਾ ਸੜਕ ਵਾਰਡ ਨੰ. 2 'ਤੇ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	06.08.21	17.47	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	12.11
87.	ਟੀ ਸੀ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ	ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੀ ਚੱਕੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	02.08.21	12.26	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	11.19
88.	ਟੀ ਸੀ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ	ਡਾ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਾਰਡ ਨੰ. 7 ਮੁੱਖ ਸੜਕ 'ਤੇ ਪੀ/ਐਲ ਇੰਟਰਲਾਕਿੰਗ ਟਾਈਲਾਂ।	06.07.21	24.98	ਮਿਊਂਸਪਲ ਫੰਡ	10.00
		ਜੋੜ		**2, 087.51**		

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਐਮ. ਕਾਰਪ– ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਐਮ ਸੀ:– ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਟੀ ਸੀ:– ਟਾਊਨ ਕੌਂਸਲ

ਅੰਤਿਕਾ 6.6

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

2023-24 ਦੌਰਾਨ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੂ ਐਲ ਬੀਜ਼ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ	ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਲੇਖਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ
1.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਅਬੋਹਰ	2021-23	42.	ਐਮ ਸੀ ਪੱਟੀ	2019-23
2.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	2022-23	43.	ਐਮ ਸੀ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	2022-23
3.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਮੋਗਾ	2022-23	44.	ਐਮ ਸੀ ਬਨੂੜ	2020-23
4.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਪਠਾਨਕੋਟ	2022-23	45.	ਐਮ ਸੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	2019-23
5.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਪਟਿਆਲਾ	2022-23	46.	ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੋਰਾਹਾ	2019-23
6.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਫਗਵਾੜਾ	2022-23	47.	ਐਮ ਸੀ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ	2022-23
7.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਲੁਧਿਆਣਾ	2022-23	48.	ਐਮ ਸੀ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ	2022-23
8.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਠਿੰਡਾ	2022-23	49.	ਐਮ ਸੀ ਦੀਨਾਨਗਰ	2019-23
9.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਟਾਲਾ	2022-23	50.	ਐਮ ਸੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ	2017-23
10.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	2022-23	51.	ਐਮ ਸੀ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ	2017-23
11.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਜਲੰਧਰ	2022-23	52.	ਐਮ ਸੀ ਖਰੜ	2022-23
12.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਕਪੂਰਥਲਾ	2022-23	53.	ਐਮ ਸੀ ਸੰਗਰੂਰ	2022-23
13.	ਟੀ ਸੀ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ	2019-23	54.	ਐਮ ਸੀ ਸਮਾਣਾ	2020-23
14.	ਐਮ ਸੀ ਬਰਨਾਲਾ	2022-23	55.	ਐਮ ਸੀ ਮੁਲਾਂਪੁਰ ਦਾਖਾ	2019-23
15.	ਐਮ ਸੀ ਬਰੇਟਾ	2019-23	56.	ਐਮ ਸੀ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ	2019-23
16.	ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	2019-23	57.	ਐਮ ਸੀ ਮੁਦਕੀ	2019-23
17.	ਐਮ ਸੀ ਧੂਰੀ	2019-23	58.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	2020-23
18.	ਐਮ ਸੀ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ	2022-23	59.	ਐਮ ਸੀ ਨਾਭਾ	2021-23
19.	ਐਮ ਸੀ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ	2022-23	60.	ਐਮ ਸੀ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	2022-23
20.	ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ	2019-23	61.	ਐਮ ਸੀ ਬੁਢਲਾਡਾ	2022-23
21.	ਐਮ ਸੀ ਗੁਰਾਇਆ	2019-23	62.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	2018-23
22.	ਟੀ ਸੀ ਅਮਰਗੜ੍ਹ	2018-23	63.	ਐਮ ਸੀ ਕੋਟਕਪੂਰਾ	2022-23
23.	ਐਮ ਸੀ ਖੰਨਾ	2021-23	64.	ਟੀ ਸੀ ਅਜਨਾਲਾ	2019-23
24.	ਐਮ ਸੀ ਕੁਰਾਲੀ	2020-23	65.	ਟੀ ਸੀ ਚੀਮਾ	2019-23
25.	ਐਮ ਸੀ ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ	2021-23	66.	ਟੀ ਸੀ ਦਿੜਬਾ	2019-23
26.	ਐਮ ਸੀ ਮੋਰਿੰਡਾ	2019-23	67.	ਟੀ ਸੀ ਬੋਹਾ	2018-23
27.	ਐਮ ਸੀ ਮੁਕਤਸਰ	2022-23	68.	ਟੀ ਸੀ ਘਨੌਰ	2020-23
28.	ਟੀ ਸੀ ਮੱਖੂ	2019-23	69.	ਟੀ ਸੀ ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ	2019-23
29.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਮਦਾਸ	2019-23	70.	ਟੀ ਸੀ ਮਲੂਕਾ	2019-23
30.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਜਪੁਰਾ	2021-23	71.	ਟੀ ਸੀ ਸ਼ਾਹਕੋਟ	2019-23
31.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ	2021-23	72.	ਟੀ ਸੀ ਹੰਡਿਆਇਆ	2019-23
32.	ਟੀ ਸੀ ਜੋਗਾ	2019-23	73.	ਟੀ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ ਖਾਸ	2019-23
33.	ਐਮ ਸੀ ਸੁਜਾਨਪੁਰ	2019-23	74.	ਟੀ ਸੀ ਰਈਆ	2019-23
34.	ਐਮ ਸੀ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ	2022-23	75.	ਟੀ ਸੀ ਭਾਦਸੋਂ	2020-23
35.	ਐਮ ਸੀ ਸਰਹਿੰਦ	2019-23			
36.	ਐਮ ਸੀ ਅਮਲੋਹ	2019-23			
37.	ਐਮ ਸੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ	2019-23			
38.	ਐਮ ਸੀ ਜਗਰਾਉਂ	2022-23			
39.	ਐਮ ਸੀ ਸਮਰਾਲਾ	2019-23			
40.	ਐਮ ਸੀ ਮੌੜ	2022-23			
41.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਏਕੋਟ	2019-23			

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 6.7

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.1(i) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਉਗਰਾਹੀ

(₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)

ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ	ਦੁਕਾਨਾਂ/ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ	7.5 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ	31.03.2023 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ 'ਤੇ 18 *ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ* ਦੀ ਦਰ ਤੇ ਵਿਆਜ	ਕੁੱਲ ਬਕਾਇਆ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ
2017-18	151.26	11.34	10.21	21.55
2018-19	170.09	12.76	9.18	21.94
2019-20	185.21	13.89	7.50	21.39
2020-21	93.37	7.00	2.52	9.52
2021-22	219.01	16.42	2.95	19.37
2022-23	137.94	10.35	0	10.35
ਜੋੜ	**956.88**	**71.76**	**32.36**	**104.12**

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 6.8

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.1(ii) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਪੈਨਿਨਸੁਲਾ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

(ਰਾਸ਼ੀ ₹ ਵਿੱਚ)

ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ	ਪੀ ਟੀ ਆਰ 2014–15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤੋਂ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ (ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	₹ 10/– ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ	ਪੀ ਟੀ ਆਰ 2014–15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ (ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਵਿੱਚ)	₹ 5/– ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ	ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ
2015-16	86,737	8,67,370	80,236	4,01,180	12,68,550
2016-17	86,737	8,67,370	80,236	4,01,180	12,68,550
2017-18	86,737	8,67,370	80,236	4,01,180	12,68,550
2018-19	86,737	8,67,370	80,236	4,01,180	12,68,550
2019-20	86,737	8,67,370	80,236	4,01,180	12,68,550
2020-21	86,737	8,67,370	80,236	4,01,180	12,68,550
2021-22	86,737	8,67,370	80,236	4,01,180	12,68,550
2022-23	86,737	8,67,370	80,236	4,01,180	12,68,550
ਜੋੜ	**6,93,896**	**69,38,960**	**6,41,888**	**32,09,440**	**101,48,400**

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 6.9

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.2(i) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਕਾਲੋਨੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕਿਸ਼ਤ ਨੰ.	ਈ ਡੀ ਸੀ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਮੂਲ ਰਾਸ਼ੀ (₹ ਵਿੱਚ)	ਈ ਡੀ ਸੀ ਮੂਲ ਲਈ ਕਿਸ਼ਤ (₹ ਵਿੱਚ)	ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਮਿਤੀ	ਵਿਆਜ @ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (₹ ਵਿੱਚ)	ਕਿਸ਼ਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ (₹ ਵਿੱਚ)	ਕਿਸ਼ਤ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ (ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਵਿਆਜ ਲਈ) (₹ ਵਿੱਚ)	ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ (₹ ਵਿੱਚ)	ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ	ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ @ 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਸੂਲਿਆ ਗਿਆ ਜੁਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ (₹ ਵਿੱਚ)	ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ @ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (₹ ਵਿੱਚ)
1.	ਈਡਨ ਗਾਰਡਨ ਐਨਕਲੇਵ (ਐਮ ਸੀ ਮੋਰਿੰਡਾ)	2ਜੀ	15,22,970	3,04,595	08.06.2021	76,150	3,80,745	3,80,745	3,80,745	30.06.2021	21	657	2,191
		3ਜੀ	12,18,375	3,04,595	08.12.2021	60,920	3,65,515	3,65,515	3,65,515	23.12.2021	14	421	1,402
		6ਵੀਂ	3,04,590	3,04,596	08.06.2023	15,230	3,19,825	3,19,825	3,19,820	03.07.2023	24	631	2,103
2.	ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਬਨੂੜ	1ਲੀ	3,77,32,414	37,73,242	20.11.2020	18,86,621	56,59,863	56,59,863	26,38,740	25.06.2021	216	1,00,482	3,34,940
								30,21,123	30,00,000	03.07.2021	7	1,738	5,794
								21,123	21,123	16.07.2021	12	21	69
		2ਜੀ	3,39,59,172	37,73,242	20.05.2021	16,97,959	54,71,201	54,71,201	19,78,877	16.07.2021	56	25,183	83,942
									10,00,000	16.07.2021			
								24,92,324	20,00,000	22.07.2021	5	1,024	3,414
									4,92,324	22.07.2021			
3.	ਅਨੰਤਾ ਲਾਈਫ ਸਟਾਈਲ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	3ਜੀ	50,29,729	6,28,716	22.07.2020	2,51,487	8,80,203	8,80,203	8,80,203	05.08.2020	13	940	3,135
		5ਵੀਂ	37,72,297	6,28,716	22.07.2021	1,88,615	8,17,331	8,17,331	8,17,331	16.08.2021	24	1,612	5,374
4.	ਗੋਮਤੀ ਹੋਮਜ਼ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	21,90,460	2,19,046	25.09.2019	1,09,523	3,28,569	3,28,569	3,28,569	23.01.2020	119	3,214	10,712
		2ਜੀ	19,71,414	2,19,046	25.03.2020	98,571	3,17,617	3,17,617	3,17,617	15.07.2020	111	2,898	9,659
		3ਜੀ	17,52,368	2,19,046	25.09.2020	87,619	3,06,665	3,06,665	3,06,665	03.12.2020	68	1,714	5,713
		4ਥੀ	15,33,322	2,19,046	25.03.2021	76,666	2,95,712	2,95,712	5,80,427	05.08.2021	132	3,208	10,694

ਲੜੀ ਨੰ.	ਕਾਲੋਨੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕਿਸ਼ਤ ਨੰ.	ਈ ਡੀ ਸੀ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਮੂਲ ਰਾਸ਼ੀ (₹ ਵਿੱਚ)	ਈ ਡੀ ਸੀ ਮੂਲ ਲਈ ਕਿਸ਼ਤ (₹ ਵਿੱਚ)	ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਮਿਤੀ	ਵਿਆਜ @ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (₹ ਵਿੱਚ)	ਕਿਸ਼ਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ (₹ ਵਿੱਚ)	ਕਿਸ਼ਤ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ (ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਵਿਆਜ ਲਈ) (₹ ਵਿੱਚ)	ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ (₹ ਵਿੱਚ)	ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ	ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ @ 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਸੂਲਿਆ ਗਿਆ ਜੁਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ (₹ ਵਿੱਚ)	ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ @ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (₹ ਵਿੱਚ)
5.	ਪਲੈਟੀਨਮ ਹੋਮਜ਼ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	2,91,85,810	29,18,581	24.07.2019	14,59,291	43,77,872	43,77,872	43,77,872	26.07.2019	1	360	1,199
		2ਜੀ	2,62,67,229	29,18,581	24.01.2020	13,13,362	42,31,943	42,31,943	42,31,943	04.02.2020	10	3,478	11,594
		3ਜੀ	2,33,48,648	29,18,581	24.07.2020	11,67,433	40,86,014	40,86,014	29,18,581	22.02.2021	212	71,197	2,37,325
6.	ਸਟੈਲਰ ਹੋਮਜ਼ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	65,83,263	69,73,97	13.08.2019	3,48,698	10,46,095	10,46,095	10,46,095	22.01.2020	161	13,843	46,143
		2ਜੀ	58,85,866	6,97,396	13.02.2020	3,13,828	10,11,224	10,11,224	23,00,000	08.09.2021	572	47,541	1,58,471
7.	ਸਿਟੀ ਪਲਾਜ਼ਾ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	33,89,643	3,38,947	27.03.2020	1,69,473	5,08,420	5,08,420	5,08,420	10.08.2021	500	20,894	69,647
		2ਜੀ	30,50,516	3,38,947	27.09.2020	1,52,526	4,91,473	4,91,473	4,91,473	10.08.2021	316	12,765	42,549
		3ਜੀ	27,11,569	3,38,947	27.03.2021	1,35,579	4,74,526	4,74,526	4,74,526	04.10.2021	190	7,410	24,701
		4ਥੀ	23,72,622	3,38,947	27.09.2021	1,18,631	4,57,577	4,57,577	4,57,577	04.10.2021	6	226	752
8.	ਲਾਈਫ ਸਟਾਈਲ ਹੋਮਜ਼ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	20,78,956	2,07,896	28.05.2020	1,03,948	3,11,844	3,11,844	3,11,844	31.08.2021	459	11,765	39,215
		2ਜੀ	18,71,060	2,07,896	28.11.2020	93,553	3,01,449	3,01,449	3,01,449		275	6,814	22,712
		3ਜੀ	16,63,164	2,07,896	28.05.2021	83,158	2,91,054	2,91,054	2,91,054		94	2,249	7,496
9.	ਓਮਕਾਰ ਐਨਕਲੇਵ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	28,55,479	2,85,548	17.06.2020	1,42,774	4,28,322	4,28,322	31,52,450	06.01.2021	202	7,111	23,704
10.	ਗੋਲਡਨ ਕਾਸਟਲ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	1,18,63,001	11,86,301	30.06.2020	5,93,150	17,79,451	17,79,451	17,79,451	17.03.2021	259	37,880	1,26,268
		2ਜੀ	1,06,76,700	11,86,301	30.12.2020	5,33,835	17,20,135	17,20,135	17,20,135	30.03.2021	89	12,583	41,943
		3ਜੀ	94,90,400	11,86,301	30.06.2021	4,74,520	16,60,820	16,60,820	16,60,820	05.07.2021	4	546	1,820

ਲੜੀ ਨੰ.	ਕਾਲੋਨੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਕਿਸ਼ਤ ਨੰ.	ਈ ਡੀ ਸੀ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਮੂਲ ਰਾਸ਼ੀ (₹ ਵਿੱਚ)	ਈ ਡੀ ਸੀ ਮੂਲ ਲਈ ਕਿਸ਼ਤ (₹ ਵਿੱਚ)	ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਮਿਤੀ	ਵਿਆਜ @ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (₹ ਵਿੱਚ)	ਕਿਸ਼ਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ (₹ ਵਿੱਚ)	ਕਿਸ਼ਤ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ (ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਵਿਆਜ ਲਈ) (₹ ਵਿੱਚ)	ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ (₹ ਵਿੱਚ)	ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ	ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ @ 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਸੂਲਿਆ ਗਿਆ ਜੁਰਮਾਨੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ (₹ ਵਿੱਚ)	ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ @ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (₹ ਵਿੱਚ)
11.	ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	95,37,352	31,79,118	06.08.2020	5,72,241	37,51,359	37,51,359	39,38,928	05.01.2021	151	46,558	1,55,193
		2ਜੀ	63,58,234	31,79,118	06.01.2021	3,81,494	35,60,611	35,60,611	69,30,474	18.11.2021	315	92,186	3,07,286
12.	ਮੈਪਲ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸਜ਼ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	37,87,605	3,78,761	29.01.2021	1,89,381	5,68,142	5,68,142	10,00,000	26.08.2021	208	9,713	32,376
13.	ਐਰੋਵਿਸਟਾ-3 ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	71,26,138	7,12,614	27.01.2021	3,56,307	10,68,921	10,68,921	10,68,921	08.03.2021	39	3,426	11,421
		2ਜੀ	64,13,524	7,12,614	27.07.2021	3,20,676	10,33,290	10,33,290	10,33,290	09.08.2021	12	1,019	3,397
		3ਜੀ	57,00,910	7,12,614	27.01.2022	2,85,046	9,97,660	9,97,660	9,97,660	31.01.2022	3	246	820
14.	ਸਟਾਰ ਸਿਟੀ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	20,20,709	2,02,071	02.09.2021	1,01,036	3,03,107	3,03,107	3,07,000	23.02.2022	173	4,310	14,366
		3ਵੀਂ	16,16,567	2,02,071	02.09.2022	80,828	2,82,899	2,82,899	2,82,899	23.12.2022	111	2,581	8,603
		4ਥੀ	14,14,496	2,02,071	02.03.2023	70,725	2,72,796	2,72,796	2,72,796	24.07.2023	143	3,206	10,688
15.	ਐਰੋ ਗ੍ਰੀਨਜ਼ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	1,46,20,351	14,62,036	25.07.2021	7,31,018	21,93,054	21,93,054	22,00,000	14.09.2021	50	9,013	30,042
		3ਜੀ	11,69,628	14,62,035	25.07.2022	5,84,814	20,46,849	20,46,849	20,56,849	23.12.2022	150	25,235	84,117
16.	ਹੋਮ ਟਾਊਨ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	58,88,224	5,88,823	21.11.2021	2,94,411	8,83,234	8,83,234	30,00,000	02.02.2022	72	5,227	17,423
17.	ਰਿਵਰ ਡੇਲ ਐਰੋਵਿਸਟਾ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ-2 ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	1ਲੀ	2,27,84,040	22,78,404	06.11.2021	11,39,202	34,17,606	34,17,606	34,17,606	22.11.2021	15	4,213	14,045
ਜੋੜ												**6,07,338**	**20,24,458**

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 6.10

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.3 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਵੈਂਡਿੰਗ ਫੀਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

(₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜ਼ੋਨ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵੈਂਡਰਜ਼	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਫੀਸ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਫੀਸ	ਕਮੀ
1	ਐਮ ਸੀ ਗੁਰਾਇਆ (2020-23)	ਜ਼ੋਨ 1 ਅਤੇ 2	67	₹ 2.41 (@ ₹ 300 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ) ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ=7.23	0.07[1]	7.16
2	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ (2020-23)	ਜ਼ੋਨ 1 ਤੋਂ 8	30	₹ 9.60[2]	1.25	8.35
ਜੋੜ			**97**	**16.83**	**1.32**	**15.51**

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

1 2020-21 ਵਿੱਚ ₹ 6000 ਅਤੇ 2021-22 ਵਿੱਚ ₹ 600

2 ਹਾਊਸ ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ

ਅੰਤਿਕਾ 6.11

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.4(ii) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਾਈਟਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੈਵੀਨਿਊ

(₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਆਪਣੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਇਆ ਗਿਆ ਰੈਵੀਨਿਊ
1.	ਐਮ ਸੀ ਬਰੇਟਾ	222	0.02
2.	ਟੀ ਸੀ ਲੋਹੀਆ ਖਾਸ	2	0.89
3.	ਐਮ ਸੀ ਖੰਨਾ	289	3.83
4.	ਐਮ ਸੀ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ	241	4.19
5.	ਐਮ ਸੀ ਸਰਹਿੰਦ	339	3.48
6.	ਐਮ ਸੀ ਅਮਲੋਹ	138	0.04
7.	ਐਮ ਸੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ	189	4.79
8.	ਐਮ ਕਾਰਪ ਬਠਿੰਡਾ	1,584	108.50
9.	ਐਮ ਸੀ ਜਗਰਾਉਂ	174	10.38
10.	ਐਮ ਸੀ ਸਮਰਾਲਾ	96	1.43
11.	ਐਮ ਸੀ ਮੌੜ	247	0.10
12.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਏਕੋਟ	135	8.93
13.	ਐਮ ਸੀ ਪੱਟੀ	206	2.02
14.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	51	0.23
15.	ਐਮ ਸੀ ਭਾਦਸੋਂ	22	0.48
16.	ਐਮ ਸੀ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	505	11.28
17.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	83	2.81
18.	ਐਮ ਸੀ ਦੀਨਾਨਗਰ	07	9.49
19.	ਐਮ ਸੀ ਕੋਟਕਪੂਰਾ	19	18.27
20.	ਟੀ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ ਖਾਸ	131	0
21.	ਐਮ ਸੀ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ	3	0
22.	ਐਮ ਸੀ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ	242	0
23.	ਐਮ ਸੀ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਦਾਖਾ	107	0
24.	ਟੀ ਸੀ ਸ਼ਾਹਕੋਟ	64	0
25.	ਟੀ ਸੀ ਅਮਰਗੜ੍ਹ	8	0
26.	ਐਮ ਸੀ ਘਨੌਰ	6	0
27.	ਟੀ ਸੀ ਜੋਗਾ	154	0
28.	ਐਮ ਸੀ ਗੁਰਾਇਆ	0	0
29.	ਐਮ ਸੀ ਦਿੜ੍ਹਬਾ	0	0
30.	ਐਮ ਸੀ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ	0	0
31.	ਐਮ ਸੀ ਬੁਢਲਾਡਾ	0	0
32.	ਟੀ ਸੀ ਰਈਆ	0	0
33.	ਟੀ ਸੀ ਮੁੱਦਕੀ	0	0
34.	ਟੀ ਸੀ ਮੱਖੂ	0	0
ਜੋੜ		**5,264**	**191.16**

ਅੰਤਿਕਾ 6.12

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.5 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਐਸ ਡਬਲਯੂ ਐਮ ਡੋਰ–ਟੂ–ਡੋਰ ਇੱਕਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

(₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਐਚ ਐਚਜ਼ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	2020-21				2021-22				2022-23				ਕੁੱਲ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (09/ 20 ਤੋਂ 03/23 ਤੱਕ)	ਕੁੱਲ ਕਮੀ
			ਐਚ ਐਚਜ਼/ ਸੰਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ)	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਮ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਚ ਐਚਜ਼/ ਸੰਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ)	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਮ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਚ ਐਚਜ਼/ ਸੰਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ)	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਮ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ		
1.	ਐਮ ਸੀ ਬਰੇਟਾ	4200@50	4,200	2.10	0	0	4,200	2.10	2.76	0	4,200	2.10	5.33	0	65.10	57.01
		816@300	816	2.45	0	0	816	2.45	0	0	816	2.45	0	0	75.89	75.89
2.	ਐਮ ਸੀ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਦਾਖਾ	3835@ 50	3,835	1.92	1.96	0	3,835	1.92	2.06	0	3,835	1.92	0.91	0	59.52	54.59
		457@ 300	457	1.37	0	0	457	1.37	0	0	457	1.37	0	0	42.47	42.47
3.	ਐਮ ਸੀ ਖੰਨਾ	27882@50	27,882	13.94	0	0	27,882	13.94	0	0	27,882	13.94	0	0	432.17	432.17
		8583@300	8,583	25.75	0	0	8,583	25.75	0	0	8,583	25.75	0	0	798.25	798.25
4.	ਟੀ ਸੀ ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ	2014@50	2,014	1.01	0	0	2,014	1.01	0	0	2,014	1.01	0	0	31.22	31.22
		1226@300	1,226	3.68	0	0	1,226	3.68	0	0	1,226	3.68	0	0	114.08	114.08
5.	ਐਮ ਸੀ ਗੁਰਾਇਆ	3592@50	3,592	1.80	0	0	3,592	1.80	0	0	3,592	1.80	0	0	55.68	55.68
		504@300	504	1.51	0	0	504	1.51	0	0	504	1.51	0	0	46.81	46.81
6.	ਟੀ ਸੀ ਸ਼ਾਹਕੋਟ	3182@50	3,182	1.59	0	0.55	3,182	1.59	0	1.73	3,182	1.59	0	0.31	49.32	46.73
		1708@300	1,708	5.12	0	0	1,708	5.12	0	0	1,708	5.12	0	0	158.72	158.72
7.	ਐਮ ਸੀ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ	3680@50	4,000	1.84	0	0	3,680	1.84	0	0	3,680	1.84	0	0	57.04	57.04
		1373@300	1,373	4.12	0	0	1,373	4.12	0	0	1,373	4.12	0	0	127.72	127.72
8.	ਐਮ ਸੀ ਮੋਰਿੰਡਾ	5174@50	5,174	2.59	0	0	5,174	2.59	0	0	5,174	2.59	0	0	80.20	80.20
		750@300	750	2.25	0	0	750	2.25	0	0	750	2.25	0	0	69.75	69.75
9.	ਐਮ ਸੀ ਕੁਰਾਲੀ	8000@50	8,000	4.00	0	0	8,000	4.00	0	0	8,000	4.00	0	0	124.00	124.00
		1098@300	1,098	3.29	0	0	1,098	3.29	0	0	1,098	3.29	0	0	101.99	101.99

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਐਚ ਐਚਜ਼ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	2020-21				2021-22				2022-23				ਕੁੱਲ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (09/ 20 ਤੋਂ 03/23 ਤੱਕ)	ਕੁੱਲ ਕਮੀ
			ਐਚ ਐਚਜ਼/ ਸੰਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ)	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਮ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਚ ਐਚਜ਼/ ਸੰਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ)	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਮ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਚ ਐਚਜ਼/ ਸੰਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ)	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਮ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ		
10.	ਐਮ ਸੀ ਚੀਮਾ	2270@50	2,270	1.14	0.18	0	2,270	1.14	0.04	0	2,270	1.14	0	0	35.34	35.12
		225@300	225	0.68	0	0	225	0.68	0	0	225	0.68	0	0	21.08	21.08
11.	ਐਮ ਸੀ ਬਰਨਾਲਾ	24490@50	24,490	12.25	0	0	24,490	12.25	0	0	24,490	12.25	0	0	379.60	379.60
		4068@300	4,068	12.20	0	0	4,068	12.20	0	0	4,068	12.20	0	0	378.20	378.20
12.	ਐਮ ਸੀ ਅਮਲੋਹ	3843@50	3,843	1.92	0	0	3,843	1.92	0	0	3,843	1.92	0	0	59.52	59.52
		803@300	803	2.41	0	0	803	2.41	0	0	803	2.41	0	0	74.71	74.71
13.	ਐਮ ਸੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ	15085@50	15,085	7.54	0	0	15,085	7.54	0	0	15,085	7.54	0	0	233.82	233.82
		3260@300	3,260	9.78	0	0	3,260	9.78	0	0	3,260	9.78	0	0	303.18	303.18
14.	ਐਮ ਸੀ ਜਗਰਾਉਂ	15815@50	15,815	7.91	0	0	15,815	7.91	0	0	15,815	7.91	0	0	245.13	245.13
		7205@300	7,205	21.62	0	0	7,205	21.62	0	0	7,205	21.62	0	0	670.22	670.22
15.	ਐਮ ਸੀ ਸਮਰਾਲਾ	5442 @50	5,442	2.72	0	0	5,442	2.72	0	0	5,442	2.72	0.07	0	84.35	84.28
		1748@300	1,748	5.24	0	0	1,748	5.24	0	0	1,748	5.24	0	0	162.44	162.44
16.	ਐਮ ਸੀ ਮੌੜ	6576@50	6,576	3.29	0	0	6,576	3.29	0	0	6,576	3.29	0	0	101.93	101.93
		2248@300	2,248	6.74	0	0	2,248	6.74	0	0	2,248	6.74	0	0	208.94	208.94
17.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਏਕੋਟ	5800@50	5,800	2.90	0	0	5,800	2.90	0	0	5,800	2.90	0.01	0	89.90	89.89
		2823@300	2,823	8.47	0	0	2,823	8.47	0	0	2,823	8.47	0	0	262.57	262.57
18.	ਐਮ ਸੀ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	54050 @50	54,050	27.03	0	0	54,050	27.03	0	0	54,050	27.03	0	0	837.78	837.78
		3940@300	3,940	11.82	0	0	3,940	11.82	0	0	3,940	11.82	0	0	366.42	366.42
19.	ਐਮ ਸੀ ਬਨੂੜ	4000@50	4,000	2.00	0	0	4,000	2.00	0	0	4,000	2.00	0	0	62.00	62.00
		525@300	535	1.58	0	0	535	1.58	0	0	535	1.58	0	0	48.83	48.83

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਐਚ ਐਚਜ਼ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	2020-21				2021-22				2022-23				ਕੁੱਲ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (09/ 20 ਤੋਂ 03/23 ਤੱਕ)	ਕੁੱਲ ਕਮੀ
			ਐਚ ਐਚਜ਼/ ਸੰਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ)	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਮ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਚ ਐਚਜ਼/ ਸੰਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ)	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਮ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਚ ਐਚਜ਼/ ਸੰਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ)	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਮ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ		
20.	ਟੀ ਸੀ ਹੰਡਿਆਇਆ	2340@50	2,340	1.17	0	0	2,340	1.17	0	0	2,340	1.17	0	0	36.27	36.27
		418@300	418	1.25	0	0	418	1.25	0	0	418	1.25	0	0	38.87	38.87
21.	ਐਮ ਸੀ ਬਟਾਲਾ	30596@50	30,596	15.30	0	0	30,596	15.30	0	0	30,596	15.30	0	0	474.24	474.24
		7656@300	7,656	22.97	0	0	7,656	22.97	0	0	7,656	22.97	0	0	712.01	712.01
22.	ਐਮ ਸੀ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ	3542@50	3,542	1.77	0	0	3,542	1.77	0	0	3,542	1.77	0	0	54.90	54.90
		1975@300	1,975	5.93	0	0	1,975	5.93	0	0	1,975	5.93	0	0	183.68	183.68
23.	ਐਮ ਸੀ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ	6129@50	6,129	3.06	0	0	6,129	3.06	0	0	6,129	3.06	0	0	95.00	95.00
		2340@300	2,340	7.02	0	0	2,340	7.02	0	0	2,340	7.02	0	0	217.62	217.62
24.	ਐਮ ਸੀ ਦੀਨਾ ਨਗਰ	5637@50	5,637	2.82	0	0	5,637	2.82	0	0	5,637	2.82	0	0	87.37	87.37
		2713@300	2,713	8.14	0	0	2,713	8.14	0	0	2,713	8.14	0	0	252.34	252.34
25.	ਟੀ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ ਖਾਸ	3075@50	3,075	1.54	0	0	3,075	1.54	0	0	3,075	1.54	0	0	47.66	47.66
		1674@300	1,674	5.02	0	0	1,674	5.02	0	0	1,674	5.02	0	0	155.68	155.68
26.	ਐਮ ਸੀ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ	1595@50	1,595	0.80	0	0	1,595	0.80	0	0	1,595	0.80	0	0	24.72	24.72
		839@300	839	2.52	0	0	839	2.52	0	0	839	2.52	0	0	78.03	78.03
27.	ਐਮ ਸੀ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ	1450@50	1,450	0.73	0	0	1,450	0.73	0	0	1,450	0.73	0	0	22.48	22.48
		438@300	438	1.31	0	0	438	1.31	0	0	438	1.31	0	0	40.73	40.73
28.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾ	5857@50	5,000	2.93	0	0	5,000	2.93	0	0	5,000	2.93	0	0	90.78	90.78
		1579@300	1,579	4.74	0	0	1,579	4.74	0	0	1,579	4.74	0	0	146.94	146.94
29.	ਐਮ ਸੀ ਭਾਦਸੋਂ	1480@50	1,480	0.74	0	0	1,480	0.74	0	0	1,480	0.74	0	0	22.94	22.94
		367@300	367	1.10	0	0	367	1.10	0	0	367	1.10	0	0	34.10	34.10
30.	ਐਮ ਸੀ ਨਾਭਾ	13565@50	13,565	6.78	0	0	13,565	6.78	0	0	13,565	6.78	0	0	210.26	210.26
		4272@300	4,272	12.82	0	0	4,272	12.82	0	0	4,272	12.82	0	0	397.42	397.42

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	ਐਚ ਐਚਜ਼ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	2020-21				2021-22				2022-23				ਕੁੱਲ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (09/ 20 ਤੋਂ 03/23 ਤੱਕ)	ਕੁੱਲ ਕਮੀ
			ਐਚ ਐਚਜ਼/ ਸੰਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ)	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਮ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਚ ਐਚਜ਼/ ਸੰਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ)	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਮ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਚ ਐਚਜ਼/ ਸੰਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ)	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ	ਐਮ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਖਰਚੇ		
31.	ਐਮ ਸੀ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	24890 @50	24,890	12.45	0	0	24,890	12.45	0	0	24,890	12.45	0	0	385.80	385.80
		12078@300	12,078	36.23	0	0	12,078	36.23	0	0	12,078	36.23	0	0	1,123.13	1,123.13
32.	ਟੀ ਸੀ ਅਮਰਗੜ੍ਹ	1525@50	1,525	0.76	0	0	1,525	0.76	0	0	1,525	0.76	0	0	23.64	23.64
		743@300	743	2.23	0	0	743	2.23	0	0	743	2.23	0	0	69.13	69.13
33.	ਐਮ ਸੀ ਘਨੌਰ	1480@50	1,480	0.74	0	0	1,480	0.74	0	0	1,480	0.74	0	0	22.94	22.94
		550@300	550	1.65	0	0	550	1.65	0	0	550	1.65	0	0	51.15	51.15
34.	ਐਮ ਸੀ ਸੁਜਾਨਪੁਰ	5465 @50	5,461	2.73	0	0	5,461	2.73	0	0	5,461	2.73	0	0	84.63	84.63
		2633@300	2,633	7.90	0	0	2,633	7.90	0	0	2,633	7.90	0	0	244.90	244.90
35.	ਐਮ ਸੀ ਰਈਆ	2984@50	2,984	1.49	0	0	2,984	1.49	0	0	2,984	1.49	0	0	46.19	46.19
		892@300	892	2.68	0	0	892	2.68	0	0	892	2.68	0	0	83.08	83.08
ਜੋੜ															**12,674.52**	**12,658.61**

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਐਚ ਐਚ: ਘਰ

ਅੰਤਿਕਾ 6.13

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.6 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਪਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	2020-21		2021-22		2022-23	
		ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਪਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ	ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਪਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ	ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਪਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ
1.	ਐਮ ਸੀ ਬਰੇਟਾ	88	490	37	505	28	923
2.	ਐਮ ਸੀ ਮੁਲਾਪੁਰ ਦਾਖਾ	41	707	35	673	31	573
3.	ਟੀ ਸੀ ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ	269	1,164	342	717	335	766
4.	ਐਮ ਸੀ ਗੋਰਾਇਆ	167	603	221	701	123	665
5.	ਟੀ ਸੀ ਸ਼ਾਹਕੋਟ	26	486	58	503	69	575
6.	ਐਮ ਸੀ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ	169	1,859	324	1,590	240	1,458
7.	ਐਮ ਕਾਰਪ, ਫਗਵਾੜਾ	1,279	4,847	1,116	4,147	1,508	4,250
8.	ਐਮ ਸੀ ਮੋਰਿੰਡਾ	57	486	58	546	37	490
9.	ਐਮ ਸੀ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	98	6,239	98	9,249	131	10,201
10.	ਐਮ ਸੀ ਬਨੂੜ	155	221	264	202	132	203
11.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਟਾਲਾ	101	2,565	46	1,765	59	1,422
12.	ਐਮ ਸੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	29	2,408	33	2,463	48	2,265
13.	ਐਮ ਸੀ ਦੋਰਾਹਾ	30	1,500	69	1,509	32	1,714
14.	ਐਮ ਸੀ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ	82	1,005	142	874	137	844
15.	ਐਮ ਸੀ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ	0	1,277	95	1,031	86	907
16.	ਐਮ ਸੀ ਦੀਨਾਨਗਰ	15	2,919	1	2,888	4	2,934
17.	ਟੀ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ ਖਾਸ	36	467	80	467	32	412
18.	ਐਮ ਸੀ ਸਰਹਿੰਦ	57	910	73	1,780	164	2,050
19.	ਐਮ ਸੀ ਅਮਲੋਹ	0	621	0	648	0	794
20.	ਐਮ ਸੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ	149	805	104	666	124	860
21.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਠਿੰਡਾ	1,125	7,719	1,139	7,978	1,161	9,178
22.	ਐਮ ਸੀ ਜਗਰਾਓ	6	1,701	2	1,939	3	2,180
23.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਏਕੋਟ	127	1,431	37	1,372	45	1,431

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	2020-21		2021-22		2022-23	
		ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਪਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ	ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਪਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ	ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਪਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ
24.	ਐਮ ਸੀ ਸਮਰਾਲਾ	63	1,012	85	825	90	1,076
25.	ਐਮ ਸੀ ਮੌੜ	15	480	13	357	23	463
26.	ਐਮ ਸੀ ਪੱਟੀ	63	597	79	546	141	701
27.	ਐਮ ਸੀ ਨਾਭਾ	146	1,387	133	1,733	144	1,745
28.	ਐਮ ਸੀ ਭਾਦਸੋਂ	0	171	0	115	0	410
29.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	87	1,400	94	1,200	56	1,450
30.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਕਪੂਰਥਲਾ	798	1,734	626	1,723	875	2,001
31.	ਐਮ ਸੀ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	75	1,592	120	1,400	94	1,154
32.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਮੋਗਾ	840	2,957	2,901	3,584	4,130	4,746
33.	ਐਮ ਸੀ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ	0	355	0	287	0	542
34.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	488	824	482	783	488	819
35.	ਐਮ ਸੀ ਬੁਢਲਾਡਾ	0	717	0	379	0	783
36.	ਐਮ ਸੀ ਮੁੱਦਕੀ	139	107	194	92	167	100
37.	ਐਮ ਸੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ	0	398	0	414	0	425
38.	ਐਮ ਸੀ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ	0	136	0	122	0	151
39.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	11,011	19,747	8,482	18,886	7388	18,687
	ਜੋੜ	**17,831**	**76,044**	**17,583**	**76,659**	**18,125**	**82,348**

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੰਤਿਕਾ 6.14(ੳ)

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.7 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ (ਐਮ ਟੀ) ਦੇ ਵੇਰਵੇ

(₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	2020-21				2021-22				2022-23				
		ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਤਰ ਕੀਤੇ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਮ ਟੀ	ਐਮ ਸੀ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਮ ਟੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਿਤ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਤਰ ਕੀਤੇ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਮ ਟੀ	ਐਮ ਸੀ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਮ ਟੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਿਤ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਤਰ ਕੀਤੇ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਮ ਟੀ	ਐਮ ਸੀ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਮ ਟੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਿਤ ਐਮ ਟੀ	ਕੁੱਲ ਲੰਬਿਤ ਰਾਸ਼ੀ (2020-23)
1.	ਐਸ ਸੀ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਦਾਖਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
2.	ਟੀ ਸੀ ਲੋਹੀਆ ਖਾਸ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
3.	ਐਮ ਸੀ ਗੁਰਾਇਆ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
4.	ਟੀ ਸੀ ਸ਼ਾਹਕੋਟ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
5.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਫਗਵਾੜਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
6.	ਐਮ ਸੀ ਮੋਰਿੰਡਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
7.	ਐਮ ਸੀ ਕੁਰਾਲੀ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
8.	ਐਮ ਸੀ ਸਰਹਿੰਦ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
9.	ਐਮ ਸੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
10.	ਐਮ ਸੀ ਸਮਰਾਲਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
11.	ਐਮ ਸੀ ਮੌੜ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
12.	ਐਮ ਸੀ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
13.	ਐਮ ਸੀ ਬਨੂੜ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
14.	ਟੀ ਸੀ ਹੰਡਿਆ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
15.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਟਾਲਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
16.	ਐਮ ਸੀ ਦੋਰਾਹਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
17.	ਐਮ ਸੀ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
18.	ਐਮ ਸੀ ਦੀਨਾਨਗਰ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
19.	ਟੀ ਸੀ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ ਖਾਸ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
20.	ਐਮ ਸੀ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
21.	ਐਮ ਸੀ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
22.	ਟੀ ਸੀ ਰਈਆ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
23.	ਐਮ ਸੀ ਖਰੜ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
24.	ਐਮ ਸੀ ਸਮਾਣਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
25.	ਐਮ ਸੀ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	2020-21				2021-22				2022-23				
		ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਤਰ ਕੀਤੇ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਮ ਟੀ	ਐਮ ਸੀ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਮ ਟੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਿਤ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਤਰ ਕੀਤੇ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਮ ਟੀ	ਐਮ ਸੀ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਮ ਟੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਿਤ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਤਰ ਕੀਤੇ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਮ ਟੀ	ਐਮ ਸੀ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਮ ਟੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਿਤ ਐਮ ਟੀ	ਕੁੱਲ ਲੰਬਿਤ ਰਾਸ਼ੀ (2020-23)
26.	ਐਮ ਸੀ ਮੁੱਦਕੀ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
27.	ਐਮ ਸੀ ਪਾਤੜਾਂ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
28.	ਐਮ ਸੀ ਨਾਭਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
29.	ਟੀ ਸੀ ਭਾਦਸੋਂ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
30.	ਐਮ ਸੀ ਕਪੂਰਥਲਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
31.	ਐਮ ਸੀ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
32.	ਟੀ ਸੀ ਅਮਰਗੜ੍ਹ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
33.	ਐਮ ਸੀ ਕੋਟਕਪੂਰਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
34.	ਟੀ ਸੀ ਮੱਖੂ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
35.	ਟੀ ਸੀ ਜੋਗਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
36.	ਟੀ ਸੀ ਬੋਹਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
37.	ਟੀ ਸੀ ਘਨੌਰ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
38.	ਟੀ ਸੀ ਦਿੜ੍ਹਬਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
39.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
40.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਮਦਾਸ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
41.	ਐਮ ਸੀ ਗੋਨਿਆਣਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
42.	ਐਮ ਸੀ ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
43.	ਟੀ ਸੀ ਅਜਨਾਲਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
44.	ਐਮ ਸੀ ਸੰਗਰੂਰ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
45.	ਐਮ ਸੀ ਸੁਜਾਨਪੁਰ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
46.	ਐਮ ਸੀ ਚੀਮਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
47.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਜਲੰਧਰ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਆਈ ਐਨ ਏ: ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ, ਐਮ ਟੀ: ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ

ਅੰਤਿਕਾ 6.14(ਅ)

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.7 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ (ਐਮ ਟੀ) ਦੇ ਵੇਰਵੇ

(₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	2020-21				2021-22				2022-23				ਕੁੱਲ ਲੰਬਿਤ ਰਾਸ਼ੀ (2020-23)
		ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਤਰ ਕੀਤੇ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਮ ਟੀ	ਐਮ ਸੀ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਮ ਟੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਿਤ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਤਰ ਕੀਤੇ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਮ ਟੀ	ਐਮ ਸੀ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਮ ਟੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਿਤ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਤਰ ਕੀਤੇ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਮ ਟੀ	ਐਮ ਸੀ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਮ ਟੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਿਤ ਐਮ ਟੀ	
1.	ਐਮ ਸੀ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	106.11	0	99.23	6.88	6.88
2.	ਐਮ ਸੀ ਅਮਲੋਹ	17.49	0	0	17.49	17.69	0	0	17.69	15.61	0	10.08	5.53	40.71
3.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਲੁਧਿਆਣਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	10,822.25	0	1,553.55	9,268.70	9,268.70
4.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਬਠਿੰਡਾ	542.17	0	3.51	538.66	664.64	0	362.37	302.27	603.70	0	406.48	197.22	1,038.15
5.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	892.11	0	887.46	4.65	905.02	0	598.63	306.39	862.58	0	862.05	0.53	311.57
6.	ਐਮ. ਕਾਰਪ ਮੋਗਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	674.35	0	409.45	264.90	264.90
	ਜੋੜ	**1,451.77**	**0**	**890.97**	**560.80**	**1,587.35**	**0**	**961.00**	**626.35**	**13,084.60**	**0**	**3,340.84**	**9,743.76**	**10,930.91**

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਆਈ ਐਨ ਏ: ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ, ਐਮ ਟੀ: ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ

ਅੰਤਿਕਾ 6.14(ੲ)

(ਪੈਰ੍ਹਾ 6.2.3.7 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ)

ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ (ਐਮ ਟੀ) ਦੇ ਵੇਰਵੇ

(₹ ਲੱਖ ਵਿੱਚ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਯੂ ਐਲ ਬੀ ਦਾ ਨਾਂਅ	2020-21				2021-22				2022-23				
		ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਤਰ ਕੀਤੇ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਮ ਟੀ	ਐਮ ਸੀ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਮ ਟੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਿਤ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਤਰ ਕੀਤੇ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਮ ਟੀ	ਐਮ ਸੀ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਮ ਟੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਿਤ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਤਰ ਕੀਤੇ ਐਮ ਟੀ	ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਮ ਟੀ	ਐਮ ਸੀ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਮ ਟੀ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਲੰਬਿਤ ਐਮ ਟੀ	ਕੁੱਲ ਲੰਬਿਤ ਰਾਸ਼ੀ (2020-23)
1.	ਐਮ ਸੀ ਬਰੇਟਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	7.65	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	7.57	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	14.28	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
2.	ਐਮ ਸੀ ਖੰਨਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	38.30	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	139.04	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	236.35	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
3.	ਐਮ ਸੀ ਜਗਰਾਉਂ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	61.21	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	53.32	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	33.88	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
4.	ਐਮ ਸੀ ਰਾਏਕੋਟ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	28.01	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	17.39	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
5.	ਐਮ ਸੀ ਪੱਟੀ	20.54	0	0	20.54	15.30	0	0	15.30	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	95.52	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
6.	ਐਮ ਸੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	1.57	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
7.	ਐਮ ਸੀ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	74.44	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	36.58	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
8.	ਐਮ ਸੀ ਬੁਢਲਾਡਾ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	21.98	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
9.	ਐਮ ਸੀ ਧਰਮਕੋਟ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	77.33	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ
10.	ਟੀ ਸੀ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	11.18	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	9.92	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ	0	6.10	ਆਈ ਐਨ ਏ	ਆਈ ਐਨ ਏ

ਸਰੋਤ: ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਆਈ ਐਨ ਏ: ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ, ਐਮ ਟੀ: ਮਿਊਂਸਪਲ ਟੈਕਸ

© ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੇਖਾ ਨਿਰੀਖਕ ਅਤੇ
ਮਹਾਂ ਲੇਖਾ ਪਰੀਖਕ

www.cag.gov.in

2026 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰ. 1 – ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

https://cag.gov.in/ag/punjab/en